آثار صفا

PL Isma'il Safa
248 Hissiyat
I85H5

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

Digitized by the Internet Archive
in 2009 with funding from
Ontario Council of University Libraries

https://archive.org/details/hissiyat00smlauoft

5020

اسماعیل صفا

20/141 İsmā'īl Ṣafā

حسیات

Ḥissiyāt

صاحب و ناشری : باب عالی قارشوسنده ۱۳ نومرولی کائنات
کتبخانه‌سی صاحبی
لئون

استانبول
مشترك المنفعه عثمانلی مطبعه‌سی
باب عالی جاده‌سنده سپتجیلر سوقاغنده نومرو ۲۷
۱۳۲۸

PL
248
I85H5

كائنات كتابخانه‌سی

باب عالی قارشوسنده نومرو ۷۳

LIBRARY
APR 4 1971
UNIVERSITY OF TORONTO

مرحوم اسماعيل صفا بكك
ترجمهٔ حالى

بيوك اغابكم شاعر مادر زاد اسماعيل صفا بك مرحومك كليات اثارينى جمع وطبعه دلالت ايدن كائنات كتبخانه‌سى مديرى اوخانس افندى؛ بندن مرحومك بر ترجمهٔ حالنى ايسته‌دى . قاردشلرمك وفاتيله اون سنه اول قلبمده آچيلان درين ياره‌لرك حالا قانامسندن قورقارم . بو ياره‌لر ظاهراً نه‌قدر قبوق باغلاسه ايچين ايچين درينلشمكدن برآن خالى قالمامشدر. قلبمه چوكن بو كابوس الم بكا شمدى‌يه قدر اونلردن بحث ايتمك جسارتنى ويره‌مه‌مشدى . بيوك برداهئ ادبمزه كوره اك كوزل شعرلر سويلنه‌مه‌ينلر اولديغى كبى اك آجى فريادلرده قلبك جدران مظلمه‌سى ايچنده بوغولانلردر ديه‌بيلرم . تاريخ ادبياتمزى يازان پيشوايانمزدن برينه وقوعبولان

طلبی اوزرینه بو یولده بر ترجمهٔ حال یازوب
ویردیکم زمان بومشغله‌نك اسکی تأثرلرمه یکی برشی علاوه
ایتمدیکنی حیرتله کوردم . بن ایسه عوامل حیاتیه‌مزك
اك مهملرندن اولان زمانه بویله مقدس خاطره‌لر اوزرینه
ده بر پردهٔ نسیان چکه‌جك قدر قوهٔ اغفالیه عطف
ایتمیوردم . ارتق اکلادم ، کیتدکجه درینله‌شن او یاره
بوکون اوقدر دریندرکه اونك تکرار قنامه‌سندن قورقمق
بر ظیفهٔ مهمه‌دن قاچمق ایچون کافی بر وسیله اولاماز .
بالعکس مرحومك حیات ادبیسنه بر مرآت مصفا اولان
شعرلرینی ساده‌جه چرچیوه‌لمك قبیلندن اولمق اوزره
حیات خصوصیسنه عائد یازه‌جغم برقاچ سطر اوموزلرمدن
اهمال ایدلمش بر وظیفه‌نك آغیرلغنی قالدیردیغی ایچون
روحمده برانشراح معکوس طویمقده‌یم . بو انشراحی بر
آی اول مسوده‌سی اولمیان او ترجمهٔ حاللری یازوب
ویردیکم زمان نصل حس ایتمش ایسه‌م بو کون شو
سطرلری تکرار یازارکن ینه اویله حس ایدییورم .

طانیمدیغمز شاعرلرك ، ادیبلرك آثارندن پك ذوق
آلامیورز . اکر ذوق آلیرسه‌ق او زمان بزی تسخیر

ایدن آثار صنعتك صانعیده طانیمق ایسته‌یورز . اثرله مؤثر آره‌سنده برمناسبت وار، بومحقق . صنعتی کوروب بکندکدن صوکره صنعتکاری ده کورمك هوسی هپ شو مناسبت خفیه‌نك افکاره تودیع ایتدیکی مراقدن تولد ایدییور . بومناسبت اوقدر جلی‌درکه بعضاً شاعرك حیات خصوصیسی بیلنمزسه شعرلری آکلاشلماز بیله.

. · .

اسماعیل صفا بك : حجاز ولایتی مکتوبجیسی ایکن ۲۹٦ تاریخنده وفات ایدن پدرمز محمد بهجت بکك بیوك مخدومیدر . ۱٤ ذی القعده سنه ۲۸۳ تاریخنه مصادف ۹ مارت ۲۸۳ تاریخنده مکهٔ مکرمه‌ده « صفا » ایله « مروه » اره‌سنده واقع « مسعا » محله‌سنده تولد ایتمشدر .

دیمك اولیورکه پدر وفات ایتدیکی زمان برادراون اوچ یاشنده قدر وارمش . والده‌مزك طقسان تاریخنده وفات ایتمش اولمسنه کوره یدی یاشنده‌ده اوکسوز قالمش اولدیغی آکلاشیلیور . بونکله برابر منسیاتده کی « مقبر

مادری زیارت » عنوانلی منظومه‌سندن استدلال اولنورکه مرحوم سمای صباوتنده اوچان والده نگاهنه خیالاً اولسونه قاووشه‌جق قدر بختیار اوله‌بیلمشدر. کوچوك اغابکم احمد وفا بك‌ده صانیرم بوخیالك، بوخیال مادرك موهوم بر ابتسامنه نائلیتله بکام اولمشدر، چونکه اوده اوزمان بش التی یاشنده واردی.

پدرك وفاتنه قدر مکه‌ده گچن بودم صباوت هر ایکیسنك حیاتنده بیوك براهمیتی حائزدر. صفا بکك همان ایلك شعرلری مکه‌یه عائد تحسرلرندن مرکب برر نوحه‌در. یکرمی یاشنده سویلدیکی شعرلردن « خذما صفا »ده مندرج اولان « آه مکه » عنوانلی منظومه‌سی بوتحسرلری اك بلیغ برشیوهٔ معصومانه ایله اثبات ایدر.

اومنظومه‌لری اوقودقدن صوکره مثلا حسیاتده کی « خاطرهٔ صباوت » عنوانلی شعرنده تصویر ایتدیکی سرکذشت جندیانه‌سنه‌ده واقف اولانلر مکه ده‌کی حیات مسعودانه‌سی حقنده برفکر حاصل ایده‌بیلیرلر.

پدرك وفاتی متعاقب استانبوله کلدك. برادرلرم بالامتحان دارالشفقه‌نك ایکنجی صنفنه قیداولوندیلر.

بونکله برابر اونلر عربی وفارسی‌یی سنلرینك مساعد اوله‌جغی درجه‌دن‌ده فضله بیلیرلردی. کلستانه پك کوزل معنا ویردکلری کبی بردرجه‌یه‌قدر معناسنی‌ده آکلادقلری «قصیدهٔ برده» یی آهنك مخصوصیله ایکیسی برآغیزدن ازبر اوقودقلری زمن دارالشفقه‌نك بعض‌بانیلری‌ده‌داخل اولدیغی حالده سامعین‌ایچنده تأثرلرندن آغلایانلر اولوردی.

مکتب حیاتی اولدقجه صیقنتیلی کچدی. فقط یاغلی چین قیالر ایچندن براق صولر صیزدیغی کبی مکتبلرك اوخشین دیوارلری، سیاه صیرالری آراسنده‌ده الکمنور ذکالر تابان اولور: شاعرمدرزاده‌لك ایلك شعرلرینه‌ده ایشته بومکتب صیره‌لری مهد ظهور اولدی.

مکتبدن چیقدقدن صوکره برخیلی زمن معلم ناجی مکتب ادبنك مداومی اولان کنج شاعر «خذما صفا» یی تمامیله‌اومکتبك تأثیراتی التندده‌یازمشدر دینیله‌بیلیر. بونك ایچون پدرك اشعارندن بشقه‌کندیسنك ایلك دورهٔ شاعریتنه عائد آثاری حاوی اولان بومجموعه لفظاً ومعناً سراپا ساده‌لکه وسلاسته مثالدر.

مکتب اعدادیء ملکی منتهی صنفی ادبیات عثمانیه

معلملکنده ناجی مرحومی استخلاف ایتدیکی زمان یکرمی اوچ یاشنده وار یوقدی. اوچیوز یدی تاریخلرنده انتشار ایدن « مرصاد » مجموعهٔ موقوته‌سنك ده سرمحررلکنی درعهده ایتدکدن صوکره شاعر مادرزادی طانیمایان منتسبین ادب آزالمغه باشلادی . او شایان حیرت برسهو- لت وسلاستله آقار صولرکبی شعرلرینی مرصادك صحیفه- لرینه دوکیوردی .

بو بویله آیلرجه دوام ایتدی . فقط برکون — کامل پاشانك ینه صدارتدن عزل اولنمسی اوزرینه — مأمورلر کلدی ، غزته‌نك مدیر مسئول وصاحب امتیازیله سر- محررینی مابینه کوتوردیلر . مجموعه‌ده « کامل » امضاسیله انتشار ایدن برغزل ژورنالجیلرك اخبارینه کوره کامل پاشانك فلاکت انفصالنه تلمیحاتی حاوی ایمش . ایکی کون سورن استنطاق نتیجه‌سنده سرمحرر وصاحب امتیازك سبیللری تخلیه اولنور . فقط غزته مؤبداً جزای تعطیله اوغرار .

عالم شعر و ادبه وورلان شو ضربه‌نك تأثیر مضیق سنه‌لرجه دوام ایتدی . فقط صوکره یکی بر تجلی یه

مظهریتله آچیلان دور جدید ادب برقاچ بیوك شاعر یتشدیردی‌که شاعر مادرزادده شبهه‌سز اونلردن بریدر .

منسیاتك انتشاری اوزرینـه آفاق صنعتده برعکس دورا دور حاصل ایدن آلقیشلر شومدعانك الڭ جلی بر برهانیدر . او زمان امثالی آره‌سنده برموقع ممتاز قزانان « مکتب » رساله‌سی ۲۸ تشرین‌ثانی ۳۱۲ تاریخلی نسخه سنده صفا بك ایچون شوسطرلری یازییوردی :

« بعض بختیار شاعرلر واردرکه ایلك حرکت قلمیه لرندن اعتباراً لایق اولدقلری موقع‌ادبی‌یه نامزد اولورلر ؛ بویله‌لرك رهگذار افکاری اعـوجاج وانحنادن بریدر . نقطهٔ حرکتلریله منزل مواصلتلری آره‌سنی بر اشـارت هندسیه ایله طولدورمق لازم کلیرسه انجق برخط‌مستقیم رسم اولنه بیلیرکه بوده حدائق ناثلیته آچیلان طرائق ادبیه‌نك الڭ قیصه فقط الڭ صعب‌الاجتیاز اولانیدر . کرهٔ دماغ بر نوبهار بر حضور ایله محـاط ، روح بر طفل مسعود آرمیده اوللی ، اوزاقدن کوردیکی سـواحل اشتهارك زمزمهٔ دعوتی دیکلیه‌رك امواج مساعی آره‌سنده کمال امنیته ایلریله‌ملی . شهرتهٔ مجاسداته قرشی بی تأثر .

آوازهٔ تقدیراته قارشی لاقید قالمالی که انسان راستیء راه متخذی محافظه ایده‌بیلسین .

ایشته « منسیات » مؤلفی بو شاعرلردندر . نصل باشلادیسه اویله دوام ایتدی . ایی باشلادی، اوقدر ایی باشلادی که اثرلری اوته‌ده بریده هنوز انتشار ایتدیکی صره‌ده کندیسنه « شاعر مادرزاد » دیدیلر ؛ اوقدر ایی باشلادی که ایلك یازدیغی شی‌ایله بوکون براثر ادبی اولمق اوزره قبول ایدیله بیلیر . برموفقیت ادبیه که صفا بکدن باشقه‌سنه نصیب اولمامشدر صانیرم ، بوموفقیت‌اوکا بردوارهٔ سکر وغرور کتیرمدی. کنج شاعر باشلادیغی کبی دوام ایتدی . فقط تکمل وترقی ایتمك شرطیله. نفحات تجددی آهسته آهسته تنفس ایدیور ؛ بوکون یازدیغی شی برکون اولکی یازدیغنه « بن اونك بیوك قارداشی‌یم » دییوردی . اکثریسی توأم‌اولان بونفایس آثار بر آهنك وفاق. برامتزاج اخوتمندانه ایله برلشیور، قلوب‌قرائینده ال‌اله طولاشیوردی . اك یبانجی کورونلری بیله ایکی ساحل آره‌سنده‌کی جسر طبیعی کبیدی .

« شاعر‌مادرزاد بزه «سنوحات»نده نصل کورونديسه

« منسیات » نده‌ده اویله کورونیور : صاف . صمیمی . طبیعی مع مافیه ماهر ومترقی . »

بوراده شاعرك اسکی برشعریله صوك شعرلردن بری آره‌سنده بر مقایسه یاپیلدقدن صوکره دوام اولنه‌رق دینلیورکه :

« ایکیسی آره‌سنده نه‌قدر فرق واردکلمی ؟ هیچ اولمازسه درت‌سنه‌لك بر تجربهٔ قلمیه‌نك وعد طبیعیسندن زیاده اولان بوفرق صفـا بکلك فوق‌التدریج ایلریلیوب کیتمش اولدیغنه دلالت ایدر که ترقینك بوصورتی‌الکجی بر اهین دهائندندر .

« دهای‌شاعرانه .. اوت صفـا بکده وارلغنی‌انکار ایتمك جائز اولمایان مزایای ادبیه‌نك برنجیسی‌دهای‌شاعرانه‌در . باشقه هیچ برشاعرمز یوقدرکه اونك قدر سهولت انشادیه‌یه مالك اولسون : سهولتك بو درجه‌سنه تملك انجق براستعداد فطری سایه‌سنده ممکن اولابیلیر . اونی قزانمق . سعی ومهارتله اوسهولتی کوسترمك محالدر .

« ایسترسه الفاظی آلیر . اویناار . کیمه‌لری قلمی اوجنده ایستدیکی کبی تحریك ایدر . صنایع بدیعه‌یی —

حقه‌باز يووارلاقلری كبی — شيمدی طوپلار ، شيمدی طاغيتير : شاعر مادرزاد بونلرك هپسنه مقتدردر . . . »

شـو يازيلرده جنابك سـحار قلمنی كورمه‌مك ممكنميدر؟ اوت جناب «مكتب»ده بوسطرلری يازاركن كمال زاده اكرم بك‌ده ع . نادرامضاسيله ثروت‌فنون ستونلرينی صفا بك حقنده كی تقديراتيله طولدوريپوردی . اونی نه‌قدر سوديكنی اخلاقنی نه‌درجه بكنديكنی قلب صفا قدر صاف اولان لسان جنانيله اكلاتدقدن صوكره :

« ايشته ، دييور ، صفانك اشعاری‌ده كنديسی كبيدر : هر بر بيتی ، هر مصراعی صميميت مردانه ، فضيلت شاعرانه‌سنه بر تجليكاه نورا نور اولور . آلنی آچيق ، يوزی پاك آدملرك مخصوصاتندن اولان سلامت افاده ، وضوح افكار ، علويت وجدان اشعار صفاده جذاب روح اوله‌جق قدر موجوددر . هله موهبهٔ شاعريتنه رونق ويرن قدرت نظميه‌سی حقيقةً شايان حيرتدر ؛ « دستنده مثال موم تركيب قصد ايتديكی شكل ايله بولور زيب »

« منسيات » يوقاريدن اشاغی اوقونولسون . بريا كالشه بر نقصان افاده‌يه تصادف اولنه‌ماز . شاعرك بتون اشعارنده

ایکی اوچ مسامحه‌سی بیله کوروله‌مز . او اشعار قیستدار هم روان نسیم بهار اولان انهار گلستان کبی خوش جریاندر؛ لطائف طبیعیه . محاسن بدیعه‌لری وجد آور فکر و وجدانلدر . بویله گوزل گوزل پارلاق پارلاق شعرلری اوقدر سلامت و آهنك، حسن اسلوب، وضوح بیان ایله هانکی شاعرمز سویلیه‌بیلیر ؟ باقکز « وادی » عنوانلی منظومه‌سنده‌کی شو قطعه‌لره ... »

ظلال الهام صاحب محترمی بورایه وادی عنـوانلی منظومـه‌دن برقاچ قطعه نقل ایتـدکدن صوکره دوام ایدییور :

« عمان هر قطعه‌سی بونلر قدر گوزل اولان شو منظومه‌ده شاعر برچوق الواح طبیعتی ترسیم ایدییور . او بویوك رسامر کبی که لوحه‌لرینه اعتنا ایتدکلرینی گوسترمکسزین اوزه‌نیرلر ؛ بوتون قافیه‌لر مقید ، فقط هیچ بری زورله بولنمش دکل ؛ هر بیت ، هر مصراع بالـد آهنك . فقط طبیعیلکدن اصلا تباعد ایتمه‌مش . ساده دلانه‌لك طرزینه بورونه‌رك برقلب مجروحك انینی افده ایدن صوك قطعه ایسه صاحبنك رقت حسنه نه گوزل دلیلدر . »

خزان عنوانلی شعری متعاقبده شو سطرلراوقونیور:

« بونلرده برطاقم الواح طبیعتکه شاعرك وسعت قریحه‌سنه، شدت خیالنه، علویت افکارینه مرایای انجلادر. صفا بك بوپارلاق تصویرلری یاپار یاپارده شعرینی کندی مخصوصاتندن اولان اوسویملی طبیعیلکه دوشمدلجه بیتیره‌مز: صوك قطعه شاعرك طبیعت فارقه‌سنی نه کوزل تعیین ایدییور. هر شعرنده بوطبیعی شیرینلکه. بو روحه تأثیر ایدن ساده‌لکه تصادف اولنور. »

«منسیاتك مندرجاتی سراپا کوزلدر، هپسی مکملدر. مع‌مافیه بواشعار اره‌سنده قیزل طوپراق، شکوفهٔ پران، کوزل سسلی کوزل. بهاری استقبال، صیف وشتامحصولیدر، برتماشاکاه، رؤیاده کشت وکذار، نشوهٔ حیات، فضیلت، تضمین، طیف سیه عنوانلی منظومه‌لری دیکرلرینه فائق بولورم. هله اون ایکیشر بیت غرادن مرکب والتی بند اوزرینه مرتب مرثیه‌یی... اوبرقلب جریحه دارك محرق فریادلرینی یورکلره اسماع ایدن بلیغ، معجز مرثیه‌یی صفا بکك اك کوزل شعری. اك بویوك اثری عد ایدرم... »

مرحومك ايلك حرمنه عائد اولان بو مرثيه حقيقة كوز ياشلريله يازلمش برانين قلبدر . يالكز بو مرثيه دكل منسياتده بو مرثيه‌يى تعقيب ايدن كتابهٔ مزار . ينه او . كندى كنديمه. عنوانلى منظومه‌لرك هر برى برر فرياد ، برر كوز ياشيدر كه منبعنى او مرثيه‌دن آلير . حتى شو كتـابده‌كى « دكلدر ! » عنوانلى شعرى‌ده ينه اودر ، باشقه برشى دكل ! تأهلندن پك ممنون اولان بو بدبخت شاعر چوق كچمه‌دن برضرب دست اجلله آشيان سعادتنك تارومار ايدلديكنى كورمش . رفيقهٔ مرحومه‌سنك آرقه‌سندن سنه‌لرجه آغلامشدى. فقط بر ماتمى تعقيبده بر نه‌قدر اصرار ايتسه‌ك معندانه بر ثبات ايله بتون كدرلرى سيلن دست مخفئ زمانك نتيجهٔ غلبه‌سنده ماتملر مزده ئولور .

شاعر مادرزادك شومموت آهنكيله سنه‌لرجه دوام ايدن حيات ماتميسى نهـايت يكى بر تأهلك برر محصول نوينى اولان چوجقلريله مبدل سعد وسرور اوليور . نه‌چاره كه بوسعادت‌ده پك آز دوام ايدييور . ايلك حرمنى الندن آلان برخسته‌لق ، اسبـابى مجهول فقط دوامى بر نوبت هنوز اوتوز ياشنده بولنان شاعرى فراش اضطرابه

سرییور . منسیاتده کی « خستەلق اثری » عنوانلی شعری
او زمانکی حال بیماریسنی مصوردر . دوقتورلر تبدیل هوا
توصیه ایدییورلر . استیضاح ایدییورسکز : معنیدار
براسفله « برشی دکل! » دییورلر . فقط کتمی افشاسندن
بلیغ اولان لسان حاللری اعلان ایدییور که دوداقلرندە
طولاشوب فقط سویلەمەین اومدهش کلە «ورم» در . مع
مافیه شاعرك تبدیل هوا مقصدیله برقاچ آی میدیللیده
وقت کچیرمسی بر درجەیه قدر اعادهٔ عافیت ایتمەسنه مدار
اولیور وخستەلق بردورهٔ توقفه کیرییور . « میدیللی »
عنوانلی شعری اورادن یازیلوب ثروت فنونه کوندرلمش
وشو خستەلقدن تاریخ نفینه قدر سویلدیکی دیکر شعرلر
« حسیات » نامنی ویردیکی بوکتابه وجود ویرمشدر .

استانبوله عودت ایتدکدن صکره اوخائن خستەلغك
تمامیله برطرف اولدیغنه بزی اینـاندیرەجق قدر حالندە
ایالك کوردك . فقط مثلا کولرکن — چونکه مرحومك
پك صاف و صمیمی خنـدەلری واردی — مزعج بر
اوکسوروك اونی ساعتلرجه بیحضور ایدردی . جکرلرینه
مسلط اولان اوسینسی مرض چولوغی چوجغیله براز

كولوب اكلنمه‌سنی اوكا چوق كوروردی . بونكله برابر اونك بتون سعادتی چوجقلرندن عبارتدی . وبر چوق شعرلرینك موضوعنی‌ده ینه اونلر تشكیل ایدردی (ایكی كوچوك قیزی سلما ایله علیانك فلاكت ارتحاللرینی دها حال حیاتنده ایكن كوره‌رك ایكی كره قلبندن وورلدی . چوجقلرینك اك بیوكی اولان سلامی ایسه راه ابدیتده باباسنی تعقیب ایتدی) كندیسی خسته ایدی . فقط صحتنه اعتنــا ایده‌رك ، دائما قطرانلی علاجلر آله‌رق او قتال مرضی یڭمكه چالیشیردی . اجل وظیفه‌سنی ایفاده استعجال كوستردكجه اونك :

طوپلار اولادمی : مستغرق و مسحور تشعشع
كلبهٔ ماتمی برطرب عید ایدرم
منظره‌ك بزم صفازادمی قهر ایلسون
سنی ای موت شو صبیان ایله تهدید ایدرم

طرزنده فرلاتدیغی برعتب اوزرینه كویا كریه‌لمك مجبوریتنده قالیوردی .

او زمان افریقای جنوبیده پك مشغول اولان انكلتره دولتی ترانسوال محاربه‌سنی حسن نتیجه‌یه ایصال ایتمشدی . بیلمم كیمك تشویقیله استانبولك اك منور كنجلرندن مركب برهیئت حكومت نامنه قرالیچه ویقتوریایی تبریك

ایچون انكلتره سفارتخانه‌سنه كيتديلر . شاعر مادرزاد بو
هيئته داخل ايدی . بزی دائما اصلاحاته سوق ايله خاقان
سابقده بو ايش ايچون اچه تضييق ايدن انكلتره دولت
فخيمه‌سنه شو صورتله ابراز مخلصيت ملت ايچون عنايت
اولديغی قدرده عبدالحميد ايچون برجنايت ايدی . درحال
سفارتخانه‌يه كيدنلر برر صورتله توقيف و مابينه سوق
اولنديلر . سفيرك كندی حكومتی نامنه توسطی اونلری
قورتاردی. فقط ايچلرنده الك زياده مشوق اولديغی آكلا-
شيلانلر . اله باشيلر ميملندی . شاعرمادرزاد بوميملينلر-
دن ايدی . ذاتاً اونك كدك پاشاده‌كی اقامتگاهی او زمان
ايچون مضر عد اولنان هپ بويله ميملنمش اشخاصك
زيارتگاه دائميسی ايدی . ملتك مقدراتنه قارشی بيگانه
قالاميان متفكر ناصيه‌لر بر اوطه‌يه قپانه‌رق استقبالمزی
تهديد ايدن ادارهٔ مستبده‌يه لعنتخوان اولورلردی . بو
حقيقت برقاچ كون اول ترصد نتيجه‌سنده يلديز اركاننه
منكشف اولدقدن صوكره آره‌سی چوق كچمدی . مدا-
ومينـدن اليوم آيدين مبعوثی عبدالله افندی حضرتلری،
طائفه ، شاعر ملك خصلت حسين سيرت بك ديار بكر
طرفلرينه تبعيد اولنديغی كبی شاعر مادرزادده سيواسده
اقامته مأمور ايدلدی .

اويله ضعيف ، نحيف ودائمى بر نوبتله آرام بوده
بر وجودى سيواسده اقامته مأمور ايتمك اعدامه محكوم
ايتمكله سيان ايدى .

ترجمهٔ حالك بوندن صوكره‌سى پك آجيدر. قلبمده
بر طوزغونلق حس ايدييورم . موت ايله نهايت بولان
شو سرگذشت اليمى بردرلو اتمام ايتمك ايسته‌ميورم .

اوچيوز اون آلتى سنه‌سى نيسان اواخرى ايدى .
پوليسلر ، ژاندارمه‌لرله دولوره گيتدك . مملكتك صف اول
بر شاعرى . فقط بيله فلاق ايده‌ديم . حياتنى تعليم و
تعلمه حصر ايدن بر عضو ممتازى الك زياده خدمت ايده‌
جكى بر سنده قاتللر كبى ژاندارمه‌لر ترفيق ايديورلر ايشته
سوروليوردى . احمد وفا بكله بندن -- ايكى قاردشندن —
باشقه آشنالرمز كيمسه اولمادى . اوچمز ده چكه‌مزى
بچاقلر آچيوردى . تسلى ترزنده بولان جمله‌لرده قلبمزه
بر كشايش ويرمكدن اوزاقدى . نهايت آيريلق زمانى
كلدى . تأثيرمزى قلبمزده حبس ايتمكه چاليشيوردق .
او حالى هيچ كوزمك اوكندن كيتمز . وداعلاشيركن
يوزمى قومزال صقاللرينه سوردم وبو صورتله كوز
ياشلرمز بر برينه قاريشدى .

سيواسده‌كى حياتنك طرز كذرانى اورادن يازوب

کوندردیکی مفصل مکتوبلردن آکلایورم . برکون بو مکتوبلری نشر ایتمك ایسترم. اونبر آی ظرفنده اوتوزی متجاوز مکتوبنی آلدم . موسم صیفه تصادف ایدن ایلك مکتوبلری اوقدر شکایت آمیز دکلدی . صوکره قیش باصدیرییور . ضعف آرتیور . مرض کسب شدت ایدییور . منفی شاعر بتون بتون دوشکه سریلیور . یالکز امضاسنی حاوی اولان ١٤ شباط ٣١٦ تاریخلی صوك مکتوبی شو برقاچ سطردن عبارتدر :

« کامی

« باشقه‌سنك یازیسیله سکا مکتوب یازه‌جغم خاطرکه کلمزدی یا ! ضعفم صوك درجه‌یه کلدی . کیجه کوندوز یاتیورم . فقط آرتق ضعفه سبب اولان شیلرك جمله‌سی برطرف اولدی . بوندن صوکره اییلك خبرلرمی آلاجقسك ان‌شاءالله » ١٤ شباط اسماعیل صفا

بومکتوبنی هونکور هونکور آغلاتدی . کندیسنی صوك دفعه اوله‌رق کورمك فلاکت الیمه‌سنه صوك مکتوبنی آلمق فلاکتی‌ده انضمام ایدییوردی . فقط بنی الڭ زیاده متأثر ایدن ، الڭ زیاده قلبمه طوقونان نقطه شو کوچوك مکتوبده ینه بنی متسلی ایده‌جك سوزلر یازدیره‌سی اولمشدی . زواللی اغبکجکم ، حیاتنك صوك

دملرنده جانیله اوغراشیرکن ینه بشقه‌لرینی دوشونه‌جك قدر حسلی برقلب طاشیدیغنی ینه اثبات ایدییوردی .

یکرمی‌بش کون صوکره ١١ مارت ٣١٧ تاریخنده ارتحال ایتمی وقوعـه کلمش . یاننده بولنانلرك افاده‌لرینه کوره وفتنه ایکی کون قالدرق قوهٔ محاکمه‌سنه غریب بر اختلال طاری اولمش. آیلرجه صوسز برچوللك قیزغین قوملرنده قاوورولدقدن صوکره برسراب سعادته آلدانه‌رق مسعود اولانلرکبی اوده صوك کونلرنده کلدیسنی اومضیق بلادن قورتولمش ظن ایدرك عائله‌سنه «هادی حاضرلانسه‌کزآ. استانبوله کیده‌جکز» دیمکه باشلامش!
سیواسده غریبلر مزارلغنده مدفوندر . یازدیغی شو :

الله

قورتار بنی قهر و شدتندن
قوتمده زمین ایله زمانك
طوپراقده وجودمی بیراقما
آت خارجنه شو آسمانك

قطعهٔ لطیفه‌سنه الیوم سیواس مبعوثی اولوب اوزمان ده منفیاً سیواس اعدادیسی معلملکنی ایفا ایدن فضیلتلو شکری افندی حضرتلری طرفندن :

تلطيفنه زائر ايله همت
محتاج دعا اولان صفانك

١٣١٨

بيتی علاوه اولنه‌رق سنك مزارينه يازديرلشدر .
(مشار اليهك سيواسـده قاردشمه بر يار جان اولديغی
وفراش احتضارينه قدر كنديسـنی براقميـان معاونت
دوستانه‌سنی دها صوكره اقامتگاه ابديسنه قارشی‌ده اظهار
ايتمش بولنديغنی بيلديكم ايچون بوراده كنديلرينه تشكره
بورجلی‌يم .)

اغا بكمك ترجمهٔ حال خصـوصيـی بوراده نهايت
بوليور . ترجمهٔ حال رسميسندن هيچ بحث ايتميه‌جكم .
مكتبدن نشأتنی متعاقب بر مدت اوقاف نظارتنه مداومت
ايتمش . صوكره تلغراف نظارتنه نقل مأموريت ايدرك
قدرينی هيچ تقدير ايتمه‌ين بو نظارته سنه‌لرجه وقف حيات
ايتمش ايدی . كنديسنه اون بش سنه‌ده ويردكلری معاشی
بوكون اوفاق بر بهره‌سی اولانلر قولايجه قازانه‌بيليرلر .
« فلكده بخت اوتانسين يرده قلمش قابليتدن » .
مرحوم كثير الاحباب ايدی . كنديسنی هركس

سوردی . صافیت قلبی . صمیمیت وجدانی مخاطبنك وجدانی ده تصفیه ایده بیله جك درجه ده ایدی . جزمیده کی عادلکرایك توصیفنه موافق بر سیماسی واردی . برکون برلکده جزمی یی اوقورکن ایکیمزده بوکا دقت ایتمشدك : آچیق و بلند ناصیه سی . قومرال صاچلری ماوی کوزلری . سویملی لحیه سیله چهره سی روحه کشایش ویریردی . ذهناً دائما مشغول و ملایمدن طالعناقی ارقداشلری آره سنده ضرب مثل اوله جق درجه یی بولمشدی . خبر ارتحالنی ایشیدوبده صمیمی تأثر یاشلری دوکن اودامی مرتبهٔ عشرانی ده کچر : الماس بر لانظهر کبی صاف وقیمتدار اولان بر قلبك صدالنکاغنی بوندن بشقه نه اوله بیلور ؟

شمدی ایستدیکمز کبی یازیيورز . دور سابقده اونك نامنی ذکر ایتمك دکل . نامه بر ایماده بیله بولونمه مازدی . بوکا مثال اولمق اوزره وفتنه ایتما طریقیله یازدیغم بر صونه یی شورایه درج ایده رك سوزیمه نهایت ویره جکم که سانسورك ناخن تخریبندن قورتوله مدیغی ایچون وقتیله باصدیریله مامشدی :

بر شاعر آفل ایچون

منخسف چهرهٔ مغموم ومدد خواهنده
اولومك ظل سیهنا کی بلیرمش ، حتی
او طونوق رنك عدم چشم کبودنده بیله
حزن بیرنکیٔ خاکیسنی ایتمش ایما .

ورمك بش سنه در نیش سم آلودندن
اویله بر زخم جکر سوز ایله مسموم اولمش
که حیاتندن اثر کوسترەمز هیچ او بدن .
او ذکا سونمکده ؛ محو اولمغه محکوم اولمش .

آه ، لاکن ینه وار جبههٔ عرفاننده
بشقه بر کولکەسی اندیشهٔ استقبالك ،
بشقه بر سرزنشی صانکه شو استعجالك !

اویله بر لیل اوزانیر سایهٔ اجفاننده
که اولور بر قادینك رعشه نمای روحی
اوچ یتیمك بوغولور اونده بکای روحی !

١٠ تموز ٣٢٦ — علی کامی

ادبيات حقيقيه كتبخانه‌سى كلياتندن

طبع و نشر اولنان آثار

---

١ — مغدورۀ سودا [منظوم شعر] اسماعيل صفا (ايكنجى طبعى)

٢ — انطاق حقك تخميسى [منظوم شعر] اسماعيل صفا (برنجى طبعى)

٣ — سنوحات ـ ترجيع بند [منظوم شعر] اسماعيل صفا (ايكنجى طبعى)

٤ — منسيات [منظوم شعرلر] اسماعيل صفا (ايكنجى طبعى)

طبع اولنمقده :

حسيات و اشعار وفا [منظوم شعرلر] اسماعيل صفا و وفا

محاكمات ادبيه اسماعيل صفا



مرحوم اسماعيل صفا بك

حسیات

تو له

سمت رأسمده شو میدان فسیحك هرگاه
قعر نایاب کبودیسنه ایتدکجه نگاه :

ایدرم حل معمای مسمای اثیر ،
گوررم قلزم بی ساحل موج اندرموج . .
طوپلانیر ، پارچه‌لانیر لجهٔ عظمای اثیر ،
صانکه ماهیلریدر کوکبهٔ فوجا فوج .

نور و ظلمت طولو برنا متناهی اوچوروم
کندیمی سجدهٔ خشیتله قاپانمش بولورم .

روح واله نجه آوازهٔ تهلیل طویر
طیرانگاه ملائك یوجه عالملردن ؛
بانك و آهنك ایله حیوان و نبات و معدن
برالٰهی گبی گوکدن اینن اصواته اویار .

اولورم صانكه ازلدن ده ابدن ده خبير
باش دونر. گوز قرارير. جن و دل ايلر تكبير
٣١ تموز ٣١٥

كتاب الله

بر شاهقه بالاسنه اينسه يدى كتابك
اى قاهر مبدع
ايلردى سراپا جبلى خوف عتابك
خاشع ، متصدع .

يارب نه مؤثر ، نه سلاستلى بياندر
كوثرلريمى جنتكك پر غلياندر
اموات قيام ايلهده ماحشرالله
غياى غضوب — آتش دوزخ ده عياندر .

قرآن اوله حال و حركاتكده دليلك
احكامنه غافل بشر احكامنه رام اول

فرمانی حقیقتدر او دستور جلیلك
فرمانته رام اولده ظفریاب مرام اول .

احکامی : سیاست ، حکمیات ، ادبیات
انواع مزیّات ؛
آیات گزیننده ایدر جمله مسائل
تلقین فضائل .

هر سورەده سازنده نوادر پرجبریل
هر یاپراغنه دینسه سزادر پر جبریل
هر سطرینه بر مکحلهٔ چشم سروشان
هر نقطەسنه قرهٔ پیغمبر ذیشان .

سایەگده آزالدی ظلمات بشریّت
بکزرمی فروغك سونوك انوارینه بدرك
جائز سگا دینسه گونشی لیلهٔ قدرك
ای نور هدایت !
ای خطبهٔ قدسیه . ایا نازلة العرش
نا سوت نزولگله ضیادار محمّد
ای نور نمای دل بیدار محمّد

ای صفحه‌سی آیینهٔ دیدار محمد
ای نغمهٔ لاهوت
عالم سکا مبهوت .

۲ رمضان ۱۳۱٦

آیا صوفیه

برقبّه که وجدان موحّد گبی محکم
برقبّه که علویّت دینیه‌یی حائز
برقبّه که آلتنده دوشر کفر ایله الحاد
لرزنده و ابکم
درمانده و عاجز .

اوّل نظره حق و حقیقت کبی چارپار
الواح جلی خطبهٔ ارواح مداری
لاهوت ایله سکانّنی طورمش قیلار اشهاد

بر داهيه منظر
هر لوح جداری .

هر لوحه‌سی قرص افق آرای قمردر
آویزهٔ رخشنده‌سی آونك کواکب
محراب ایسه هم شعشعهٔ نیرّ وقاد
پرصنع و هنردر
اطراف و جوانب .

روزنلری هاتف بومهابتلی بنانك
هر کوشه‌سی ، هر نقطه‌سی مشحون سرائر
احجار ستونی ایدییور خطبه‌لر ایراد
دنیاده بقانك
امکانه دائر .

بر دیر اقانیم ایدی وقتیله بو جامع
ناقوسی منار ایتدی ابو الفتح مجاهد
عرفانه ، تقواسنه یکزمزمهٔ یاد
بیکلرجه صوامع
بیکلرجه مساجد .

اولمش بوعبادت یری داراتکه معکس
طیفك گورونور سجده‌ده ای فاتح اقلیم
لایقدر ایدلمك بوراده شعرلر انشاد
بندن بو چیقان سس
آوازهٔ تکریم .

١٠ رمضان ١٣١٥

انین عجز

چوق دوشوندم چوق دوشونمك ایسته‌رم حالا سزی
گوردیگم خلقت کتابنده نه مبهم فصلکز .
چوق دوشوندورمك ایچون خلق ایلمه‌مش مولا سزی
ای حیات، ای روح، ای عقل آ کلاشلماز اصلکز .

دال وداق صالمق، چیچك آچمق، یمش ویرمك غریب!
تخم نا چیزك نه‌در یارب شو خاصیتلری

خرده بینیکن شو حیوانلر مهیب ودلفریب،
نه‌یدی مبدأده ناصل اولمقده‌در غایتلری !

ای شعور ای بادیٔ فخر و غرور انسانلره
ای بشر ای آکلامازکن نفسنی بنلك ایدن
غالبیّت کوسترسك مفترس حیوانلره
یا طفیلیاتّه مغلوبیت الك صوکرا نه‌دن ؟

عجزمز مقدور ایکن ای ربِّ مفروض السجود
قوهٔ درکیه لازممیدی ویرمك بوش یره ؟
مقتدر ، فعّال ، معجز عقله عاجز بروجود
سرمدیّت ذوقنی ویرمك نیچون فانیلره ؟

برنهایتسز فضا ، حدسز عوالم کشف ایدوب
بسته پای خاکدان اولمق نه مشکل آدمه
جهد ایله تحصیل معلومات وتدوین کتب
صوکرا محکوماً قناعت برحیات یکدمه .

بونده هر برفرد گویا قطره‌در دریانورد
موت ایسه نزد طبیعتده بخار اولمقله بر

هیچدر بر گنج یاخود برك باریكیله ورد
پر طراوت انكشافی خوارخار اولمقله بر
٢٧ مارت ٣١٥

خاطرهٔ مقدّسه

برزمان بر صبی ایدم یاراماز
پرشطارت ، گولر ، قوشار ، اوینار .
بر اویونجاق دگردی دنیالر
اونی بولدقجه باشقه شیٔ آراماز .

صانیر اگلنجه رعد ایله برقی
یوقدی عندنده حکمی و لوله‌نك
بشیگك جنبشیله زلزله‌نك
بر اینك ده نیدن فرقی .

او زمان بن . . اوت بو شيمديكى بن
بويله‌ميدم ؟ دگل ، اويم آنجق
بر صبى برده گنج اولان ايكى بن
صوكرا بركون ياشارسه پير اوله‌جق !

آه اى مهد اقدسم كعبه !
اى گذرگاه عمر طفلانه‌م
يادى اى لرزه بخش اولان قلبه
مكه اى دلده مرتسم لانه‌م .

دوه‌لرله قوافل حجّاج
بدويلرله خيمه‌لر ، چوللر
كه سراپا سرابدر گوللر
كه بوتون آب رحمته محتاج

مكه حج وقتى عين محشردر
هر طرفده سفيدئ احرام
ايله‌مشلر كفنلريله قيام
هپسى غفران ايله مبشّردر .

یاد ایدوب روضهٔ مطهره‌دن
صانکه پیغمبر امّتی دیکلر
بانك لبّیك عكس ایدر ایكلر
بانك تهلیل كوهدن ، دره‌دن .

لجه‌لردن آقین آقین پویان
اورایه طوپلانیر قیلار عودت
بشریتده منجلی وحدت
منجلی كبریای بی پایان .

ارض بطحاده كوسترر تپه‌لر
پرصواعق سحابه هیبتنی
شش جهت چاریاری عرض ایلر
یوجه طاغلر صحابه هیئتنی .

بر فقیرك دل پریشانی
آنده ایلر تلافیٔ مافات
شارعك ایشته هیكل شانی
جبل عرض پایهٔ عرفات .

یا محمد شو محشر اسلام
وقف دیوان احترامڭدر
سڭا لاهوت وقفه گیر سلام
کعبه ایوان احترامڭدر .

سکز اون یاشلرنده بر معصوم
تیتره تیردی بنی او منظره‌لر
که صبیلرله پیرلر آغلار
بو تأثرله در نجات عموم .

٢٩ كانون ثانى ٣١٣

تشییعدن عودتده [*]

غارب گونش عزیمته آماده بر ترەن
بر محمل روان امل ظن ایدر گورن .

---

[*] مسئلهٔ اخیره‌ده روم‌ایلی شمندوفریله سرکه‌جی‌استاسیونندن تسالیایه سوق اولنان کوکلیلری تشییعدن عودتده توفیق فکرت بکله مشترکاً انشاد ایدلمشدر .

هر یانده بر خروش وتموّج بر ازدحام
هر یوزده ، هر نظرده هویدا خلوص تام .

پرمفخرت دوشلری قول قول گیدنلرك
پر محمدت باقیشلری تشییع ایدنلرك .

گلبانکلر قلوبه نشاط آور نوید
آلقیش ، دعا ، بکای صفا ، خندهٔ امید .

یارب نه‌در بوحسّ حمیت که شیخ و شاب
آغوش موته جان آته‌رق ایله‌یور شتاب .

یارب وطن دینجه نیچون مقبل وگدا
اولادی ، مادری ، پدری ایله‌یور فدا ؟

مطلق شو بر تره‌ن طولوسی قهرمانلری
جذب ایله‌یور باروت قوقوسی، طوپ دومانلری.

لایقمیدر بوشوقه تهی برهوس دیمك
اقبال ایچون ، سعادت ایچون بوشمیدر أمك ؟

ملکك بقای شانی سعادت دگلمیدر ؟
کیم اولمق ایستەمز بونی تأمینه مقتدر ؟

شونلر ، شو محترم ، شو بهادر گوکللولر
اولمقده هپ او خواهش ایله عازم سفر .

الله معینکز اوله عثمانلیلر سزك
تاریخ وصف سطوتکزله طولار سزك

راه وطنده تارك دار و دیار سز
بالله بختیارسکز بختیار سز !

یولداش سزه گوکللری هپ مسلمانلرك
احیا ایچون شکوهنی گچمش زمانلرك

سر حدده التحاق ایدیکز شانلی اردوه
بزدن سلاملر گوتورك هپ او یرلره .

*
* *

او یرلر شیمدی بر تابشگه سیف مجلادر
صفوف غازیان پیرایه بخش صحن صحرادر .

توفك، طوپ، سونگو بردن براوغوردن حمله فرمادر

بوتون ابر ظفردر صانکه فیض افشان اویرلرده
بهار خون و آتشدر بو ییل جوشان اویرلرده .

§

اویاندیرمق خطردر غرّه بر شیری منامندن
حذر ! ای خصم بی انصاف دین عثمانلی نامندن

بو قومك تیتره مقرون عدالت انتقامندن
قیلیجلر چیقماسین برکره پرسطوت نیامندن

طورولماز پیش قهرنده ، طایانماز ضربنه حائل
صواعقدر ، بوارقدر ، بلا بارانیدر صائل .

§

گیدر میدان حربه دونمه‌مك عزم سدیدیله
گیدر عثمانلی غازی یا شهید اولمق امیدیله

مساوی بختیار اولمقده غازیسی شهیدیله
یورر برلکده بر پیر جوان همت حفیدیله !

دگل ارککلری . نسوانی خواهشکار هیجادر
تعرض بویله جنکاورلره برکار بیجادر .

§

بدتسخیره گیجدکجه گیجیدلر، قلعه‌لر هر گاه ،
آچیلدقجه فضای فوز ونصرتده نجه شهراه

چیقدار عیوقه آهنك ظفر، گلبانك یا الله
جزای فعلنی گورسون سزادر دشمن بدخواه .

شوسوزلر قانله ، آتشله یازلسین وجه غبرایه :
قیلیجدن باشقه یوقدر چاره تدمیر اشرایه .

٥ حزیران ٣١٣

غازیلری استقبال

واغونلرده کیملر شو مجروحلر
که هپ آنلره منجذب روحلر

که مجروح ایکن کوسترر آب و تاب
که هپ خلق تبریکه ایلر شتاب .

نیچون یاره‌لی بر آلای قهرمان ؟
نه‌دن بویله هم خسته هم شادمان ؟

مهابتلی هپ ، شیرپیکر بوتون
حدوده گیدن شانلی عسکر بوتون .

وغادن گلیرلر فتوحات ایله
حوادث ویررلر مباهات ایله .

صفا گلدیکز ای غزا ارلری
گیدوب آلدیکز اك مهم یرلری ،

گیدوب آلدیگز قلعه‌لر ، سورلر
خبردار اولوب ایله‌دك سورلر .

جنود عدویه مظفرسگز
غضنفرسگز هپ غضنفرسگز .

سزی داغدار ایتدی قورشونلری
فقط سزده محو ایتدیگز شونلری .

مؤیدسگز عون منان ایله
نه‌در حرب سزلرجه یونان ایله !

او گوستردی اندامنی ، قدینی
واروب سزده بیلدیردیگز حدینی .

آیاق باصدیگز شانله طوپراغنه
که باش کسدی عثمانلی بایراغنه ؛

او بایراق که هم شکل نجم و هلال
اولور نوره غرق ایتدیگی بر حلال ؛

او بایراق که بر حجت عیددر
ایشی ماتم ظلمی تبعیددر ؛

او بایراق‌که قرأنی اعلان قیلار
او بایراغه قرباندر عثمانلیلر .

ناصل حسله تابعسه آیاتنه
اطاعت قیلار اویله رایاتنه .

وجودی بویانمشکن آل قانلره
چیقوب سنجاق آصمق او بالقانلره ،

اورولمقدن اصلا حذر ایتمه‌مك
اسیر ایتدیگی خصمی اینجیتمه‌مك ،

اولنجه بلاد عدو رهگذر
اناثه تعرضدن ایتمك حذر .

اقالیم خصمی ایدنجه مقام
اقانیمدن آلمامق انتقام :

سزك آیری آیری بودر شانگز
عدالت دلیل درخشانگز ؛

عموماً اولوالعزم و یکدلسگز
مروتلی ، وجدانلی ، عادلسگز .

بو هيجاده اى جند آهن بدن
ينه سز بو دعوامى اثبات ايدن .

گوكللر بوتون حرمت ايلر سزه
وطنداشلرم آفرينلر سزه ! . . .

۱۹ آغستوس ۳۱۳

شهيد محترم عبد الازل پاشا

جسارت ايله‌دى يونان تجاوزى حربه
يتيشدى محوى ايچون بر تدافعى ضربه

اوهيچه صايدى بزى گوستردى بر وارلق
كيم ايله‌دى مدنيلك ؟ كيم ايتدى بربارلق ؟

خدا بيلير بدويلرده اولماز اويله دنى
همان يرك دينه گچسين اويله بر مدنى .

بزم سکوت صبورانه‌مز اطاعتدن
عدو صانیردی بونی عجزدن ، بطائتدن .

جان آتدق ایشته قوماندان دیخجه «آرش ایلری !»
جهانی طوتدی بو قومك ظفر ترانه‌لری .

سلاح اوموزده همان آشدی صیرتلر ، تپه‌لر
بو قوم دشمنی کندی یرنده‌ده تپه‌لر .

امل غزا و شهادت اولنجه هر نفره
گوکس ویرر او نفرلر شدائد سفره

نه‌سونگودن، نه‌ده طوپدن، توفکدن اوزکرلر
دومانله ، آتش ایله اگلنیر بو عسکرلر

اولورمی جان ویرن انسان سروره مستغرق
مگرکه ترك حیات ایله‌یه شهید اوله‌رق .

ناصل گولر کشی اولدقجه داغدار بدن
مگرکه عودت ایده شانلی بر محاربه‌دن .

وجودی یاره‌لی ، قورشون نشانلی غازیلر
ار اوغلی ار قوجه عثمانلی ، شانلی غازیلر

تساليادە نە يارارلقلر ايتدى هر بريكز
گيرنجه معركه‌يه مقبل اولدى مدبريكز .

نە قهرمانمش او « عبدالازل » ، اومرد غزا
گچيد بونام ايله من بعد ياد اولنسه سزا .

گومولديمى او مبارك وجود ، اوپير شهيد ؟
زمينده‌ى مهدى نچون لحدى اولمامش ناهيد؟

« يكيتلرم ! چيقه‌لم. غيرت ايله‌يك. شوطاغه ! »
ديبوركن آه وورلمش. چكيلمه‌مش اوطاغه .

جريحه‌سندن اودم نا اميد ايمشلر هپ
« وورولدوكز پاشا سزگيتمه‌يك » ديمشلر هپ .

اوگنده عسكرينك رهبر نجات پدر
يالين قيليج. آتك اوستنده اولمق اوزره هدر :

« هجوم!.. » امرى ويرمش. وجودى خون آلود
بو وقعه نامنه مطلق اولور مدار خلود .

صوگنده بير دلاور اولور سقوط نما
وجودى خاكه دوشر روحى آسمان پيما .

شهید دوشمه‌سی دلخون ایدر معیتنی
معیتنده‌کی عسکر طوتار وصیتنی :

جنازه باشده : نفرلر یورر ، گیدر جبله
جنازه باشده : اوتکبیر عکس ایدر جبله

جنازه باشده : دیوب لا آله الا الله
جنازه باشده : اولور هپسی رهنورد فلاح .

جنازه باشده : گچید اوستنه اوشر اعدا
جنازه باشده : آیاق آلتنه دوشر اعدا .

جنازه باشده : چیقارلر عدوی چیکنه‌یه‌رك
جنازه باشده : عدو اولسه پایمال گرك .

سزك بو حالکز عثمانلیلر نه حالتدر
دگل بو لوحه‌یی تصویره شعرلر قادر .

دم هجومده تهلیللر امان یارب
جهانی تیتره‌ته‌جك شی بو حالت اغرب .

نه‌در بو نعش ایله صولت اوکوهساره هله
لحد یاپیش اوراده سونگولر . توفکلرله !

طاغك باشنده گومرلر شهید محترمی
که عزم و رزمده عین شباب ایمش هرمی .

گچن محاربه‌دن طابیه‌سی طورر الآن
محافظ وطن اولمش اوحافظ قرآن .

گومولدی جان ویره‌رك آلدیغی یره جسمی
نیچون ویریله‌سین آرتق اومعبره اسمی ؟

نیچون دنیلمه‌لی آرتق او یرلره ملونه ؟
الی الابد قوجه عبد الازلله یاد اولونه .

بو شانلی حرب ایله عبدالازل قرین ابد
مزاری اولسون الٓهی ملکلره معبد .

١٥ نیسان ٣١٣

مؤلفلره

شو تأليفلر عكس اصواتكز
كه اعصار ايچنده ايدر انتقال ؛
مشابهدر احيايه امواتكز
كه ايتمكده ايراد نطق و مقال .

سزك مخطر نامكزدر علوم ؛
معاصر، خلف آشنا گز عموم .

أوت نزد اخلافده ديلسزه
تماميله بگزه‌ر اثرسز گيدن .
اولور حال و آتى مخاطب سزه
كتبخانه‌لر تا ابد انجمن ! . .

بو اسلوبلر شيوهٔ خاصكز ،
بو سوزلر تماثيل اشخاصكز .

اساتيذ آيندگان بشر
كنوز رموز و حقايقسكز .

سزکله جهان فارق خیر وشر
ستایشله تعظیمه لایقسکز .

اثرلرده ارواحکزدر نهان
بقاکز قرین بقای جهان .

بوتون روحکزله برابر خلف
یاشار مفتقر اویله برهمدمه
زمان بر زمان وخلف بر خلف
مقارنسکز دورهٔ آدمه

دهور ایلهدکجه تعاقب ، مرور
بیلنلر سزی گوسترلر غرور .

نه موطلو او ارباب تألیفه که
طبیعت، حقیقت اولور رهبری
نه یازمش براقمشسه متننده کی
افاداتی حقد و غرضدن بری .

او داهیلره غبطه ایجاب ایدر
که اخلاقی اعجاز و اعجاب ایدر .

کیمی هیچ اوزنمزده باشدن صاوار
کیمی هیچ اوشنمز ایدر اعتنا
آنك يوق بونك عزت نفسی وار
بو معمار یاپماز چوروك بر بنا

او میدانده بیهوده پویان اولور
او بی‌چاره محکوم نسیان اولور .

فقط حرص تحریری مطلق ینر
طانشسه تواضعله احبابنه .
خایر چوقجه یازمق دکلدر هنر
بکندیرملی مسلك اربابنه .

أوت هرکسك مقصدی نامدر
نصیبی یا تحسین یادشنادمدر .

١٥ آغستوس ٣١٥

اخلافه :

اونلر کیمی ایرکن کیمی گج گلمسی مأمول ؛
اونلر که بوگون بزجه هویتلری مجهول .
مجهول ابدیاً ؛
اونلر که هیولا گبی آتیده ، اوزاقده
اشکالی معیّن .
اونلرکه شو بزلر گبی برگون طوغه‌جق‌ده
بزلر گبی بر لحظه مسافر قاله‌جقلر ،
بر ذوق آله‌جقلر ...
بزدن دها چوق آ گلیه‌جق ارضی. سمای :
البته بکنمز اوله‌جق : بز قدمایی !
یارب شو خطابه
ایلرسه هوس یوز سنه‌دن صوکرا حفیدم
شعریله جوابه :
قبرمده یوصون باغلیه‌جق سنك سفیدم
دوشسون یره ! اولسون طرفمدن بو . پریشان
صوكِ سجدهٔ شکران .

۱۱ نیسان ۳۱٤

نخبهٔ حامضی

شو ساکن وضع و حالمده اینان که
دونر بر صرصر بحران خلیا
قیامتلر قوپار بینمده گویا
جهنملر یانار قلبمده صان که .

اولور بحرانك انجامی تحیّر
واریر افکاریمز حیرتله اوجه ؛
کلیر تاراج اولور ساحلده موجه :
ایدر حیرتله اندیشه‌م تغیّر .

اوتوز ییللق حیاتم بر حکایه
وجودم اوندن اوّل بی نشاندی
نه حسلرله طولوب قلبم بوشاندی
تحوّل قیلدی هرحسّم بکایه .

تفکّرله صباح ایتدم لیالی
قاراکلقلرده قالدم زار و بیزار ،

طولاشدم عالم رؤيايى بيدار ،
اشم بر حسن معصومك خيالى .

كوروئمزكن بوكون ماضى دوماندن
كوزم بر برق دورا دور سجدى
اوتوز ييللق حياتم كلدى . كچدى
كلن بى فرقدر كچمش زماندن .

٩ مارت ٣١٤

الهامينك شعرى

اوغلم الهامى اوچ ياشنده ملك
شيمديلك طول عمرى بنجه ديلك ؛

بن بويوتسه‌م ديرم بو ياوروجغى
آه بيلمه‌م كه چوق كوررمى فلك ؟

*
* *

اودر آنجق مدار آمیدم
کیم بیلیر بلکه عمر جاویدم !

سنده آمیدم اولماسه‌یدی چوجوق
بوقدر بن سنی سورمیدم ؟

*
* *

نجه هر حالی شعر عالمیدر
شعرڭ اما رقیق و مبهمیدر

اوقونور جبهه‌سنده آمالم
معنویاتمڭ مجسّمیدر .

*
* *

هپ مدار یگانهٔ ذکرم ؛
فیض طبعم ، مربّیٔ فکرم .

اوغلم الهامی ، روحم الهامی . . .
شاعرم ، ایشته اڭ کوزل شعرم !

*
* *

هم نشينم او ، غمكسارم او
تسليت بخش قلب زارم او .

گنجلكده چوجوقلغم ياخود
فصل صيفمده نو بهارم او .

§

چوجوغه بر چوجوق گبی اويارم
چونكه اويقده ذوقلر طويارم .

بعض كرّه طوپ اوينرز آتمايز
نی آلداتمق ايستر آلداتماز .

هپ اويونله مزاجنی دنه‌رم
يتيليرم بعض كره ده ينه‌رم .

آكلاماز عجزينی بيليرمی صبی ؟
حدّت ايلر ، مزاجی پك عصبی .

قارشی گلدکجه قاشلرم چاتیلیر
قیزارم بن ، اوگوملدن قاتیلیر .

صانکه جدیتی مزاحه دوکر
حدتمدن زواللی پك اورکر .

گاه اولور ذهننی یورار برشی
ایچه‌دن ایچه‌یه صورار برشی .

اوده‌می بی حضور شبهه و ظن ؟
آسمانی سؤال ایدر بعضاً .

بر مکدر پدر ایچون بنجه
چوجوغی اك صفالی اگلنجه .

§

« سکا اوغلم لاقیردی سویلرکن
« دیمه (ها ! .) بردها (افندیم !) دی !

« چاغیررکن سنی اوزاق یردن
« اونه‌در اویله (ها ! .) افندیم دی !
دیه‌رك بعضی ایلرز تکدیر .

§

یاورو برگون یاتمده ، میندرده
اوقویور جهر ایله « الف ، به ، ته ، ثه »

«جیم !» دیده «جیم» دیدی دیده که «ح» دی !
بن ویرنجه بو امریمی نه دیسه

بگنیر ، هم ایدرسکز تقدیر :
« حا دیمه بك بابا افندیم دی »

٥ نیسان ٣١٣

تازه بر قیز

شوخ و شاطر ، مست رقصان شباب !
خنده‌لر طرف لبندن بوسه چین .
عارضندن آرزولر نشوه یاب ،
غمزه‌سندن عشق و صلتجو امین .

§

بر پری ، بر طاتلی رؤیا ، بر خیال ،
بر ملك ، بر شعر نو . . . هپ مبتذل !
یوقمی بر تعبیرك ای علوی مآل ؟
« تازه بر قیز ! » ایشته هپسندن گوزل !

§

تازه بر قیز . . آکلاشلماز بر سما ،
تازه بر قیز . . بر لغزدر دلفریب ؛
تازه بر قیز بر سماویت نما
نخبة الاسرار فطرتدر غریب !

§

ایستەمم ، سومم چکیل ! . بندن اوزاق !
قورقارم سومكدن ای آفت سنی !
دوشمەیم : عشقك قورولمش بر طوزاق
محور ایدر حسن خطرناك بنی .

§

گل فدا اولسون بو فانی بر حیات
سوگیسز دنیا بکا خوش گلمه‌دی .
ایسته‌رم بن جاودانی بر حیات
وصلتکدر بلکه عمر سرمدی .

۷ آغستوس ۳۱۵

بر تورکمان قیزی تصویرینه

صانیرم تورکمان قیافتیدر
بللی شرق آفتاب وآفتیدر .

قهرمانلر باقیشلی بر دختر
ییلدیریملر یاقیشلی کلبن تر .

ناز ایله قهر اویور نگاهنده
اویانیر عشق نظره گاهنده .

زينته احتياجی هيچ يوقكن
دوش نرمنده صيرمه‌لی جبكن .

جبهه پيرايه دار سيم و ذهب
ماهه دوشكون ستاره‌لردر هپ !

مگر اوستنده اينجه بر تولمش !
دييورم كهكشانله اورتولمش .

بو بيانی چيچكلری نره‌دن
طوپلامش ؟ تارلادن ويا دره‌دن .

گوزل اما چيچك قوپارمقلر
قورقارم اينجيتير بو پارمقلر .

١٤ مايس ٣١٥

دیکر تصویره

هدیهٔ ربیعدر
ألنده برسپت چیچك
لطیفدر ، بدیعدر
شو تازه قیزجغز ملك

تمایلیله زو نما
شکوفه‌لرله نسبتی
شو غنجه‌لرله غالبا
بر آزده وار قرابتی .

دکردی ویردیکی امك
اثر موقت اولماسه
صولار شو برسپت چیچك
فقط شو زهره صولماسه .

بر سدیر اوزرینه اوطورمش ، طاغینیق صاچلی باشنی صاغ ألنه یاصلامش ، محزون ، منفعل ، مرارتلی بر تبسمله سمایه وقف نگاه ایتمش ، برشی دوشونور دها طوغروسی بر لحن سوداوی دیگلر گبی طوران بر گنج قیز تصویرینه لساننده سویلنمشدی :

ینه ایشته باشلادی نغمه‌لر
طولیور سرشك ایله گوزلرم
بکا خاطراتمی عرض ایدر
بو گوزل ترانه‌یی دیگلرم .

چوبانك نه‌خوش نه‌یمان سسی
بوناصل صدا ، بوناصل ادا !
نه عبث شو قوشلرك اوتمسی
بوگا بلبل اولسه گرك فدا .

بو صدایی آی بیله دیگلیور
ظلمات ایچنده سکوت ایله
گیجه وقتی طاغ دره ایگلیور
صانیرم بوتون ملکوت ایله .

بو صدا دگلمی که دوردن
ینه بویله بر شب ماهتاب
بنی غشی ایدردی سروردن ،
ویریبوردی قلبمه آب و تاب .

او زمان او واردی یانمده آه
او زمان فریح و فخور ایدم .
او بنم أوت نظرمده ماه ؛
اوکا صورسه‌لر بنی هور ایدم .

چیقاروب صوکنده بهانه‌لر
براقیر بنم گبی بر قیزی
گوکه عکس ایدن بو ترانه‌لر
بکا آکدیرر او وفاسزی .

ایده‌یم بو گریه‌مه خنده‌لر
بو فضاده بن کیمی گوزلرم
سنی دیکله‌دکجه یوزم گولر
ینه بن چوبان سنی دیکلرم .

۲۱ کانون ثانی ۳۱۲

ابتهال

آه سن آه سن دكلمیدك ؟
او خرامان ، او آفت بربا
كه اوزاقدن اوگون گوزم سچدی
بنی گورمزلكه گلوب گچدی .

سن ایدك سنده منفعلمیدك ؟
او تغافل نیچوندی آه عجبا ! . .

§

آه سن آه سن بو حسنگله
خنده ایت آهه ، عشقه ناز ایله
مائل اولما غرامه حزنگله
سن بو سودادن احتراز ایله .

§

بندن ایسترسه‌ك التفاتكی كس
بندن آرتق سن التفاتكی كس .

او گوزل قاشلری چاتیق گوستر !.
آه لکن صاقین گورونمزلك
ایمه !. گوکلم ایچون بودر مهلك
دل تماشای حسنکی ایستر.

٥ تموز ٣١٤

سنك اولسون !.

دنیاده نه‌لر وارسه گوزل حاضر و غائب:
رنك سحریسیله صحاری و سحائب..

سودالی ترنملری هرنغمه سرانك،
اشعار دلارای حزینی شعرانك،

رنکین نفحات و نغماتیله بو گلشن،
اجرام و شموسیله شو فسحتگه روشن،

سیمابهٔ مه‌تابش و مهتاب مجوهر
ازهار شفق منظر و اسحار مزهر.

کهسارسنك . . مشجره ، دریاسنك اولسون
ذوقیله ، صفاسیله بو دنیا سنك اولسون .
اولسون بو جهانده دیلرم هرنه دیلرسه‌ك
آنجق بنم اول گل گوزلم سن بنم اول سن !
٢٧ كانون ثانى ٢١٤

دیردم ، دییورم :

دیردم : بو شب یلدا الویردی نهار اولسه ،
مفتور شتا هرگون دیردم که بهار اولسه !

دیردم : مثلا برطاغ پیشنده بونك انگین
پیرامش رنگینی دریایه کنار اولسه !

دیردم : قورولق ، مرعا . . قوشلر ، قوزولر یوین
صیرتنده طاغك تنها برکهنه چنار اولسه !

دیردم : بو درخت اولسه ناظر بوتون آفاقه ،
آلتنده بولنسه‌م بن اوستنده هزار اولسه :

دیردم : قورولقلرده گوردم نیجهٔ آهولر
گوردکجه بنی اورکوب مجبور فرار اولسه !

دیردم : مثلا مهتاب آفاق بوتون روشن
طاغلر ، درهلر ایصسز مقبر ینه تار اولسه !

دیردم که بوتون یرلر . دیردم که بوتون گوکلر
هپ رایحه‌دار اولسه هپ شعشعه بار اولسه !

دیردم بو لطائفله مسعود اوله‌مام آنجاق
طالع بکا یار اولسه نزدمده نگار اولسه !

اولمش دییورم بالفرض حیفا که موقتدر
بر عالمه گیتسه‌م که ذوقنده قرار اولسه .

۳ مارت ۳۱٤

نشوۀ بهار :

او نه یدی ؟ برودت ، رطوبت ، کثافت
قیشین گوك یوزنده بولوطلر یاغاردی .
طبیعتده نه‌یدی او بارد قیافت ؟
دومانلر چکیلدی ، افقلر آغاردی .

گونش بویله . گوك بویله‌میدی گچنده ؟
بهار ایشته آفاقی سیلمس، سوپورمش !
بیاض بر بولوط اوتلار، اوینار چمنده
یشیل بر دکز صانکه بریر کوپورمش.

بهار اولدی گریان طبیعت شن اولدی
بهار اولدی جنت نظیر اولدی کویلر
زمین گلشن اولدی سما روشن اولدی
چوجوقلرله قوشلر چیقار شرقی سویلر.

طبیعت مواشی‌یه چکمش ضیافت :
یشیللندی ، شنلندی صحرا دیرلدی

سراپا طراوت . سراپا لطافت
جمداته جائز دیسه‌م جن ویرلدی .

بهار اولدی هرسو دگیشمکده منظر .
بهار اولدی شام وسحر تازه‌لندی . .
مشاجرده اسدکجه باد معطّر
طبیعت صانیرسك که یاپیزه‌لندی .

بهار اولدی خورشید اوصبّاغ قدرت
نباتاته پرتو نثار نوازش .
چیچکلرده شکرانگذار مسرّت
روایحله شبنم صاچار وجده گلمش .

بهار اولدی هرشی بوگون نشوه بخشا
فقط حزن هجرگله جنّت ده بوشدر
قاووشسه‌قده برلکده ایتسه‌ك تماشا
بنمچون خزانلر . شتالرده خوشدر .

٥ نیسان ٣١٥

یاز کیجه‌سی یاغموری

طویولور بام و طاق و روزنده
ضربهٔ تازیانهٔ باران ؛

گورولور برشعاع لرزنده :
آسمانی او اژدر خاطف

ایله‌دکجه زمان زمان لمعان
پرده پرده بو عالم دیجور

آچیلیر ؛ هم مخوف هم خائف
بر فراری فروغ ایله منظور

بوتون اشیا . . اوآنده آفاقه
ینه ظلمت اولورده مستولی

طویولور بر مهیب طرّاقه :
ابرلر متصل جهاد ایلر !

طوبيلان هپ گورولتولر جعلی
چونکه آز مدت امتداد ایلر ؛

درعقب صلح و اتحاد ایلر ؛
چکیلیر لشکر سحاب سیاه
طولدورر کائناتی پرتوماه .

۱۷ تموز ۳۱۵

خطور دورا دور :

دوشونورکن بعضاً
بر چوجوق ایلیورم در خاطر :
ماوی گوزلو ، صاریشین . سنی اون اون بش واردر

دها آزدر بلکه
دیدیگم یك اسکی .

چوجوغی یعنی او چاغده طانیرم
اوتوز اوچ وار بوگون اعوام حیاتی صانیرم .

اوت ایشته او صبی
او زمان پك عصبی :

طورەماز ، اكلنەمزدی یاراماز !
یارامازلق دە ایدنجە یاقەیی قورتارەماز :

باباسیدی آنجق
گوزینی ییلدیرەجق .

آتك اعلاسنی بیلمك ، سچمك
آتلیلرلە طولو دیزگین یاریش ایتمك . گچمك :

بو ایدی هپ املی
شونیدە سویلەملی .

مكەدە طوپراغە باصدی ، یورودی
گونش آلتندە ، قوم اوستندە یتیشدی . بویودی

آتك اوردە ازلی
یتیشیر الڭ گوزلی .

گوزل اما بوکا بینمك مشکل
کندی سرکش بر آتی قوللانه‌جق چاغده دکل .

جرید اوینارلر ایکن
بونی مهما امکن :

دنه‌مك اوزره قاریشمق ایستر
قوجه فارسلر ایله سوزده یاریشمق ایستر

وار ایدی امیدی
که بو قابلیدی ؟

آرش ! . بردن بره آتلر آتیلیر
بر لحیلانله چوجوق ده جریانه قاتیلیر ..

طولو دیزگین گیده‌مز
آتی ضبط ایده‌مز .

ایچلرندن چکیلیر طورمق ایچون
آغاجه طوغرو سورر حیوانی طوردورمق ایچون

داله چارپنجه دوشر
باشنه آتلی اوشر .

چوجوغی جمله‌سی منع ایتمشیدی
بر قضا اولدی صانیرلر براقیرلر جریدی :

«بوکا بزمی سبیز ؟»
«دیمه‌دکمی سزه بز ؟»

دیه‌رك هر بری برشی سویلر
باشنه طوپلانه‌رق خیلی تلاش ایلرلر .

یوزینك رنکی اوچوق
متأذیدی چوجوق :

آغری واردی کمیکنده بلنك
پاره‌لانمشدی بر آزده آووجی صول النك

آتی اوستنده ینه
کوتوررلر أوینه

*
* *

شیمدی حالا آووجمده او اشارت موجود
بو وجودمی ایدی گرچك الهی او وجود ؟

١٢ نیسان ٣١٥

سفالت بارده

«آه بر يانغين اولسه‌ده بر آز آيدينلق گورسه‌م ..»
بر سفيله‌نك حسبحالى

بر ليل زمهريرده بر پير سرسفيد
سردئ شيب ايله متزلزل . هوا صوغوق !
قالمش برهنه ، گرسنه ، بى وايه ، نا اميد
ايكلر سوقاقده هر آديمنده بوغوق بوغوق .

ريش بياضنه قاره‌يل قار آتار طورر ،
قار طوكدورر !
بدبخت بر قوغوق آرار اطرافنه باقار
اطرافى قار .

پروانهٔ جمادشنا برفپاره‌لر
نيش برودتيله بو بدبختى يارەلر .

گاهى نزول ايدر كلبكلر گهى صعود
پيرك رداى دوشنه ، سر پوشنه اوشر :

خائن باقيشلی پنجره‌لردن ضیا دوشر
ایلر نظر گهنده اوجاقلرده نشردود .

أولرده خنده ، شرقی ، صدآهنك پرطنين ،
هپ بختيار !
ای بختيارلر باقكز ايليور انين :
بر اختيار !

بی‌حس قالير ، طوكار . اوپوشور ، اتكا ايدر .
مصنوع سنك خاره بو هيكل بكا ايدر ؛
گوز ياشلری تبلّر ايدر ، خونی انجماد
جامد ، لسانی حالی فقط اشتكا ايدر ؛

« سورسه‌م اوكنده خاكه جبين سجودمی
« قارشيمده يانغين اولسه ايصيتسه‌م وجودمی ! »

٥ شباط ٣١٣

زواللی اختيار

بل بوكولمش. أل آياق تيترەر . صارارمش بت بگنز
هر آديمده سندەلر

فاجعات عمرينی ايلر اشارت ، مشمئز :
چهرەسنده چيزگيلر .

شويله دقتله باقيلسه گوزلرك ايماسنه
لحيۀ بيضاسنه . صافيت سيماسنه :

بللی حالندن كه كزمشدر نيجه دريا و دشت
لوح تابان جبينی بركتاب سرگذشت .

بللی حالندن كه وارلقدن بوگون بيزاردر
پيش نفرينندە عالم بر هيولازاردر .

بللی حالندن كه هپ ميخانەلرده دربدر
دائما بر مايع مهلكدن استمداد ايدر .

ایلك تصادف ایتدیگم گون «کیم بیلیر کیمدر؟» دیدم
صوکرا گیتدکجه نه دنسه یك مراق ایتمش ایدم .

خانه‌نك اکثر اوکندن گچدیگیچون مطلقا
هم جوانمدی فقط کیمدی بو پیر خوش لقا ؟

سرسری ، افتان وخیزان . قولتوغنده شیشه‌سی
«کیم بیلیر کیمدر؟ نه‌در، دیردم، بونك اندیشه‌سی؟»

بر گون آیوبك او سروستان سنگا سنگنه
اوغرامش ، بر فکر بی انجامه طالمشدم ینه .

پیرمستی گوره‌مه‌یمی؟ قارشیدن بیلده اودر !
دست بر ریش تفکر سروه یاصلانمش طورر،

قارشیسنده کهنه بر طاش . گوزلری معطوف اوکا
بللی حالندن که هپ افکاری ده مصروف اوکا .

محترز . آهسته یاقلاشدم هله بر قاچ آدیم
خط سنك مقبره گوز گزدیرنجه آکلادم .

دوشدیگم بیلمه‌م ناصل بحران حسیات ایدی
گوردیگم ، حفظ ایتدیگم آتیده‌کی ابیات ایدی :

آه من الموت

حیفا که باد صرصر دمسردیٔ اجل
خشك ایتدی بیخ و برکنی نخل امیدمك

بلبل گبی انیس انین ایله‌دی بنی
پامالیٔ فناسی کل نو دمیدمك

دنیا بکا بو درد ایله ماتمسره ایدر
من بعد غم اولور اثری سور وعیدمك

تاریخ سال رحلتی دوشدی بر آه ایله
جنّت مقرّی اولدی محمد فریدمك [*]

١٢٩٩

بر یتشمش اوغلی مدفون آکلادم بی چاره‌نك
گچمه‌مش اوجعی قلبندن او مدهش یاره‌نك .

خاکدان ارواحی امواتك تبخر ایلیور
قحفلر دندان نما گویا تمسخر ایلیور !

---

[*] محفوظم قالمش برکتابهٔ مزاردر . ناظمی مجهول .

برقيامت قوپدی بینمده ، قارارد ی گوزلرم
حافظه‌مده گورمدیگم قبری آراردی گوزلرم.

٢١ مارت ٣١٥

بر اعما رسمنك آلتنه یازلمشدر

عما ! ای زندگیٔ تار ، ای هستیٔ لیلالیل !
سنکله پیش وپس گردابدر هربر نفس واویل .

نه پیتمز برعقوبتدر دم کوتاه فانیده
نه مدهش ورطه‌در یارب طریق زندگانیده

ینه لکن دگل گمگشته اعمای عصا رهبر
عقبگیر حیات اولمش ، محاط ظلمت مقبر .

موفقدر ینه اندوهنی تعدیل و تقلیله
بولور معلومی مجهولات ایچنده نور عقلیله .

دگلی نقصان اعضاسیله ناقص طالع مولود
نه اعمالر یاشار مسعود بینالر فتور آلود .

ناصل مسعود اولور لکن تمامیله شو بی چاره
سیاه امواج دریاده معینی بر خشبپاره .

غنا گلمز وجودك شم و ذوق و سمع و لمسندن
دماغه چونکه رؤیت حسیدر قیمتلی هپسندن .

گونش طوغمش، آچیلمش هپ چیچکلر، هرطرف خندان
بو نور آباد بر گلشن فقط اعما ایچون زندان .

آنکچون دار غربت هرگون آرام ایتدیکی مسکن
تحسّر قیلدیغی اولادینی گورمز قوونشکن .

مدار قوّهٔ تشخیصی اولمش طویدیغی اصوات
خبیر اولماز اوکنده قیاسه تشکیل صفوف اموات .

مشابهدر، مساوی بلکه خولیاسیله رؤیاسی
اولور خوابنده مرئی هیئتیله اسکی دنیاسی .

ترددسز آدیم آتماز صانیرسك پای درکلدر
حیاتك قهری چوق لکن عما بالله مشکلدر .

فقط هرحاله الفتله تحمّل ایلیور انسان
دیمك هرمشكلی انسانه حق ایتمكده‌در آسان .

١٨ تموز ٣١٥

حیاته ابتلا

کیمی اندیشه‌کار لاخلادر ،
کیمی برهان شمار لاملادر ؛
جهان دیرلرکه دار ابتلادر ،
اولوم دیرلر مدار اعتلادر ؛

مریضه طول عمری بر بلادر
نیچون انسان حیاته مبتلادر ؟

شو سائل پیره باق رنجور ذلّت !
هلاهل نوش دندان سفالت ،
اولور پیچش نمای درد وعلّت ،
فقط وجدانی داره ویاب غفلت ،

درونی مسعدتخواه شفادر
نیچون انسان حیاته مبتلادر ؟

عبادت حقه‌در حتی صنمله
هزبرك حاجتی بردر غنمله :
یاشارلر بر غدای مغتنمله
حیات امرنده سیان فیل و نمله

فقط مادام که دهر آشنادر
نیچون انسان حیاته مبتلادر :

قیلارکن علمنی تزیید و اکمال
بولورکن جاه و منصب ثروت و مال
ایدرکن پرهوس تعقیب آمال
دوشر خاکه بشر منسی و پامال !

حیات انسانه قارشی بی وفادر
نیچون انسان حیاته مبتلادر ؟

بقا حسنده وجدانك گمان یوق
بو حسدن باشقه لکن ترجمان یوق
ظواهر بر زمان وار بر زمان یوق
اجلدن اول و آخر امان یوق

بیلیر آدم که محکوم فنادر
نیچون انسان حیاته مبتلادر ؟

٥ کانون ثانی ٣١٤

شهزاده شوکت افندی مرحوم ایچون

مرثیه

بو شاهزاده که سلطان عزیز مغفورك
گزیده نجل نجیبیدی مخلصی شوکت .

وجودی مشجرهٔ دودمان سلطنتك
نهال فاکهه داریدی ، شانی ظلّیت .

اوتوز یاشنده سرلدی زمینه سایه مثال
اونور پاره‌یی ناگه قوجاقلادی ظلمت .

گچردی هردمی تحصیل فضل ودانشله
دونردی عالمی پرفیض گرمیٔ غیرت .

ذكای نافذ تیز انتقالی روشندی
علو مشرب و مشواری جالب حرمت .

بوشاهزاده‌یه قیمق روا دگلدی اجل
یا آنسزین نره‌دن گلدك آه ای علت ؟

نیچون بو نامزد تخته تختهٔ تابوت ؟
کفن نه لایق الـٰهی وجودینه خلعت !

نه ازدحام ایدی نعش بلندینی صارمش
دیدم صفوف ملائکمیدر بو جمعیت ؟

اوگون او جمع غفیره وداعی معنیدار
جنازه‌سنده حزیندی بطائت حرکت .

بوگون بو تربه‌یه حاکم سکون و تنهایی
ایدر تأمل فردایه زائری دعوت .

طورر نتیجه‌ده بر نیستیٔ هیچا هیچ
دوشوندورر حکمایی بو جلوهٔ حکمت .

صفایی مرثیه پرداز ماتم ایتدی بوگون
فضیلتیله مجرّد قازاندیغی شهرت .

سدیر شوکتنی سدرة الجنان ایتسون
بو شاهزاده‌یه الله ایلسون رحمت !

۲۰ تشرین ثانی ۳۱۵

اوقاف همایون مجلس رئیسی عاطف بك مرحوم ایچون

مرثیه :

کیمدر، کیمك جنازه‌سی؟ خلق احترام ایدر،
تابوتی باشلرك اوزرنده خرام ایدر .

کیمدر بو رهرو ابدیت که پر وقار
تابوتدن یمین و یساره سلام ایدر ؟

کیمدر سواد ماتم غیبوبتی بوگون
نصف النهار ملکمزی تیره فام ایدر ؟

کیمدر بو بویله مدحنی بیگانه ، آشنا . .
برلکده شیخ و شاب و خواص وعوام ایدر ؟

بر نعشدر که ایدیء حرمت تهالکاً
بالایه طوغرو رفعی ایچون اهتمام ایدر ،

بر نعشدر که سنك مصلاّده روحنی
صف صف طوران ائمّهٔ امت امام ایدر .

کیمدر ، کیمك بوهیكل فانیّت بشر ؟
دار فناده ، کیمسه بو ، ابقای نام ایدر .

زیرا وفاتی ماتمنی اکثراً باقك
اطرافنی صاران علمای کرام ایدر .

عاطف بگك جنازه‌سی عاطف بگك که آه
یاد جمیلی هیچ اونودلماز دوام ایدر .

بر عالمك بو عالمه سیر ایت وداعنی
یکسر جهانیانه جهانی حرام ایدر .

فکر نظامپرور علویسی عالمك
دنیایی مظهر نسق و انتظام ایدر .

امثالنی وجوده کتیرمز فلك آنك
آنجق دونر، بهاری خزان صبحی شام ایدر .

انموذج لطیف حسان الوجوه ایدی
بر حسن وجه وقلب که جلب غرام ایدر .

صورتنمای سیرت پاکیدی چهره‌سی
حق ایشته بویله قوللری خیر الانام ایدر .

حیران ایدم طلاقت عرفان نمودینه
عالملکی بلاغتنه انضمام ایدر .

ذاتاً لسان حالی بلیغ البیان ایدی
هر بر نظر مخاطبه عرض مرام ایدر .

طبعاً أوت نزیه ایدی ، فکراً فقیه ایدی
بر نطق عارفانه‌سی بیك خصمی رام ایدر .

اولدقجه ذوقیاب خیالی حضورینك
غیبوبت جمالی بنی تلخکام ایدر .

ای نیرّ غروب نما ذات پاککه
مولی بروج عزّتی نعم المقام ایدر .

مطلق ديرم جماعت ارواح قدسيان
حرمتله ذات اقدسكه هپ قيام ايدر .

حق رحمت ايله‌سين سكا حق رحمت ايله‌سين
كلك صفا دعا ايله ختم كلام ايدر .

١٨ ايلول ٣١٤

بر كتابهٔ مزار

حسين افندى كه شيخ كريم و كامل ايدى
مكبّ علم ايدى علميله هم ده عامل ايدى

وفاتى داغ درون اولدى يار و اغياره
جهانده خصمنه حتى وفاسى شامل ايدى

غناى قلبى قدر قدرتى اوله‌يدى اگر
شريك ثروتى ايتام ايله ارامل ايدى .

شفاعت حسنینه الٓهی مظهر اوله
حسین افندی که شیخ کریم و کامل ایدی .

دیگر

پیر و جوانه ورد زبان خلوصدر
مدح و ثناسی شیخ سلیمان افندینك .

زوّاری هپ فضائلنك مستفیدیدر
مسحوریدر خصائل عالمپسندینك .

احبابی ، اقرباسی ، مریدی ، حفیدی هپ
منگوشدار حکمتیدر نصح و پندینك .

یارب شوجای مدفنی اولسون نظیره‌سی
جنتده کی مقام گزین بلندینك .
٣ تشرین اول ٣١٤

« حسن شریف » اسمنده بر طفل دوساله‌نك فوتنه
مادر ماتمزده‌سی لساندن مرثیه :

ایدوب گوندن گونه کسب طراوت
گولر ، اوینار ، قوشاردڭ پر شطارت .

ایپك صاچلر ، اوزون کیرپیکلی گوزلر ..
ترددلرله معصومانه سوزلر .

مجسم روح ایدڭ ، مرغ ازلدڭ
ملکلردن ، چیچکلردن گوزلدڭ !

سوردم ، چیلدیرردم ، حمد ایدردم
نم آنجق سنڭ دردگدی دردم .

شریف ای بی وفا پروردهٔ ناز !
نیچون ایتدڭ اُلمدن بویله پرواز ؟

نیچون بن سندن اولدم بویله محروم ؟
نم قوینمده ایجیندکمی یاوروم ؟

رفیقم هپ خیالکدر یولمده
یاتان سنسڭ قوجاغمده ، قولمده .

سسکدر طویدیغم هر بر ترانه ،
لسانم تنی سویلر غائبانه .

بوتون کوکلم سنك یادکله طولسون
کورون یاوروم بکا رؤیاده اولسون .

او زرّین صاچلری هرکون طاراردم
سنی بر لحظه غیب ایتسهم آراردم .

فراقك لحظه‌سی جائز دکلکن
مؤبّد آیریلوب کیتدك نینه‌کدن .

خبردار اولمادم اوچمش روانك
اوکون تابوت ایدی تخت روانك !

اوکون فریادیمی حددن آشیرمش ،
اوکون بی چاره بن سرسم ، شاشیرمش .

اورلشدم فقط یاره‌م نرمده ؟
نه بکلردم اوطورمش پنجره‌مده ؟

تحمل بکلیوردم غیرتمدن
ألم بوگرمده قالدی حیرتمدن .

دییوردم قوشلره هرگون سحرده
بنم بر بلبلم واردی او نرده ؟

طلوع ایتدکجه ای مهر منوّر
غروب ایتمش ستارەمدن خبر ویر !

غریب اولدم شریفم غربتکله
یتیم ایتدڭ بنی غیبوبتکله .

نه قیمتلیدڭ ای لطف موقّت !
مقدّر میدی اللهم بو فرقت ؟

الٰهی یوقمی حقم آه و زاره ؟
دوشن کیمدر شو تابوته ، مزاره ؟

بنم آیلرجه آغوشمده همدم
تسلّیء حیاتم ، نور دیدەم ،

جكر پاره‌م شريفمدر آتيلمش ،
مزارستانده امواته قاتيلمش ! . .

بوگون بر مادرم عقلم پريشان
بنی معذور گور ای ربّ ذيشان !

او محشرده ديبوركن آننه آننه
قوشاركن بنده هر سوی الهانه :

قاووشمش ، باغرمه باصمش سوركن
بو هجران آتشی چيقماز ايچمدن .

۱۰ تشرين اول ۳۱٦

ميديللی

نظر فريب منظره‌ڭ ميديللی ای گوزل آطه
جبللرڭ لطيفدر ! نه خوش ليمان بو اورطه‌ده !

سماده گاه طوپلانان بولوطلره نظیره‌سك
دکزلرك ایچنده بر نظیرسز جزیره‌سك .

هوای جیدك ایله مریضلر رها بولور
زمن اولور که طوپراغك قاریش قاریش بها بولور .

نه‌در او طاغلر گده‌کی وقار اعتلا نما
شواهقکده در سنك آرانسه لانهٔ هما .

شو قارشیکی قندلك نه فرقی وار نجومدن ؟
بو شب نه آکلیور دکز شو کورفزه هجومدن ؟

هبوبی اولماسه اولور میدیللینك هواسی حار
بو خاکه مبتلامیدر عجب ریاح ایله بحار ؟

جوانبده طویدیغم انین روزگاردر !
صماخده وقعه خوان اولان شو قلعه یادگاردر :

جدار و سقفی آلتی یوز ییلك حکایه خوانیدر
تحجر ایله‌مش بوتون شهید استخوانیدر .

بوقلعهٔ رصينه‌دن لیمانله آیریلان جبال
صیانت اوزره بلده‌یی طورر کشاده یال و بال .

محلّی قلعه‌نك دخی لطیف کوهساردر
سواحلنده طاغلری جزیره‌یه حصاردر .

جوارینه او قلعه‌نك غزاتدن حسن پاشا
بو کوشکی ایله‌مش بنا که هر جهتله دلکشا .

طبیعتك محاسنی اوکنده صانکه سرگیدر
دیرم : لطائف جنان بوتون بر کوشکه ویرگیدر .

یننده مرتفع جبل که قلعه زیب شاهقه
اوکنده بر خرابه وار کنار بحره لاحقه :

قلاعدن بقیه‌در ؛ خراب ، حزنی جلب ایدر .
هوا آچیقسه گوك ، دکز ملال قلبی سلب ایدر .

دم سحر طلوعی گور ، گل ای طبیعت آشنا !
گل ای ادیب گور نه‌لر دکزده ، کوکده روشنا ؛

نه رنگلر ، نه جلوه‌لر ، نه حاللر عیان اولور
جهانده ذوق رؤیتی محاللر عیان اولور .

اولانجه شدتیله گاه اسر ریاح عاصفه
بوحالی گوج گلیر بیان ألنده خامه واصفه .

فضاده گوك گورلتیسی ، دگز کوپوکلنیر طورر
او طالغه‌لر بیور بیور کناره کندینی اورر .

جبالدن ، بحاردن گلن بوعکس جوششی
افاده خیلی گوچ مگرکه شاعر اولمالی کشی .

او فورطنه دم غروب مائل درنك اولور
بولوطلرك کثافتی گیدرده رنك رنك اولور .

دم غروب حزن ایله طالار سکونه بحر و بر
گونش باتارده گاه اولور قمر نجومه راهبر .

طلوعی خوش بو بلده‌نك غروبی ، ماهتابی خوش
بهاری خوش ، خزانی خوش ، زماننك شتابی خوش .

مدیللی ۱۳ تشرین ثانی ۳۱۲

تحسّر

گچسه‌م نه اولور بر گون
اُمید محالمدن ؟
آغلار یاشارم کوسگوں
فریاد بو حالمدن !
اَیّام و لیالمدن
بر قسمی همان دیجور ؛
اولاد و عیالمدن
قالدم بوراده مهجور .
سلما ایله الهامی
تجمکده خیالمدن .
حیرتله شو دریایه
باقمق بو گیجه کارم
طالدم ینه خولیایه
مستغرق افکارم !
یوق شبهه که بیدارم
آرتق گوزمی یومام

دلدادۀ دیدارم
لکن بونی بن اومام :
ممکنمی عیان اولمق
آفاقده دلدارم ؟
گوکدن یره دوشمکده
انجم بر اشارتله !
ساحللره اوشمکده
امواج بشارتله .
مطلق بکا غیرتله
اجرام پیام آور !
طورر دونمه بو حیرتله
ای بحر حوادث ویر :
سلما ایله الهامی
اوینارمی شطارتله ؛
پرکوکبه ، پر دارات . .
پر دبدبه علیّین !
عکسیله بو سیارات
دریایی ایدر تزیین .
اسبابنی قیل تعیین !

سیر ایت که بروجکدر
افلاکده شهر آیین
برهان عروجکدر .
ای ماه تجلیکی
اجرام ایدییور تبیین .
کامی بی تحسترله
آکدقجه وفایی آه
بر حس تأثرله
یاد ایلیورم هرگاه :
یوق بونده غرض باللّه ،
حکمت نوله ای خلاّق
محکوم مرض ایواه :
بر شاعرنیك اخلاق
پررنج شعور اولمش
بر داهیء شعر آگاه .
حیرت شو سیاه ابره
ابراز غرور ایلر ! . .
بگنزر طوروشی قبره -
سرعتله مرور ایلر .

امرار دهور ایدر :
کوکلرده شو سیاره
اثبات زهور ایدر
برنسبتی وار یاره :
ایوبده بر قبرك
اوستنده ظهور ایدر !

میدیللی ۲۵ تشرین ثانی ۳۱۲

دکلدر !

صدای بوم دکل نالهٔ هزار دگلدر
فقط بو شعره دینلمز که آه زار دگلدر .
نشیمنم ده بنم بر خرابه زار دگلدر
فقط یازیق که او جانانه رهگذار دگلدر ؛
آنك مسیره‌سی افلاکدر مزار دگلدر .

مخاطبم نه اولوردی بو شب او ماهوش اولسه ،
بکا شو کلبهٔ احزان ایچنده گلسه أش اولسه .
بزم بو حالمزه مهر و ماه غبطه کش اولسه :
افقلرمده بتون ذرّه‌لر برر گونش اولسه
بو فجر کاذبه آلدانمایم نهار دگلدر .

§

چه سود ! روحی‌ده اولسه دگل‌وجوده مقارن . .
سمایی گوستریبور بر أليله ساکت و ساکن :
خیالیدر که دگلدر حقیقتیله مباین ،
باقسن آنك باقیشی . حال وطوری طبقی او لکن
خیالیدر ، طانیرم بن بونی ، نگار دگلدر !

§

خیالیدر که طوتلماز ، تکلّم ایله‌مز اصلا :
خیالیدر که اشارتله فکرینی ایدر ایما .
خیالیدر ، او دگلدر . . آنك خیالیدر اما
خیالی نیله‌یم ایواه او اولمالیدی هویدا :
او نوردن بکا بر گولگه یادگار دگلدر .

§

وجودی اولسه‌ده ایواه پایمال عدمدر !
محاضراتی خموشی نمای حال صنمدر :
گوزل گورونسه‌ده پوشیدهٔ ظلال ورمدر :
تبسم ایتسه‌ده بر زهرخند قهر و ستمدر :
هوا آچیلسه‌ده حیفا که نوبهار دگلدر .

۹ کانون ثانی ۳۱۲

زمزمهٔ هونی

سودالی ایله‌دك بنی آسوده حال ایکن
ویردك امید قلبمه وصلك محال ایکن .

معناسنی لیال فراقکده آکلادم
سودا ، بو بنجه بر لغت بی مآل ایکن .

بیگانه ذوق سیر و تماشای کائنات
بیگانه حس گشت و گذار جبال ایکن ،

خواهش ندان روح ، كلال آزمای قلب ؛
لاقيد انجلای جمال و جلال ايكن :

اولدی هونی غمامه كشای سمای عمر
نجه حيات ظلّ سريع الزوال ايكن .

*
* *

عشقك دگلمی بويله سخنساز ايدن بنی ؟
پيغولهٔ ملالده مبهوت ولال ايكن .

عشقك دكلمی شعر ايله ممتاز ايدن بنی
سجع طيور هاجسه بخش كلال ايكن

عشقك دگلمی قافيه پرداز ايدن بنی
سجع طيور هاجسه بخش كلال ايكن ؟

گورسهم سنی حقيقت اولور سوديگم بودم
بايغين باقيشلرك ، گولشك بر خيال ايكن .

رؤياده بن جمالكی ، مرآت ايچنده سن
گورمكده يز او بزجه عديم المثال ايكن .

ايواهلر صفايه كه طيفكله سويلشير
مقصد بوشب سنكله بر آز حسبحال ايكن .

٢٨ تشرين ثانى ٣١٤

يوكسك بر طاغه

اى جبل شاهق آفاقبين
آلچاله‌رق گاه بولوطلر گلير ،
گاه دگنز طالغه‌لرى يوكسلير
ياز قيش ايدر خاككه وضع جبين .

سينه كشاينده آفاتسك
برق ايله هم دست مصافاتسك .

§

سنده‌كى وضع جبروت مهيب
داهيه‌لر فورطنه‌لر طوردورر ؛

بللی که زیر قدمکده طورر :
حار و حریص فوران بر لهیب .

قیش گونی شیخوختك ایلر ظهور
سن ینه لاقید مرور دهور .

٥ کانون ثانی ٣١٤

قمره خطاب

مخاطب اول بکا ای بدر آسمان پیرا !
مواجهه‌کاه سنك شعرلر طوغار زیرا .

بو شب سنکله منوّر شو صحنهٔ تاریك
بنم بو منظره سودامی ایلیور تحریك .

کفلنیر کبی کاهی محاط ابر اولما !
شو خسته روحمه ظلمتنمای قبر اولما !

افقده صانکه براکلیل کوهسك شیمدی !
فروغ آنك ابله پر شکوهسك شیمدی .

عجب نه‌لر گوریبورسك طلوع شعره مدار ؟
محیط ارضی طولاشدقجه دائراً مادار .

محالدر حرکت سنجه خارج از محرك
دونر نجوم بو قانونه اتباع ایده‌رك .

مدارلر سزه هپ آیری آیری دام اولمش :
سزك عبادتکز گردش مدام اولمش ؟

*
* *

اوچه‌یدم آه شو فسحتسرای افلاکه !
فلك آته‌یدی بنی ماورای افلاکه !

بنی بومنظره ایتمزدی دوردن مبهوت
روانم اولماسه بالاچهندهٔ لاهوت .

بوله‌یدم آه درازیٔ عمردن فرجه
نصیب اوله‌یدی سفر اویله برجدن برجه !

سؤاللر ينه روحمدن ايله‌مكده صدور
نه‌در فضالر ايچنده بوسير دورا دور .

سمايه باقده دوشون كائناتی بركرّه !
نه‌در بو سعی تعب ناپذير هر ذرّه !

يانار طورر كيمی هردم كيمی سونرده دونر
شو زهره‌نك يری نرده ؟ سهيل نرده دونر؟

مسافه‌لرده الٓهی نه‌در او بعدّيت ؟
ناصل تصوّر اولنسون بوصحن ايچون غايت ؟

دوماندر اوّل و آخر بو دوده عقل ايرمز !
ازل ديمك نه ديمكدر؟ حدوده عقل ايرمز !

ازل، ابد ! بونی مشكل گلير قبول ايله رد
بوتون سرائر هستی ولهفزای خرد .

أوت حيات نه سردر ؟ بو معجزات نه‌در ؟
نه آگلامش حكما صانكه آلتی بيك سنه‌در ؟

قولای اوقونسه‌ده خلقت كتاب معتبری
يازيق كه قارئك اولماز مآلدن خبری .

یازیق تفحّصه اولدقجه منحصر نیّات
قالیر نهفته ظواهر قدر لدنیّات .

بلا فتور بشر ذوق آلیر بو غیرتدن
صوکنده سجده‌لر ایلر خدایه حیرتدن .

دیرم عبادت ایچون هپ وجوده گلمشدر
آله ایچون بوعوالم سجوده گلمشدر .

***

نه‌دن گلیر بو طورش ای قمر مهابتله ؟
سنکله بر گبی یز کائناته نسبتله :

دماغ بر کره . بر پیلك . بر جهان . برشی :
اوت فقط بو جهان دیده‌دن نهان برشی !

که هر سحابی فروزندهٔ بوارقدر
سمای ، ارضی تجلّیگه خوارقدر .

بنم باشمده اولور وولقانمله طوفانم
شئون ایله طولودر کائنات عرفانم .

خطاب ايدر طورورم هر گيجه سماواته
عتابلر طويارم قارشيلق بو اصواته :

چيقار مواجهه‌مه برسفيد لحيهٔ شيب
گيرر بو شكل ايله برحال پيره هاتف غيب ،

ايدر مقابله نقصانمى تذكرله
جوابسز قاليرم عجزمى تفكرله . . .

*
* *

بقاى حسن ايله مغرور اى لقاى حسن !
بولوطلرڭ آراسندن نه خوش گوروندڭ سن !

سن اى قمركه ايدرسڭ بو ارض ايله دوران ،
سن اى قمركه بو منبعدن ايله‌دڭ فوران

من الازل شو جهانده عجب نه‌لر گوردڭ ،
نه سورلر ، نيجه ماتملى صحنه‌لر گوردڭ ؟

سمايه ، ارضه نگهبانسڭ اورطه‌دن شيمدى
نه صحنه‌لر گورييورسڭ او نقطه‌دن شيمدى ؟

او محركڭده يئه دائر اولماليدڭ سن
فقط صفا گبى بر شاعر اولماليدڭ سن .

١٠ حزيران ٣١٣

وزنلى قافيه‌سز بر مكتوب

برادر ناصلسڭ ؟ نه عالمده‌سڭ ؟
امينم گوجنديرديگمدن سنى !
قصورم بنم عفو اولنماز قصور :
اوچ آى بلكه درت آى مقدّم گلن
نميقه‌گده بندن « فوائد » ايچون
اثر ايسته‌مشدڭ . . دگل بر اثر
او مكتوبه حالا ، اوچ آيدن برى
هيچ اولمازسه اوچ بش سطرلق جواب
يازه‌يدم ! ديه‌يدم كه : « رفعتجگم
« بنم شيمدى وقتم مساعد دگل !
« مساعد دخى اولسه طبعم عقيم :

« شعر يازديغم يوق بو آيلرده هيچ
« يازايدم سنكچون يازاردم اينان ! »
صميمى اولان بويله بر اعتذار
دگلميدى سنجه سزاى قبول ؟
فقط برسؤاله سكوت ايله‌مك
رجايى قبول ايتمه‌مكدن بتر
وفاسزلغه بويله حجت يتر
كوجنمكده حقك مسلّم فقط
خلوصمده انكار اولنماز بنم
بيليرسك كه رفعت صفا قارداشك
وفاسز دگل بلكه لاقيد در
بو لاقيدلق آدمه عيب ايسه
ديرم ايشته بوندن عبارت صوچم .
بناءً عليه انفعالكده پك
مصر اولما عفو ايت برادرينى .
ناصلدر ؟ نه عالمده پاشا پدر ؟
او پير سنين آزماى حيات ،
سر آتشيننده برف هرم
گولر حال شيخوختنده شباب

تمسخرنما طبع شوخانه‌سی
حیتنده کی حال فنیتنه !
وجودی صفا بخش هرانجمن
افاداتی تسخیر ساز قلوب
تخطرله حالا تحسترده‌یم .
اوت شیمدی حسرت او صحبتده
نه لایق بو فرقت محبتده !
بزم قومشو وصفی بکك رحلتی
بو گونلرده داغ دل اولدی بکا .
بو پك سودیگم . صاف ، عالیجناب ،
کریم الشیم ، مجلس آرا . اصیل .
جهاندیده ، کار آشنا ، محترم ،
فضیلتلی دوستمدی ؛ بردن بره
نه‌اولدیسه اولدی بو گون ایشته یوق ! . .
اوت قار قیامت ، گچن بر صباح
اوشاق « وصفی بك سزلره ... » دیر دیمز
« امان صوص ! یالاندر بو ! کیم سویله‌دی؟ »
زمینده حیرتله بیلمه‌م نه‌لر
دییوردم ! ایشیتدم او چیغلقلری

خبر طوغرو چيقدی ! ايناڼمازمی يم ؟
يك آواز تصديق بر عائله .
اوياندير مامشلر بنی اويقودن
مگر نعشی تجهيز ايدلمش بيله
عقيبنده تابوت ، اون اون بش كشی
درماتمندن ظهور ايله‌دی .
سوقاقلرده‌ده قار اوگون ديز بويی
او بارد چيچكلرله تابوتنه
همان باقدم اورتولدی ديگر كفن .
بزم قومشويی آلديلر ، گيتديلر !
طبيعت سكوتيله نادم گبی
سبب اولديغی شيونه گوشدار
« نيچون آغليورسك ! نه‌وار بك بابا ؟ »
سؤاليله الهامی سلما گلوب
صارلمشديلر ياورولر بوينه .
« أوت آغلامق بوش ! » ديدم خود بخود .
اوگوندن بری قسوتم بر دوام
هوالرده برباد ، غايت صوغوق !
برادر ! نه ايشدر بو دهشتلی شی ؟

اولوم واقعا پك طبيعی فقط
محبت اولونجه فراق اولماسه
اولونجه فراق اشتياق اولماسه .

كدك پاشا ٦ شباط ٣١٣

رسائل موقوته‌ده قافيه‌يه دائر ايديلن مباحثه‌لر صيراسنه يازلمشيدی :

مدافعه

قافيه دعواسی نظماً اولمالی
هم ده لايقدر ستونلر طولمالی .

پك مهمدر قافيه ترگچمه‌يك
خيلی دقت ايتمك ايستر ، گچمه‌يك

قافيه موزون سوزك آهنگيدر
صنعتی ، پيرايه‌سی ، فرهنگيدر .

قافيه : رقاص نظمك چنگيدر ،
لفظ ايله معنانك اما جنگيدر .

ايله مزسه فكرى تبليغ و ادا
ايتمه‌لى معنى ايچون آنجق فدا .

گرچه اطرافيله تعريف ايله‌دم
يك اوزون بر صيغه تصريف ايله‌دم .

سويله‌دم بر وضع اولنمش قاعده
سويله‌مگدن چيقمادى بر فائده .

« آن چه ميگويم بقدر فهم تست »
« مردم اندر حسرت فهم درست »

آ كلادم كافى دگلمش سوزلرم
برده موزون و مقفى سويلرم .

بلكه نظم اقناع ايدر ، دلسير ايدر
هركسه منظوم سوز تأثير ايدر .

اوليور « گريان » ه « خندان » قافيه
« كائنات » ى ، « سانحات » ى تقفيه .

واقعا يوز بيتلى منظومه‌ده
بر اداتى اويله تكرار ايتمه‌ده

بر ضرورت وار ، ضرر يوقدر فقط
مقتضاى قاعده بونلر سقط .

بويله ابياتى مقفى صايمايز
حقلى يز دعواده ، بوندن جايمايز .

بونلرى اسلاف ياپمش ياپمامش
حقميدر اسلافى لايخطى صايش ؟

مقتدا بزجه قواعددر بوگون
ضدّينه سوزلر زوائددن بوتون .

قاعده سهوى ، خطايى آكلادير
قاعده واركن شواهد فضله‌در .

قاعده ميزاندر آلدقى أله
وزنى بر نظمك قولاى بر مسئله .

قاعده نظمك أوت ميزانيدر
ذوق ايله منطق آنك اوزانيدر :

بر ترازودر قولاقلر كفتين
صوته كوز آلت دكل اى نور عين !

قافيه آنجق وفاق صوتدر
بيتلرده اتفاق صوتدر .

اختلافك حكمى يوق املاده هيچ
فرق يوق « حالا » ايله « اولى »ده هيچ .

قافيه اولماز فقط عين ادات
بونده يك زائد قالير مستشهدات .

بزكه توركز اولمايز هيچ محترز
بزكه « ثا » يى « سا » تلفظ ايلرز

بزجه اعلادر « عبث » له « مقتبس »
بويله حكمه اعتراض ايتمك عبث !

شيمدى بالفرض اولسه برمصرعده « شاة »
ديكرنده قافيه اولسه « نشاط »

قاعده اصلا بوكا مانع دكل
فكركز حالا نيچون قانع دكل ؟

بونده بر نقصانه قائلدی سلف
چونكه هپ تقليده مائلدی سلف :

بويله الفاظی عرب ياپماز ديه
ايتمه‌مك لايقمی شيمدی تقفيه ؟

اويله فكر قاصر اسلاف ايله
قافيه تسهيل اولنماز لاف ايله .

قافيه : خندان ايله گريان گبی
گوسترر منظومه‌يی عريان گبی .

هم بو ديوانلرده‌ده اندر خطا
امتثال ايتمك خطا اندر خطا !

سهو ماضی سزلره مستور ايسه
هپ خطيأت سلف دستور ايسه

نظمكزدن حذف و ترقين ايتمه‌يك
نوهوس شبّانه تلقين ايتمه‌يك .

سزلره كافی و وافيدر ادات
سزلره سهل القوافيدر ادات :

کندیکز بول بول یاپك ایسترسه‌کز
خلقه لکن طوغرو یول گوسترسه‌کز .

قافیه فکر مجه‌ده محدود در
اویله‌سی فناً فقط مردود در .

رهگذار شعرده گورسه‌م فرات
یاپه‌دن اصلا چکینمه‌م بر صراط

بیلسه وادی‌یی بونی گورمز سقیم
دیر عرب : هذا صراط مستقیم !

حقمی آرتق یا تسلیم ایله‌یك
یا بکا مجهولی تعلیم ایله‌یك

ظاهر اولسون بحث ایله حق و صواب
هم ویرك ایسترسه‌کز نظماً جواب :

نظمه دائر بحثمز موزون گرك
برده معلوماتکز افزون گرك .

شیمدی ایتمك ایسترم سزدن سؤال
آکلاشیلسین غایهٔ فکر و مآل :

سمع ایچوندر قافیه جرح ایله‌یك
باشقه درلویسه بونی شرح ایله‌یك

شاید اویله‌یسه نه لایقدر عناد !
بویله بر دستوره جائز استناد :

ایستر اولسون « یا » رویٔ ایستر « الف »
صوت بر اولسون ده اولسون مختلف .

بر حقیقتدر بو قائل عمرو و زید
کیمسه قویمش اورطه‌یه بر طوغرو قید :

سمع ایچوندر هپ قوافی شبهه‌سز
ایتمه‌یك قطعا تردد بونده سز .

٢٥ ایلول ٣١٤

قاردشمك اثرلرى ايچنده « تقاضا » عنوانلى غزلك

تخميسى

١

جمالى اى امل روح و جانشكار گوزل
جمالى اى بڭا هر يرده آشكار گوزل
محبتڭ بنى ايتمكده دلفكار گوزل
« محبتڭ ايديور فكرى تار مار گوزل »
« اودر ايدن بنى بيمار و بى قرار گوزل »

٢

يازيق كه اولدى حياتم مديد بر شيون
شوطاغ، دڭز، شو بولوطلر، شوزهره زهره چمن
دگرمى ذوقه بنچون بو حال بنده ايكن
« چيقار بو هاجسه يى ، ابتلايى گوڭلمدن »
« بو دردى چكمكه يوق بنده اقتدار گوزل »

۳

دهان آچار بڭا بر برزخ بلا صرصر ،
افقلرمده نمایان فجیع بر منظر !
جبال صیحه‌لر ایلر . سحابه‌لر آغلار . .
« نظر گهمده چیچکلر ، ستاره‌لر ، قوشلر »
« سنك قدومكه ایتمکده انتظار گوزل »

٤

گورر مناظری هپ گریهٔ دمادمده
گورر عذابمی حال تلاطم یمده
سوروكلنیر طوررم بر محیط ماتمده
« بنم گونم نه ایچون طوغماسین بو عالمده ؟ »
« شو لیل تارمی ایتمزمیسك نهار گوزل »

٥

جهانه قارشی تنفر ! نه‌در بوفكر سخیف ؟
نیچون بو نفرتی اكلنجه ایله‌مز تخفیف ؟
كدر ویرر بڭا ، ثقلت ویرر بهار لطیف . .
« بن آغلارم دوكولور ابرلر كثیف كثیف »
« گولنجه سن آچیلیر بیك گوزل بهار گوزل »

٦

گوروب وخامتی حس ملامت ایتملی یم
تفلسف ایتملی ، کسب سلامت ایتملی یم
بو ابتلای تهیدن ندامت ایتملی یم
« بوتون گوزللره آرتق خصومت ایتملی یم »
« سن اولمادڭ بکا زیرا جهانده یار گوزل »

٧

امل ویرر باقیشڭ ، سوزلرڭ امیدی کسر
مگر بزم ایچون اولمق محال ایمش همسر
اوت گوزللر اولور بی وفا علی الاکثر
« شمائلکده وفادن بر آز اولەیدی اثر »
« وفا اولوردی بو عالمده بختیار گوزل »

٤ شباط ٣١٤

نظیره [*]

نبض آشنایه درد دلم روشنا دگل .
نبض آشنا دریغ که درد آشنا دگل !

روحمده هر بلایه تحمل ثباتی وار
جسمم شدائده متحمل بنا دگل .

وارلقده گرچه یوقسه‌ده یوقلقده وار حضور
فانیتی عدمسه وجودك فنا دگل .

یارب نه‌در ؟ بنم نوله اقصی المطالبم ؟
صاغلق دگل . حیاتده جه و غنا دگل .

فوقمده آسمان بکا محدود در صفا
زیرمده خاکدان گبی بر تنکنا دگل .

۲۷ مایس ۳۱٤

[*] نابینك « حرف رجا زبانم ایله آشنا دگل » مصراعنی محتوی غزلنه .

نظيره [*]

تصوير يارى نسخهٔ جان ايتمك ايسترم
تسكين شدن خلجان ايتمك ايسترم

اى سينه ضبط آه قيل اى ديده آغلامه
اسرار عشقى دلده نهان ايتمك ايسترم .

اوراق اطارهسيله گوڭل قانع اولميور
يارك جوارينه طيران ايتمك ايسترم .

سودم غريبدر بنم آرتار كنزند ايله
كار ايتمك ايستهمزده زيان ايتمك ايسترم .

قارشيمده سن او قهقههلرله طربنما
قارشگده بن بكا و فغان ايتمك ايسترم .

بر لحهده صفايه نه افسونلر ايلهدك !
تلميح صورتيله بيان ايتمك ايسترم .

---

[*] هرسكلى عارف حكمت بك افنديه .

خالی

گچر عمرم صفادن ، شوقدن ، دلخواهدن خالی
دكل دنيايه قارشى گوكلم استكراهدن خالی .

جهانك سورى ماتمله ، سرورى غمله توأمدر
دكلدر بزم نوشانوش عشرت آهدن خالی .

كيمك مبناى اقبالی ، كيمك بنيان آمالی
قضا گاه فلكده صدمهٔ ناكاهدن خالی ؟

غضنفرلر دخی لغزيده پاى چاه غفلتدر
بو وادئ دسائس قالمامش روباهدن خالی .

نەدن كافی دگلمز خلق ايچون رهبرلكی عقلك :
نچون هادئ خلقت اولمیور گمراهدن خالی ؟

حقايق منكشفدر دمبدم مرصاد عرفانه
گوكلدر قالماملق آفاقى استكناهدن خالی .

كيم اولمش واقف اسرار وحدت؟ هانكى ده قالمش
بو گنبد پرسش لاريب اين اللهدن خالی ؟

بو موجودات هپ آیینهٔ یکدیگر اولمشدر :
قمر قالماز کونشدن . ارض قالماز ماهدن خالی .

صفا ایواه دیر ، آه ایلرم هر لحن عشقمده
لسان شعرم اولماز آهدن . ایواهدن خالی .
١٠ حزیران ٣١٣

بر شرقی

آکارم اسمکی ، آغلار یانارم . صیزلانیره
دم اولور کندی گوزمدن سنی بن قیصقانیرم .
گوره جکلر . سوه جکلر ، قاپه جقلر صانیرم

دم اولور کندی گوزمدن سنی بن قیصقانیرم .

§

آه گوردم ، هله گوردم ینه رؤیاده سنی
گوره بیلسه م نه اولور بویله علی العاده سنی
گوره مه سین کیمسه دیرم بن گوره یم ساده سنی

دم اولور كندى گوزمدن سنى بن قيصقانيرم .

§

سنى گوردم ده حياتمده صفالر گوردم
سندن آيرى ياشامقدن ايبدر نجه اولوم
باشقه‌سيله سنى گورمك اولومدر اولوم

دم اولور كندى گوزمدن سنى بن قيصقانيرم .

٢٧ مايس ٣١٤

بدر تام

سكز، طوقوز سنه اوّل باش اورتوسيله اچيقاردى
گورر گوزل بو ديمزدم ،
فقط او چاغده ده مطلق ديرم گوزللگى واردى
ناصلسه فرق ايده‌مزدم .

خایر . خایر بنی آزمی دوشوندوردی بوگوزلر ؟
که شمدی موجب رعشه
که شیمدی پر خلجان هر گوکل نگاهنی اوزر .
دوشر اوگنده تلاشه .

او قیزجغز ، اوصبی قیز .. بو نوجوان ، بوفرشته
هلال ایدی اوزمان بدر تامدر بوگون ایشته
بو گون فقط متهکم جمالی گوردیگی زشته
یارین قالیرمی او هیهات !

اوحسن و آن ایله چوق زهره‌لر ایدردی مباهات .
أوت ، بنم بری پك سودیگم ، أشم ، گونشمدی
او زهره‌لر هانی شمدی؟

۱۱ مارت ۳۱٤

چوجوقلرم

چوجوقلرم که برر نشوهٔ جنانمدر
چوجوقلرم طرب محض آشیانمدر .

جهانده وارسه بنم شاعرانه بر عموم
چوجوقلرمله برابر گچن زمانمدر .

چوجوقلرمله بنم بنلگم تعدد ایدر
که هیئتیله تماثیل جسم و جانمدر .

سرور، خنده ، تسلّی، امید، نشوه، حیات
بنم چولوق چوجغم ایشته این و آنمدر .

بو ابتلای ابوّت نه آگلاشلماز شی
بو درس شعر بنم مشکل امتحانمدر .

بیوك بیوك گوریبور گوزلرم صبیلرمی
او راصدم که شو هر پیکم آسمانمدر .

شو بر یاشنده کی علیا محاسنیله بوتون
مخیله‌مده قالان شعره ترجمانمدر :

باقیش ، گولوشلرمز در بزم مشاعره‌مز
بو حسلی بوسه‌لرم ابلغ بیانمدر .

شو اوچ یاشنده کی سامی . لطیف جانلی ببك
انیس یکدل و یکروح و یکزبانمدر .

یاواش یاواش بیویورسك سن آرتق الهامی
سنك بهار شبابك فقط خزانمدر .

خایر ! جهانده وجودکله قائمم اوغلم
حیات معرفتك عمر جاودانمدر .

٨ شباط ٣١٤

اوکسوز احمد

چوجوق دکلمی نه یاپسین ؟ گورولتو ایتسه بر آز
آزارلانیر ، دوکولور . هرنه یاپسه خیرپالانیر ،
نه یاپسه چوق گورولور : حیزلی کولسه ، حایقیرسه
بو بر بیوك صوچ اولور . بر صو بارداغی قیرسه
طویان گورولتولری بر جنایت اولدی صانیر !
چوجوقلغیله برابر دگلدی پك یاراماز .
فقط قوناقده آلشمشدی دوکمکه الر . . .
اصل قباحتی خدمتجی اوغلی اولمقدر :
زواللی والده‌سی بر چوجوقله طول قاله‌رق
گلیر بو خانه‌یه خدمتجیلك رجا ایلر .
قولایئی بر طول ایچون اوکسوزیله یر بولمق ؛
بولورسه لقمه‌ده بر امتنان محققدر .
اوت قبولی بوغاز طوقلغیله قابل اولور
معاشه چونکه چوجوق مصرفی مقابل اولور .

* * *

قيريق ، دوكوك بر اويونجاق آلنده احمدجك
أوك ايچنده گزر قورقه قورقه هركسدن
نه طاتلی سوز . نه گولر يوز . نه بر كوچك ايلك
نه‌ده أوت نينه‌دن باشقه بر صحابت ايدن .
«گورولتواتمه! اوطور! يات. ظيبار يومورجاق پيچ!»
بوتون ايشيتديكی سوز . گوردیکی معامله بو :
قادينجغز متحمل . ديمزدی برشی هيچ
سموم قهر ايله گوز ياشلريله قلبی طولو .
بو حاله برسنه آنجق تحمل ايتمشدی ،
يازيق كه دوشدی وجودی اجل دوشكلرينه
حياته قدرتی بر ييل ايچنده بيتمشدی . .
يازيق صبی‌يه ! يازيق مادرك امكلرينه !
بودر ، بو حالدر ايشته يوركلری ياقه‌جق
قادينجغز ده گيدرسه يتيمه كيم باقه‌جق !

* * *

بو بر سؤال كه بی چاره خسته‌نك اوقونور
ظلالدار اجل ذی سكون جبيننده !
سؤالدر كه جواب مقدرّی طوقونور

طویانده ینه بی‌چاره‌نك اینینده .
فقط سؤالی ، جوابی چوجق بیلیرمیدی ؟
نیچون بوکولمش ایدی بونی اوکسوزك عجبا
مریض بر ننه‌سندن نیچون ایدردی ابا ؟
کسیلدیمیدی بو طفلك صیانت امیدی ؟
امیدی یوقسه نیچون ایلیوردی مادری یاد ؟
یرندن اینجینه‌رك ایتمش اولسه بر فریاد .

⁂

نظرلری بولانیق بر قدید رنگی اوچوق
سکوته واردی مؤبد بو روح نالشگر
اوت او ظل هراس آور مماتی چوجوق
جبین مادره‌ده گورسه منطبع اوزگر .
« جنازه‌نی . دیدیلر ، گورسون اونسون نفرت
« بوتون گون اوزلیه‌رك ایتمه‌سین معجزلك . »
دیمك دگل یارامازلق او گریهٔ حسرت .
او ناله‌لر بیله چوقدر بو اوده احمدجك ! . .
نه اولدی اوکسوزك اصلا دگلدی معلومی
جنازه نزدینه طوغرو صبیٔ معصومی :

گتیردیلر . . بری نعشك نقابنی آچدی
گورنجه آننه‌سنی « ایسته‌مه‌م ! » دیوب قاچدی .

٢٢ آغستوس ٣١٥

معمّا

معمّا نه ایشلر یاپار بر قارنجه
شاشار لانهٔ موره انسان وارنجه

نه ایشدر بو ؟ ناچیزی صنف هوامك
اولور حکمت آموزی سعیك، دوامك !

نه ایشدر بو آتی ایچون قید روزی
سنیکدن دوشن بر قناد صید روزی .

نه ایشدر بو؟ طورماز اوشنمز طاشیرلر .
کیدرلر کلیرلر قوشار اوغراشیرلر .

نه ايشدر نه ايشدر نه ايشدر بو يارب
بو اسرار اغرب بو اسرار اغرب !

*
* *

معما ! نه اغلار اورر بر اوروجك
دوائر كه مركزلرى متحددر .

شو حيوانجغز ياورو دوغمش دمينجك
غدايى نصل بولمه‌يه اولدى قادر ؟

نه‌در استحالاتى دود الحريرك ؟
فضاده نصل هجرت ايتمكده قوشلر ؟

دكل فكر ماضى‌يه بونلر مقارن
اوت حالى ، ماضى‌يى حيوان نه اكلار ؟

بو بر انسياق طبيعتدر اما
معما . معما . معما . معما !

— ۱٥ مايس ۳۱٤ —

شاکردلرمه

شویله بر عائله فرض ایلیه‌لم
حال و آتیسنی عرض ایلیه‌لم

طوتالم عائله‌لردن اوستون
اولسون افرادی فضیلتلی بتون

کیمی تاریخ شناسی اقوام
ارضی ایلر کیمی تدقیقه دوام

بری میال سیاسیاته
مطلع دیکری حسیاته

واقف زرع اراضی کیمیسی
عالم فن ریاضی کیمیسی

بری دستورلری جزم ایتمش
دیکری انجمی هم بزم ایتمش

کیمی تحلیل کنان اجسام
کیمی شاعر . کیمی ماهر رسام

هپسی تحصیل هنرله ممنون
حاصلی جمله‌سی ارباب فنون

کیمسه واهی سوزه ایتمز رغبت
قدر آنلرجه مدار صحبت

بحثی هر داهیهٔ عرفانك
سببی زلزله‌نك ، طوفانك

خلقت احوالی . حیات افعالی
خالقك حکمت عال العالی

جوهره نسبتی نه‌یمش عرضك
علت غائبه‌سی هر مرضك

نقد و ثروت نه ایله حاصل اولور ؟
کشی مطلوبه ناصل واصل اولور ؟

ایشته هپ سوزلری فنی بویله
آرزو بویله تمنی بویله ! . .

هر بری عائله‌نك نشر ایلر ؛
طوتدیغی مسلکه دائر شیئلر ؛

بونلرك باب سعادتلرینه
یاخود اسباب سعادتلرینه

فقر و ذلت ایله یوقلق کله‌مز .
دردوعلت بیله چوقلق کله‌مز

هر مصیبت بوکه‌مز قوللرینی
بیلیر آنلر یاشامق یوللرینی

مشکل احوالی قولایلقله آشار
همت اصحابی سعادتله یاشار

شونی درپیش ایدیکز ای طلبه !
حکم وجدانکز ایتسون غلبه :

طوپلامش سزلری دولت بوراده
اوقوسونلر دیه‌رك بر آراده ؛

اولکز بر بابا اولادی کبی
دیدیکم عائله افرادی کبی

۲۹ تشرین‌اول ۳۱۳

قطعه

تمديدى مستحيل موقت زمانمك
تحديدى كوچ زمينم ايله آسمانمك
نه‌يدم ، نه‌يم نه‌اولمق ايچون ايلرم قرار
نه‌يدى ؟ نه‌اولدى ماحصلى دودمانمك

بر لطيفه

اوياندم ، سحراورتالق يك‌ده تنها
دكلدى !
كورنجه بنى بالقوندن چكلدى .
او ايركن اوياعمش !
اوت ؛ صانكه كورمش‌ده برطاتلى رؤيا
كولركن اوياعمش .

پریشان ایدی صاچلری اورکوسزدی
بوقیز کورگوسزدی
هنوز کنج یك یوصمه نارین فداندی .
نیچون قاچدی بندن نیچون آه اوتاندی
الهی اوحالیله تکرار
ایده‌یدی چیقوب بالقونه عرض دیدار
اوشوخی پریشان بوله‌یدم
کورونمز اوله‌یدم، کورونمز اوله‌یدم

*
* *

یوجلمکده کون قارشیکی طاغ باشندن
خبر آلمق ایستر کبی یولداشندن
اوچوق بت بکز، یورغون ، اوضاعی طورغون
زواللی کونش بللی برماهه اورغون
باقك طبقی بردسته کلشده صولمش
بولوط صانکه آلتنده برگولکه اولمش

*
* *

چکلدم کورون آرتق ای نور دیده
دوشوردك امیده :

کوروندك

کوروندك ، فقط بر نقابه بوروندك
روامی ؟
بنم بونجه خولیالرم برهوامی ؟
کولرسك ، قاچارسك ، تستر ایدرسك
کوجندم بوکون ایشته قلباً سکا
فقط انکسار ایلرم بن سکا :
آغارسین صاچك !.. یان کونشدن . اول اسمر
بوحالکله دینسون سکا : لیل مقمر !
سنکچون بودر انکسارم نه‌دیرسك ؟

٣ مایس ٣١٣

قطعه

کندی نفسن طانیان انفس و آفاقی طانیر
بویله‌اولمازسه کشی عارف بالله اوله‌ماز
اولمسه نشوهٔ باقیسی فنافی اللهك
فانیان ذوق بقادن ینه آکاه اوله‌ماز

نظيره

نه نشوه‌لر وار ایدی ذوق جامدن باشقه !
نه حس ایدردی کوکل شوق تامدن باشقه ؛
کدر دیدکلری شی صانکه یوقدی ماضیده
نه واردی بنده صفای مدامدن باشقه ؛

بتون مشاغلمی نظمه حصر ایدردم. آه
کوکلده یوقدی امل انتظامدن باشقه ؛
قیامتی بکا اخطار ایدن ده اولمازدی
سزك او ایتدیککز هر قیامدن باشقه .

نم ایچون سزه لایق نه وارکه عرض ایده‌یم
کمال صفوت ایله احترامدن باشقه ؟
بوکون او دار و صالك ثوابدر یادی
نه‌لر یاپاردق او یرده حرامدن باشقه !

سلام ویردیککز بر او یردی بنده‌کزه
اولورمی جنت او دار السلامدن باشقه ؟

آلافرانغه شطحیات

نه بو سوسلنمه؟ نه‌در بو تووالت مادموازه‌ل؟
سزه دیرلر بوقیافتله قوکت مادموازه‌ل!

یك یاراشسشه‌ده قوستومه هله تور نور، قورسه
قیصه کلش سزه بر پارچه ژاکت مادموازه‌ل ،

آقووا پانسه‌وو ؟ پورکی‌وو ووزانده مالوروز ؟
ژه‌وو زاسسورکو وونت‌پا غریزت مدموازل [*]

سوییورمش سزی شانتور طاقمندن بریسی
نی‌مأیوس ایدییور باق بوجهت مادموازه‌ل!

سوییورمش دییورم [نون] دیمه‌یك طوغری‌سوزه
بوکا هم [وی] دییکز هم‌ده اوت مادموازه‌ل

ژه‌وو رانقونتر پاندان لته دان‌زون ژاردن [**]
الکزده بولنور برده دمت مادموازه‌ل

[* A quoi pensez-vous? Pour qui vous vous rendex malheureuse ?
Je vous assure que vous n'ètes pas grisette mademoiselle.

[** Je vous rencontre pendant l'été dans un jardin.

کلمدی عقلمه بردنبره پاردوننه مووا
سزه تقدیم ایده‌یم بر سیغاره‌ت مادموازه‌ل

عجبا نرده براقدم قوطویی بن ما شه‌ر ؟
قافه شانتانده‌می غیب اولدی پاکت مادموازه ؟

پراتیقسز بکا قونوه‌رساسیون کوچ کلیور
کرچه ازبرلیورم خیلی لغت مادموازه‌ل

عقلم ایرمیور
١

ماهیت حیاته بنم عقلم ایرمیور
کیفیت مماته بنم عقلم ایرمیور

عقلك نصل شی اولدیغنی سویلیور حکیم
لکن او ترهاته بنم عقلم ایرمیور

قوت نه‌در ؟ ضیا نه دیمکدر ؟ نه‌در اثیر ؟
اسرار شش جهاته بنم عقلم ایرمیور

اسمی سما اولان بو کتاب مقدسك
متننده‌کی لغاته بنم عقلم ایرمیور

دور مدام انجمه رغماً ای آفتاب
کوستردیککك ثباته بنم عقلم ایرمیور

افلاك ایله شموسی نصل حوصله‌م آلیر؟
ذرات کائناته بنم عقلم ایرمیور

بر کبریای نا متناهی‌یه و الهم
بر ذات وار او ذاته بنم عقلم ایرمیور

ادراك ایدرمی‌یم بن او موصوفی کیم آنك
ذاتنده‌کی صفاته بنم عقلم ایرمیور

عقلم (صفا) ایررمی اساس تکونه
حالا مکوناته بنم عقلم ایرمیور.

بر مخطره

مدبره اقبال جنت کوستر دنیاسنی
بخت کوسترمزدی اقبالك بكا رؤیاسنی
سن بكا وعدكله ویردك مسعدت خولیاسنی
بن‌ینه شبدر صانیرکن لیلمك فرداسنی
صبحه تحویل ایلدك بختم شب یلداسنی
سن بكا ویردك رزی‌كا تبلكی سوداسنی
« یوقسه نردن دوش‌اولوردم بوخیال خامه بن »

— ١٣ نیسان : ٣١٢ —

انتها

Ismail Safa

اسماعيل صفا

Mensiyat

منسيات

ايكنجى طبعى

طابع وناشرى : باب عالى قارشوسنده ١٣ نومرولى كائنات
كتبخانه‌سى صاحبى
ئون

استانبول
مطبعهٔ احمد احسان
١٣٢٨

کائنات کتابخانه‌سی

باب عالی قارشوسنده نومرو ۷۳



مرحوم اسماعيل صفا بك

توفیق فکرت بك افندی‌یه :

قارده‌شم ،

فدانلر یاپراقلرینی کونشه توجیه ایدر ؛ چمنلر شبنملرینی ، قوشلر نغمه‌لرینی سمایه رفع ایلر ؛ نظم پردازلرده اثرلرینی وجوده کتیریر کتیرمز فکری منور ، خیالی عالی بر شاعره کوسترمك ایستر .

شو مجموعه‌نك حاوی اولدیغی آثارك همان بش پارچه‌سی بوقدر که ایالت اوقوبان سن اولیه‌سك. ذکر ایدن استغنا ایدرك. خیالکی تعقیب ایله اعتلا ایلیه‌رك انشاد ایتدیکم اثرلری ینه الك زیاده سنك تشویقکله اینجه نشر ایدییورم. بونی سنك نامکه اتحاف ایله افتخار ایدرم. شو تحفه نامه‌ده مجلوب اولدیغم فضائلکدن بحث ایتمك لازم کلیرمی . کلمزمی دیه دوشوندم ؛ اوده ایخوب بو کون حائز اولدیغك حسن صیتك هیچ برشی علاوه ایده‌میه‌جکنی جزم ایتدم . ذاتاً ظهور ستاره مانندك آز وقتده حسن نورانیسی ، فیض روحانیسی اوقدر باهر کوستردی که ماهیت عالویه‌سی حقنده هله بنم کبی بر عاجزك سوزلری زائد قالیر . صنایع نفیسه‌دن شعر ایله رسم کبی ایکی بدیعهٔ خیالیه‌یه واسطهٔ تجلی اولان اللریکی اوپمکله اکتفا ایدرم . قارده‌شم !

فی ۲۶ مایس سنه ۱۳۱۲

اسماعیل صفا

بر ایكی سوز :

بو مجموعه‌یی تشكیل ایدن آثار منظومه رسائل موقوته‌ده احتمال كه بر كره اوقونمشدر. غزته‌لر كوشه‌لرنده قالان اثرلریمی كندیم بیله زمان كچدكجه بر بر اونوتمقده ایدم .

چكنده خزینهٔ فنون نسخه‌لرینی قارشدیر-یوردم ؛ بر قاچ سنه اول سویله‌دیكم بر منظومه‌یی كوزدن كچیریركن وهلهٔ ثانیه‌ماده. زادهٔ طبعمه بویله بیكانه نظر بولنمشم كوجمه كیتدی . اثرلرینك كوشه‌ده بوجاقده سورونن بیكس یتیملر كبی پریشان قالملرینه كوكلم قائل اولمادی . بونلری

بر دفتره طوپلادم. نشر ایتمك اوزره مناسب بر اسم دوشوندیکم صیراده ـ نسیاندن قورتارمق ایسته دیکم شو اثرلرك حیفا که مرور زمان ایله اونودولوب كیتمكدن كندیلرینی قورتاره جق ذكرلری اولمدیغنی درخاطر ایدنجه آثاریمك منسیاندن باشقه برشی اوله میه جغنی ده آكلادم. ایشته مجموعه مك وجه تسمیه سی بو اولدی. قوهٔ تمیزیه سنه اعتماد ایله دیكم بر ایكی آرقه داشم بو اسمی بكنـدی. بكنمه ینلرده اوله بیلیر. لكن بأس یوق. بكنه یلمین كاشكی اثرلریمك یالكز عنوانلری اولایدی!

مقری كوبی — فی ٢٦ مايس سنه ١٣١٢

اسماعیل صفا

منسیات

تهلیل

ذاتم بنم ای ذاتکه حجت اولان الله !
ای وارلغی وارلق ایله مثبت اولان الله !
اوهامه حقایق اولهماز منکشف اما
ظلمتلر ایدر قلبمه انواریکی ایما .
منظورم اولان هیئت مجموعهٔ ذرات
برنامتناهیلکی ایتمکده‌در اثبات .
طالدقجه تماشای مصابیح ایله فکره
مجبور اولورم هرگیجه تسبیح ایله ذکره .
سنسك گتیرن گوردیگم افلاکی وجوده ،
سنسك بنی میال قیلان خاك سجوده .
برذره قالیرسه بوسماواته گوره ارض
بالنسبه دیمك ایتمه‌لی‌یم کندیمی یوق فرض ؛
محدود ایکن انسانده‌کی عقل ، ای اولو یزدان !
اولمازمی بوپایانسز اولان ملککه حیران ؟

بالفرض قبول ایتمه‌سه‌ده عقل تناهی
برجزء قالیر .. کاّبی آنك سنسك الـٰهی .
برجزئه باقوب کلّی ناصل ایله‌رم انکار ؟
برقطره ایدر فکریمه عمانلری اخطار .
اجرام ، برر ذرهٔ ذیشان جلالك ؛
ازهار ایسه اوراق پریشان جمالك .
ابحار ، مرایای فضای ملکوتك ؛
کهسارلر آثار نمای جبروتك .
اشجارده قوشلر ایدیور نامکی تبجیل ،
اشجارکه ارواحه اولور منبر تهلیل .
گردانشدهٔ فیض در گدر بوعوالم ،
بازیچهٔ دست قدر گدر بوعوالم ؛
محتاج دگلسك بوحکومتده شریکه
ای شاه ملائك سپه و عرش اریکه !
ادراك الوهیتکه وارمیدر امکان ؟
عقلك دها ماهیتنی بیلمه‌یور انسان .
بی والد ومولود وجود صمدیسك ؛
الله ! احدسك ، ازلیسك ، ابدیسك !.

١١ مارت ٣٠٨

نعت

سر برهنه ، تن باحرام ، الده قرآنك سنك :
هرسنه « لبّيك ! » زن امت مدد خوانك سنك .
یامحمد ! بوقدر ناسی بویله عصراً بعد عصر
دینڭك قدسیتی ایتمکده قربانك سنك .
عرشه یوز سورمکده بیلمه‌م وارمیدر بربویله فیض ،
آبروی قوم ایدی روسای دامانك سنك .
دوستك اولمشدی شین جهله قارشی خطبه خوان ؛
دشمنك دمبستهٔ شانك ، پریشانك سنك !
ای دهای اعظم ، ای لاهوت جتقن بلند !
عارف اولمشدر اولان حیران عرفانك سنك .
هراشارت ایتدیکك یول شاهراه مسعدت ؛
اولمیان بدبختدر منقاد فرمانك سنك .
طوغدیغم یر ، پرور شباب اولدیغم یرکی حجاز
ای مدینه ! اولمادم برکره مهمانك سنك !

قربان بیرامی ١٣١٢

فضيلت

مرجّحدر قناعت هرزمان هردورلو اقباله ،
باقوب مادونه انسان دائما شكر ايتمه‌لى حاله .
تكاسل عيبدر انسانه هرمسلكده ، هريرده ؛
چالیشمقدر مدار مظهريت جمله آماله .
جهالت بيلمه‌مكدر ، علم ايسه هرشيئى بيلمكدر ؛
بيلنله بيلمه‌يندن هانكيسى لايقدر اجاله ؟
علوم اربابى اشجار كرانبار فوا كهدر ،
فقط برمشجرك قيش حالى بكزر بلكه جهّاله .
نالر تحصيل ايدر برعصر ايچنده برذكى آدم ،
يازيقدر جهل ايله كچمش اولان برعمر صد ساله .
سعادت مختلف اوچ حالى جمع ايتمكله حاصلدر ،
سعادت نائلیتدر كماله ، صحّته ، ماله .
ايدر تنزيل علمك قدرينى اخلاق نقصانى ،
فلاطون اولسه آلماز كيمسه بربد سيرتى قاله .
جهانده الڭ بويوك برخدعه وارسه طوغرو اولمقدر ،
برادر ! آلدانيرسڭ كيمسه‌يى قالقيشما اغفاله !
خيانت كتم اولو نماز ، مطلقا ايركچ ظهور ايلر ؛
قاپيلما طالعك كوستردیکی جزئيجه امهاله .

بلا پروا دنائت ایله‌مه‌ز برکیمسه ، وجدانك
آلیشمش اولمادقجه امرینی اجراده اهماله .
اولوالابصاره قارشی ناصیه‌ٔ مرآت قلبکدر ،
دلالت ایله‌مه‌ز جعلی بشاشت صفوت باله .
شرافتله اصالت فضل ذاتیدن عبارتدر .
فضیلتدر شرف بخشا اولان اجداد وانساله .

٥ کانون اول ٣٠٩

اخلاق

بوتون آثار خلقت جالب انظار عبرتدر ،
طباع ناسه دقت موجب تهذیب سیرتدر .
ادب برخلعت زیبای حیثیتدر انسانه
که لابس اولمیان آلودهٔ چرك حقارتدر .
اساساً حدّینی بیلمکدر انسانلر ایچون آداب ،
بونك ضدّیسه اکثر نابموقع برجسارتدر .
ندامتدر قصورندن حجاب ایله‌رسه برآدم ،
صلاح نفسه استعدادینه عائد بشارتدر .

بشردر اڭ زیاده مستعد نیك وبد مخلوق ،
مساویسی مزایاسی قدر شایان حیرتدر .
ردائتده ، دنائتده علو عزم وهمتده
اوفوق العاده استعداد آنكچون داد فطرتدر .
قازانمقدر چالیشمق کلفتندن مقصد اصلی ؛
بو کشفیات هپ محصول الجای ضرورتدر .
بویوکلك میلی ابنای بشرده پك طبیعیدر ؛
بوکا برهان باهر آرزوی حسن شهرتدر .
بوتون افعاله سائق نفع ذاتیدر که هر مسلك
آنی تأمین ایچون بر آلت اولمقدن عبارتدر .
اومسلکلر ایچنده خلقه خدمت وار ، مضرت وار ؛
کیمی انسانلرڭ نافع ، کیمی مألوف شرتدر .
فقط انسان ــ که حیواناته فائق خلق اولونمشدر ــ
اوت ، انسان ــ که اکملدر ، شرفمند بصیرتدر ــ
عمومه سود بخش اولمقله کسب منفعت ایلەر ،
وجوه انتفاعك اسامی زیرا بوصورتدر .
معایجو اولانلر کندی عیبن کورمەینلردر ؛
تنفر ایلەمك هر کسدن استجلاب نفرتدر .
سفاهتدر حیاتك انطفاسی نشوه حالنده ،
بکای روحدر که چهرەیه عکسی شطارتدر !

اونوتدیرمقده‌در غفلت حیاتك قدرینی عقله ،
آنگچوندرکه پك‌چوق اذکیا مجبور عشرتدر !
خیانتلر دوشونمك عقل ایچون ذلدر ، تنزلدر ؛
اوجوهر چونکه برنخشایش علوی قدرتدر .
دنائت وصفنی حتی دنیلرده قبول ایتمه‌ز ؛
بوحالت لاجرم علویت روحه اشارتدر .
صاییلسه درده بالغدر بوتون احوالی انسانك :
مصیبتدر . سعادتدر . کدورتدر . مسرتدر .
بواحوالی علی‌الاکثر کشی بالذات جلب ایله‌ر ،
بشر عقلیله زیرا فارق نفع ومضرتدر .
عمومیدر صفا ناصحلق استعدادی عالمده ،
هنر اولجه کندی نفسنی اصلاحه غیرتدر .

۲۲ کانون اول ۳۰۹

قیزیل طوپراق

بخود

بهاردن بریاپراق

هوایی پاك مساعد بولوب گشت وگذاره
تنزه مقصدیله شتاب ایتدم جواره .

گلستانلر شفقرنك ، آغاجلقلر پر آهنك ..
قیزیل طوپراقده اولدم مصادف نوبهاره ؛
گچرکن قوش دیلندن نهالستانده باقدم
هزاران مرغ پیرو سرود یك هزاره .
هوا راکد ، سما صاف ، صولر براق وشفاف ..
فیوضاتیله دونمش زمین برخنده زاره .
نه خوش اوستونده آبك قوجاقلاشمش آغاجلر ،
یشیل ایرماق دینیلسه روادر جویباره .
دوکولمش خاکه گویا شفقلردن سحائب :
چیچکلرله مزین صحاری پاره پاره .
بوتون قوشلر ، چیچکلر ، اواصوات ومناظر
املبخشای وصلت اولوردی قلب زاره .
نگاهمله ایدردم حوالی‌یی تجسس ،
مزارستانی گوردم باقارکن اسکداره :
سیه منظر طوروردی اوزاقده سروالکلر
که بگزردی سراپا اومظلم بردیاره .
ایدر هیچیٔ هستی اویانده ظلمت اظهار ،
جهان ایلەر بویانده گونشدن استناره .
بویرلرده طبیعت ترابی قیلمش احیا ،
حیات اولمش مبدل اویرلرده غباره .

بو استغراق ایچنده دونوب باقدم که غربه
مگر مستغرق اولمش ده کیزلی نور ونارہ !
مگر خورشید انور چکیلمش برکناره
صاچار اطرافه یکسر بلوطلردن شراره !
حزین برسس طویاردم درینده‌ن کاه وبیکاه
بوسس باعث اولوردی حصول اعتباره .
چیقار بایقوش صداسی . قیلار دیجوری تقبیل
ایزرکن شمس تابان کنار کوهساره ؛
مؤثر برفغاندر : ملال افزای ظلمت ،
مشابهدر باقیلسه غریو احتضاره .
صدای غوك طوتدی فضایی برطرفدن .
طیور اولمشدی مجبور سکوتی اختیاره .
تماماً مهرغارب نظردن اولدی غائب
دیدم ذراتی اولمش برر پارلاق ستاره !
قالوب موقوف وحدت باقیندم خیلی مدت
صحاری‌یه ، جباله ، سماواته ، بحاره .
سکوت وصوت همدم ، ظلام ونور توأم ،
کیمی بادیٔ اکدار ، کیمی باعث مساره ؛
او آهنك عمومی بنه متبوع قلبم .
او آهنك عمومی‌که تابع کردکاره .

۲۳ نیسان ۳۱۰

بو شعری ویردم آکا یادکار حالنده :

بیراقما بویله بنی انتظار حالنده ،
یتیش غریبکی گور احتضار حالنده !
نیچون خزانه دوشن برهزار حالنده
گدرله محو اوله‌یم آه وزار حالنده ؟
گل ! گورون بکا برنو بهار حالنده .

دیسه‌می طلعت دیداریکه نظیرهٔ برق ؟
دگلمی برقع نازائده برسحابهٔ شرق ؟
سمای فکریمی ایتمکده‌سك ضیالره غرق ؛
نقابی آچ که اوسیسدن گونش ایدیلسین فرق ،
گورونمه‌سین بکا اشیا بخار حالنده !

خیالکی شب مظلمده روشنا گوردم ،
فروغ حسنکه مهتابی آشنا گوردم ،
جمال مغبریکی مائل فنا گوردم ،
بوتون شوساحهٔ غبرایی تنکنا گوردم ؛
غبار اولور گیدرم اغبرار حالنده .

مفکّرەدم بنم اولدقجە بویلە آتشبار ،
تبخّر ایلەیەرك صانكە گوز یاشم هربار
تجنّم ایتمەدە سردیٔ فرقتك ای یار !
عیان افقدە نیجە ابرپارۀ سیار :
قیشین او قارلی طوران کوهسار حالندە .

سنك یولكدە حیاتم اگر اولورسە هبا
بنی زیارتە برگون گلیرمیسك عجبا ؟
جوار قبریمە گلمكدن ایلەسەڭدە ابا .
گذارگاهكە ایثار ایدر نسیم صبا
آلیردە قلبمی یردن غبار حالندە .

غرض او خالقی تقدیسدر سجودمدن
کە روحکی متأثر قیلار سرودمدن :
بوعالمە نە اثر بكلەنیر ورودمدن ؟
نشان قالیرسە اگر برزمان وجودمدن ،
قالیر خراب ایکی سنك مزار حالندە .

بو گون بو کلبهٔ احزان بڭا نشیمن ایکن ،
وحوش همدم ایکن ، دشت وکوه مأمن ایکن ،
او بی‌وفا ینه بندن کشیده دامن ایکن ،
غریبدر که بڭا یار وبخت دشمن ایکن
گورونمك ایسته‌یورم بختیار حالنده !

٢٨ ایلول ٣١٠

شکوفهٔ پران

باقڭ شو قوش جانلی برچیچکدر ،
سه‌ویملیدر پك انیس جاندر ؛
فضایه مجلوبدر نگاهی ،
سمامیدر اسکی جلوه‌گاهی ؛
نیچون یا مشتاق آسماندر ؟
بو مطلقا بر کوچك ملکدر !
فرحله بیلمه‌م یاشارمی اشسز ؟
ملوّن اولماز چیچك گونشسز .

گورن صانیر مائل مودت،
باقلك نه مونس ایمش زواللی !
لطیف برطائر خوش آهنك :
سرنده ، بالنده مختلف رنك ،
به نکلی اطرافی مورلو آللی .
دوشوندورر عقلی خیلی مدت ؛
لسانی مجهول ، حالی اغرب !
نه‌در بوشعرك مألی یارب ؟

نه در بو گوستردیکی غرائب ؟
هوا کشایش بولونجه درحال
نیچون بوحیوانجق اوتمك ایستر ؟
سبب نه‌در ای حکیم گوستر !
بو ایشته انسانی غشی ایدر حال ؛
گورردە آنجاق دیرز : عجایب !
نه حس ایدر قوش آچیق هوادن ؟
نه آکلار انسان بوخوش نوادن ؟

نیچون اولورسك رمیده ای قوش ؛
یمك ، صویك هر زمان مهیا ،
بو تنکنا خوشجه‌در چمندن.
نه اورکیورسك گلنجه بندن ؟
سنی طوتار ایجیتیرمی‌یم یا ؟
یووا کده اول آرمیده ای قوش !..
لطیفدر پك بو مرغ دلجو ،
صاقین آنڭ روحی اولماسین بو ؟
١٣ تشرین ثانی ٣٠٩

سودیکمه

بیان حال بمچون محال سودیکمه ،
عجب ایدرمی دلالت بو حال سودیکمه ؟

بوتون محاسنی جمع ایله‌رم خیالمده
تصور ایتمك ایچون بر مثال سودیکمه .

کشایش سحریدن نه ذوق آلیر عجبا ،
نه‌حس ویرر ظلمات لیال سودیگمه ؟

صورارمی دلشدۀ بی قرارینی ؟.. هیهات !
جواب آلیرمی‌یم ایتسه‌م سؤال سودیگمه ؟

خیال مونسی مشهود اولور شواهقدن ،
گذار گهمی بو وحشی جبال سودیگمه ؟

صفا ! بوتازه غزل برسویملی شعر اولدی ،
تعلق ایله‌دی زیرا مآل سودیگمه .

١٥ مارت ٣١٠

وادی

تك وتنها سورم گزمه‌یی بر وادیده
که اولور لیل ونهار
ماهتابی ، سحری ، شامی بوتون نادیده ..
هله هنکام بهار !

آچیلیر گوك یوزی . . خورشید جهان آراده
گورونور بالاده؛
یکیدن فیض وطراوت بلیریر صحراده ،
اویم خضراده .

بوندن اکلنجه‌لی عالمی اولور دنیاده ؟
اوله‌ماز . . آه ! آنجق
گورسه گوکلم بو گیجه سودیگمی رؤیاده
دها ممنون اوله‌جق !

٢٧ مارت ٣١٠

دوشون !

دوشون او ماهتابی !
نه خوش گچردی اوقات ،
بزه پیکار باشیدی
نشیمن ملاقات .
دوشون خروش آبی

که جاب ایدردی خوابی.
محل انصبابی
بوتون چاقیل طاشیدی .
سن ایلدکجه خنده
جوابی گوز یاشیدی .
بو ابتلایی بنده
دوشون ! گورردہ بالذات
اولوب قرین لذات
نه طاتلی بر مجازات
ایدردك آه سن‌ده !
او ویردیگم جوابی
اونوتما : چونکه هیهات
بهارك آب وتابی
بیتنجه باق چمنده
گوررمیسك سمنده
علائم مباهات ؟
که برفدن کفنده
فنای دهری اثبات
ایدر بوتون نباتات .
دوشون ! او صیق دیکنده

چیچکلرله مزین بویله رنك آمیز کسوه کله
گوزه‌لسك جنتك طاوس رنگین شاهبالندن .

گوزه‌لسك ، اك گوزه‌ل حالکسه مرآته نگاهکدر ،
بو حالك منبعثدر وصلت امید محالندن.

مثالکله قاووشمق بلکه رؤیالرده ممکندر ،
گوزه‌لسك سودیگك وارسه آنك مطلق جمالندن .

گوزه‌لسك ، سودیگم ، برشاعر حسن آشنانك سن
اولاهوتی خیالندن ، مقالندن ، کمالندن !

۲۳ حزیران ۳۱۰

برتماشاگاه

سویله‌تیر بویله بر طربخانه
نیجه بیك بیت بر سخندانه .
بورانك هرزمانی پرآهنك ،
ماهتابی صباح ایله همرنك ؛
گیجه ظلمتلری منوردر ،
گوندوزین نوری روحپروردر .

گیجه‌سی گوندوزی لطافتده
بر بریله همان رقابتده .
پرطربدر لیال وایامم ،
یك طبیعی سدیر آرامم :
بر جهت بی‌حدود بر عمان .
بر جهت پرسرود براورمان .
بو مناظر بوتون زبیعیدر ،
بونلر ازهر جهت طبیعیدر .
گورنور نظرهٔ تماشایه
نظر ایتدکجه زیر وبالایه :
یریوزنده مآل قدسیت ،
گوك یوزنده کمال علویت .
گورمه‌م بن لطافته پایان ،
نه‌یه باقسه‌م گورلمکه شایان !
بورانك ایشته بویله هر وقتی ،
بورایی آلده گوز سحر وقتی ،
ایله‌سه‌ڭ گریه‌لرله عرض کدر ،
سکا مطلق بهار خنده ایدر ؛
نه‌یه باقسه‌ڭ تبسم ایلر هپ ،
خنده آباددر بویرلر هپ ،

صبح وشامی همان مساویدر ،
بر تماشاگه سماویدر .

١٠ حزیران ١٠٧

گوزل سسلی گوزه‌ل !

حسنك گبی صوتكده ایدر قلبمی لرزان ..
گوردم سنی ، طویدم سسكی ، آه دوام ایت !
ای شعر مجسم ! سنی گوردكجه غزلخوان
روحم اوچه‌جق كوكلره بالله دوام ایت ؛
قوشلر دوشه‌جك یرلره ، ای ماه دوام ایت !

خاموش طورور : صانكه بوطاغلر سنی دیكله‌ر .
دیكله‌ر گبی الحانكی ساكن بوتون اشیا ؛
سن فاصله ویردكجه اوطاغلر بیله ایكله‌ر ؛
یكدیگره تكرار قیلار نوحه‌كی گویا ؛
نوحه‌گدر ایدن طاشلری انطاق ایله احیا !

سن وارکن آرارمی گوكل آرتق نیی ، عودی ؛
هردم بنی مستغنیٔ آهنك رباب ایت !

اولماز اوقدر گورسسك البته حدودی ،
ای معجزه پرداز نوا ! شق سحاب ایت ؛
سکان سماواتەده توجیه خطاب ایت !

*

هرموج هوائی‌که ایدر صوتکی اعلان
برعشق پریسی گیبیدر روح ایله همراز ؛
لایق سکا پیرو اوله بیك بابل نالان ،
شایسته سنك نغمه‌کی تقلید ایده هرساز ؛
ای یار ! دوام ایت بنی غشی ایتدی بو آواز .

*

عکس ایله‌یور آفاقه اومحرق ، اوگوزەل سس ؛
تعقیب ایدییور چیرپینه‌رق بردل مغبر ؛
قوشلر گیبی — ای زهرهٔ تابندهٔ نورس ! —
بالالره یوکسلمه‌ده صوتکله برابر
گوکلم که شواهقله ثوابت آکا منبر .

*

ای یار ! تغنی‌یه دوام ایله‌که هربار
ایتمکده سرودك بکا الهام معالی ؛
هرثابته ، سیاره بوشب ارضه گهربار .

چیقدقجه ترانهٔ اولیور صانکه حوالی
ازهار ایله ، انوار ایله ، اشعار ایله مالی ! ..

٢٧ كانون اول سنه ٣١٠

بر لوحهٔ مزار

زوّار! غروب ایتدی بوماه اون یدیسنده ،
دوشدی قاره طوپراقلره ایواه بوسنده !

اخلاقی گوزل خالده‌نك کندی گوزه‌لدی ،
فانیدی فقط بهره‌ور حسن ازلدی .

بر خندهٔ ناز اولدی هدف قهر مماته ،
بر برق شتابنده قاریشدی ظلماته !

نوزادی ایچون آغلار ایدی خالده هرگاه ،
مولود ایله همراه فنا والده ایواه !

هجریله بن اولدقجه گذارندهٔ اوقات
جنتده ملکلرله ایده روحی ملاقات .

١ حزیران ٣١٠

شرقی

هردم سوزم افسوس ایله ایواه اوله‌جقدر ؛
دنیاده بنم صوڭ نفسم آه اوله‌جقدر !
دردمدن — امینم — اوده آگاه اوله‌جقدر :

دنیاده بنم صوڭ نفسم آه اوله‌جقدر !

پرگریه اولان گوزلریمی باغلایه‌جقسڭ ،
قربان ایده‌جکسڭده بنی آغلایه‌جقسڭ !
آهڭ نه‌دیمك اولدیغنی آڭلایه‌جقسڭ :

دنیاده بنم صوڭ نفسم آه اوله‌جقدر !

صاغلقده ، صفا ! بویله گیدر ناله وزارم ؛
خاك سیهه دوشدیکی دم جسم نزارم
آه اولمالیدر فاتحهٔ سنڭ مزارم :

دنیاده بنم صوڭ نفسم آه اوله‌جقدر !

٤ شباط ۳۰۷

اوغلم سلامینك تاریخ ولادتی

خدادن گوزه‌ل براوغل ایسته‌یوردم ،
قبول ایتدی حمد اولسون ایشته دعامی ؛
سلامتله دنیایه یاوروم گلنجه
سلامی — دیدم — اولسون اویله‌یسه نامی .
چوجوق برچیچکدرکه انسان باقارکن
ویریر قلبه امیدلر ابتسامی .
شو معصومی دلخواهم اوزره بویوتسه‌م ،
بودر گوگلمك الك مقدس مرامی !
الٰهی ! فضیلتله مخدومم اولسون
بوتون عالمك مظهر احترامی .
صفا ! بیت آتیده لفظاً ومعناً
مصرح تمامیله تاریخ تامی :
بیك اوچ یوز طقوزده صفا گلدی دهره
سلیمان سلامی ، سلیمان سلامی .

١٣٠٩

سلامی‌نك والده‌سی ایچون مرثیه‌در :

١

غیبوبتك اولدی باعث ای ماه !
بن کندیمی غائب ایتدم ایواه ! ..
سن گلمه‌مك اوزره گیتدك ، آرتق
بن کندیمه هیچ کلیرمی‌یم آه !
ای نیّر شارق جوانی !
قیلدکدی غروب بر سحرگاه .
سن جنته هجرت ایتدیکك گون
عالم بکا دوزخ اولدی بالله !
برلکده بنی گوتورمه‌لیدك ،
« همراهنی ترك ایدرمی همراه » ؟
فریاد ایله غیر اختیاری
ایوبه توجه ایله‌رم گاه ؛
لکن نه آغاج ، نه طاش ، نه طوپراق
برشی بنی سندن ایتمز آگاه .
باشلار بودل شکسته امید
برسوز وگدازه خواه وناخواه :

یوقمی آ آگا آسمانده بر یر ؟
لایقمی اوماهه بویله برچاه ؟
برتازه نهال برظلاله ،
برغنچه ترابه منقلب واه !
برسرکه بیلنمەز ، آ آگالاشیلماز :
حکمت محدود ، عقل کوتاه !
انسان بونی بیلسەدە ازلدن
صبر ایلەمك آه گلمەز الدن !.

۲

ایتسەم نەقدر بوقبره دقت
مظلم گورونور بکا حقیقت ..
مشهود اوزەرینده برطونوق نور ،
موجود کثافتنده رقت ؛
بر اوکسوزی [*] ایلەیور تحری
اوستونده اوچان بونور شفقت !
برمادر ایدی یازیق شو مخلوق ؛
الله ! نەدر بوسر خلقت ؟
اولمق نەروا حیات انسان
برقاچ ییله منحصر ، موقت !

[*] سلامی‌یی !

دمسردیٔ روزکاره برسرو
اوچ یوز سنه گوسترده طاقت ،
برقاچ گون ایچنده محو ایدر آه
جانمی چکدیکی مشقت !
برعلته اوغرادك كه وجدان [*]
مفقود ایدی چارهٔ افاقت ؛
بردردکه قارشیسنده عاجز
درمان وطبابت وحذاقت .
آیریلدق اوت بوتون بوتون بز :
لكن بوناصل غریب فرقت :
هر قبریکه گلدیگم زمان بن
ایتمكده دگلمی یز رفقت : . .
قارشیمده فقط نچون دومان وار :
هیهات . . آرامزده آسمان وار !

٣

حالا گوزمك اوکنده حالك :
یوقدر اونودلمق احتمالك !
تزیید قیلار بو اشتیاق

[*] کنديسنه کاه رفیعه دیمیردی . کاه وجدان .

من بعد مروری ماه وسالك ! .
ازهار شمیمك ایلر اظهار ،
اسحار ایسه مخطر جمالك ؛
منظورم اولور غروب وقتی
صوك دمده‌کی رنك انفعالك ؛
ظلمت آراسنده ، نور ایچنده
ظاهر بکا روز وشب خیالك ؛
هرشعر حزین عاشقانه
گویا متضمن مألك ؛
هرشی سنی ایلیورده اخطار
ای یار ، گورلمیور مثالك !
یاغمورلو هواده آکدیغم حال :
برقیش گونی صورت زوالك ؛
شمشك چاقییور بن آغلادقجه ،
برخنده جوابی هر سؤالك !
بالله اوگون اورته‌لق قاراردی ،
ای موت ! گه‌ریلدی شاهبالك .
بن پیروی اولدیغم جنازه
گچدی آراسندن اول ظلالك . . .
مسموعم اولان کیمك سسیدی ؟
بر طفلك آجیقلی نوحه‌سیدی !

٢

برطاغ اوزه‌ریننده‌در مزارك .
باشدن باشه سرولك جوارك ؛
شاهقلری ، دوردن گچركن ،
منظورم اولور بوكوهسارك :
سیسلرله محاط ، قارله مستور ..
آفاق افولی نور ونارك !
برمقبره‌در طلوعه ناظر
مغرب گبی نقطهٔ قرارك .
قبرگده آچان چیچكلر ، ای یار !
اجزای وجود تارمارك .
وجدان ! بنی واقف ایت بوسرّه :
سرحدّی نه‌در بوسنكسارك ؟
یك منظره لیل ایله نهارك !
همرنك خزان ایله بهارك !
قندیلك اولورمی كرم اختر ؟
برسرو روامی تربه‌دارك ؟ ..
اجرام اوله قبریكه نگهبان ،
حوریلر انیس غمكسارك .

اولسه‌يدی ضميمه كهكشانه
لايقدی صعود ايدوب غبارڭ !
اوچدكمی سمايه ؟ يوقسه ، فرياد !
اولدكمی غداسی مور ومارڭ ؛
بن ايله‌يه‌مه‌م شو حكممی رد :
بر روح لطيفسڭ .. مجرّد !

٥

برجوهر عقل وار بشرده ،
برفرق بولور اوخير و شرده ؛
ماهيتی كنديسنجه مجهول ،
برسركه طورور نهفته سرده .
انسان نه‌ايچون فقط اوعقلڭ
هرحكمنه اعتماد ايدرده
برشی دوشونور خلاف حكمت ..
اوهامه دوشر ، قالير خطرده ؟
عقلم مثلا ديوركه وجدان
هم حال‌جماددر شو يرده !
اجسام بوتون تفسخ ايله‌ر ،
ارواح ايسه عالم ديكرده .

گوکلم بولورم دییور اوماهی
چیقسەم ، آراسەم سحابەلردە ؛
لکن افلاکی هپ طولاشسەم
ممکنمی گورملك ؟ .. آه نردە !
ای تودۀ خاك ! حائل اولما ...
آرتق آچیل ، ای سیاه پردە !
بز آیریلەجقمشز ، رفیعە !
وارمش بودە باقی مگر قدردە ...
باللّٰه بوحالمی دوشوندم
سن اوغرادیغك زمان او دردە ؛
الدن گیدەجکسك آ آنلامشدم ،
سن خستە ایکن چوق آغلامشدم !

*

برقیمتی نجە یوق حیاتك ،
اولدیردی حیاتمی مماتك !
روحم سکا ایستەیور قاووشمق ،
روحك نرەسندە کائناتك ؟
بن گورمیەجکمیم سنی هیچ ؟
یوقمی صوکی صبر ایلە ثباتك ؟
بیلمەم کە ناصل وقوعە گلدی

خاطرلره کلمه‌ین وفاتك ؟
واقع دخی اولسه عقله کلمز
خاك اولماسی برملکسماتك .
قبرکده سکوت دائمی وار ،
آفاقده یوق ترنماتك !
ماضی‌یه تحول ایتدی حالك ،
مستقبله یوقدر التفاتك .
هرغنجه‌سی بردهان شکوی
خاککده نما بولان نباتك !
اوراقی صولار خزان اولونجه
فانیلککه اولور براتك .
ای یار ! سکا جناب ایوب
حامی‌اوله ، جاریسك اوذاتك .
اولسون هله پیروك ملکلر ،
جبریل ایسه رهبر نجاتك !

روحك سنك آرتق اولدی سیار ؛
جنات مسیره‌ك اولسون ای یار !

۱۳ مارت ۳۰۹

كتابهٔ مزار

زوار ! بوقبر ذی مأله
چشمانکزی ایدك اماله ؛

دوندردی ینه یالانجی دنیا
برنور حقیقتی خیاله !

صاغکن بوشهیدهٔ ورم ، آه !
مالکدی جمال ایله کماله؛

اخلاقی مخدرات ایچنده
شایان ایدی حسن امثاله .

قلب ایتدی فلك اوج آیده ، ایواه !
اول نیّر عصمتی ظلاله .

کوردکجه بوماجرایی انسان
ایتمزمی دموعنی اساله ؟!.

معشوقه‌می یرمی یاشلرنده
سنسین قویان ، ای ورم ، بوحاله !

فریاد سنك الـكدن ای موت !
فریاد ، صفا ! بوارتحاله ...

چیقدی ایکی کوز یاشیله تاریخ :
یوکسلدی « رفیعه » ذوالجلاله !

١٣٠٩

طیف سیاه

ای طیف سیاه شب یلدا !
اولدك ینه دیجورده پیدا .
سن عینی دگلسك اوخیالك ؛
عفریت سیهپوشی لیالك
اولماز ، اولهماز هیکل سودا !
سنی کسوهٔ ماتمله هویدا
کابوسیمیسك یوقسه منامك ؟
بیلدیر بکا بیلدیر : نولهنامك ؟
ای چهرهٔ پوشیده گورونمه !
برحال خموشیده گورونمه !

وار نسبتك البته مماته ،
اویله‌یسه قاریش کیت ظلماته !
این مقبره‌یه گشت وگذار ایت !
چیق کندیکه بر ابری مزار ایت !
عزمکده قضا سائقه اولسون ،
مشعل سکا برصاعقه اولسون !
ایتمه‌ز آنی بیزار هجومك ،
اوچمقده اوفوقنده نجومك ؛
اوچمقده او ، حیرانی ملکلر ،
نزهتگه سیرانی فلکلر !
مجلوب صفاسی ملکوتك .
معنالیمی ای طیف سکوتك ؟
گلدك ، نه‌ایچون .. نه‌یدی محرّك ؟
ای شکل سیاه متحرّك !
بن آیریله‌مام رهگذرکدن ،
رفع ایت او ردانی اوزرکدن !
کوکلم ضیّق . آگلامق ایسته‌ر :
آچ برقعکی . چهره‌کی گوستر .
آلدانمشم ایواه ! او فرشته ..

گوردم ، طانیدم ، آ كلادم ایشته ! .
بیلدم كه خیالك بیله ای یار !
برجامهٔ نسیان ایله سیّار .

٨ كانون اول ٣١١

ینه او

نه‌در گوكلده بوسودا كه دائما مشتد ؟
نم گیجه‌م شب یلدا قدر نیچون ممتد ؟ ..
نه‌در بوحال ؟ محالاته هپ گوكل میال ؛
ناصل خیال بو ؟ قارشیمده بویله طول لیال ،
كفن بدوش فنا ، زردرو ، غبار آلود !
او سودیگم كه بو ایتمشدی عزم دار خلود .
ردای طیف ایله مستور برحقیقتدر ،
ظلال حزنه بورونمش او نور شفقتدر ؛
قیلار هبوط نهایتسز آسمانلردن ،
لسان حال ایله سویله‌ر گچن زمانلردن .

گوكل ايدر ينه ماضی‌يه طوغرو شدّ رحال،
گلير خياله تماميله صاغلغنده‌كی حال !

نيچون فقط متخاشی اولور نگاهمدن ؟
قاچار اوزاقلره نفرتله پيشگاهمدن ؟ .

گوكل اودختری هر اختر بسيمه صورار ،
گوكل او زهره‌يی ازهار ايله نسيمه صورار ؛

صورار عطارد ايله مشتری‌يه ، ناهيده ؛
صورار صورار طولاشير جوّ بی تناهيده !

حدودی يوق ظلماته گوكل شتاب ايلر ،
نجوم خنده ايله صانكه ماهتاب ايلر .

قالوب فضاده تهی دست انتظار مديد
زمين عجزه دوشر دل ، شكسته بال اميد !..

شعاعلر بكا اولدقجه دوردن واصل
اولور گوكلده نوانو اميدلر حاصل ؛

ايدر گبی او اشارت جهان بالادن ،
سلاملر آليرم صانكه عرش اعلادن !

ايدن بودر متهالك ليال تاره بنی ،
دوشوندورر لمعاتيله هر ستاره بنی ؛

برر نگاهدر آنلرکه روحی جاذبدر ،
سحر بو لیل خیالاته فجر کاذبدر !

۸ مارت ۳۱۰

کندی کندیمه :

دوشوندیگم او هر زمان ، ایشیتدیگم آنك سسی
وجودی نور ایچنده‌در ، ظلام ایچنده گولگه‌سی !
او قبلهٔ فؤادك آه ! یادی موجب کدر ،
فقط آنك خیالیدرکه روحمی طواف ایدر .
ستاره‌لردن ایتدیکم : « او سزده‌می ؟ » سؤالیدر ،
طلوعلر ، غروبلر مصوّر مألیدر ؛
سرود عندلیب آنك قصیدهٔ جمالیدر ،
چیچکلرك گوزللکی خلاصهٔ کمالیدر ؛
گوزه‌للرك شطارتی هنوز دونکی حالیدر ،
او حالی اوزله‌مك بوگون املرك محالیدر !

يازيق ! اوت يازيق كه هپ آجيقلى گچدى گونلرم،
تحول ايتدى ماتمه بنم بوتون دوگونلرم .

بقامى جست وجوايدر ، فناى دهرەمى گولر
شو پر اميد سرچەلر ، شو نوديد غنچەلر ؟

بو خستە اوكسوزە باقان اوخالق رحيمدر ،
شوخندە ريز اولان شفق نمونۀ جحيمدر .

نه سويلەيور، بكا نەلر صورار طورور بو ياوروجق؟
دوشونجەلرلە بينمى يورار طورور بو ياوروجق!

بو گونكى سنى اوچ بوچوق ، قيامه غير مقتدر ؛
سەويلمه بارد اولچوجوق!.. بو محرق ابتلا نەدر؟!.

نيەكدن انتقال ايدن بو آتشين ذكا ايله ،
ياقوب بيراقماسەڭ بنى انين ايله ، بكا ايله ! ..

اونوتمق ايستەمەم آنى . روامى سەومەمك سنى ؟ .
خلاص ايدەيدى درددن شوچكديگم امك سنى !

١١ مارت ٣١١

مقبرۂ مادرده برنوحۂ یتیمانه

مرحبا ای غریب قبرستان !
مرحبا ای جهان تنهایی !
ایله‌یورسڭ فنای دنیایی
برلسان سکوت ایله اعلان .
سنسڭ ای خاك ، ای فضای عدم !
منزل واپسین نوع بشر ...
سزسکز ، ای سکونتما یرلر !
نظرمده نمونۂ محشر ...
هرمزارڭ ایچنده بیڭ آدم ؛
هروجودڭ ایچنده بیڭ موجود ؛
هپسی اولمش برر برر نابود .

شومزارلقده کیم بیلیر نه قدر
کشی واردرکه صاغلغنده گیدوب ،
برمزارڭ باشنده گریه ایدوب
سویله‌مشدر بنم گبی سوزلر !
شومزارلقده کیم بیلیر یارب
نه‌قدر عاشقانه افغانلر

ایله‌مشدر زاواللی انسانلر ؛
نره‌ده‌در شیمدی ، صاغمیدر آنلر ؟
کیمی اولمش ، کیمیسه روح بلب ؛
کیمیسی کندینی آووتمشدر ،
گیدنی بوسبوتون اونوتمشدر .

❊

بودر ایشته مزاری والده‌مك ؛
آرییوردم صباحدن بریدر .
آغلایم شیمدی . آغلایم یریدر
قاپانوب برکنارینه عدمك .
والده‌م ! آه محترم خاتون !
نره‌ده‌سك ، نره‌ده زوج مرحومك ؟
بویودی باق اوطفل معصومك ،
لحیه‌دار اولدی ایشته مخدومك .
سنك اوغلك بوزائر دلخون !
اون سکز ییل مقدم ، ای مادر !
سنی گومش ایدی بوقبره پدر .

❊

آه غیبوبتك ایدی سببی :
چکیلیر برکنارده آغلار ایدم ،

آزاجق نيك وبدن آغلارايدم ،
نه‌ايدم ؟.. برسكز ياشنده صبی !
متسلیّ ايدم خيالكله ،
خاطرمدن چيقارميسك ؟ هيهات !
ايشته گلدم مزاريكه بالذات
ايله‌دم اشتياقمی اثبات ؛
نی دلشاد قيل وصالكله .
برخيال اولده چيق گورون گوزمه ،
والده‌م ! برجواب وير سوزمه !

فكريمی آسمانه جلب ايدييور
گورديگم نور پارهٔ شفقت ؛
نی لكن شديد برقوت
مركز ارضه طوغرو جذب ايدييور :
بری روحك ، بری وجودكدر !
بونه آتشمزاج بر مايع
كه گوزمدن آقار ، اولور ضايع ؟
اوليور برحزين صدا شايع :
آغلارم ، طويديغم سرودكدر ...

گرچه بن صورتا گولر گبی یم ،
آغلامقده یتیملر گبی یم !

مطلقا ، ای سیاه طوپراقلر ،
ایچگزده او نور سونمشدر ؛
شیمدی آننهم غباره دونمشدر ؛
آه طوپراقلر ! آه طوپراقلر !
نیجه انسانلر ایتدیگز امحا ...
عادتا سرتسر مزارسگز ،
جالب آه و انکسارسگز ؛
بیلدیریملرله تارمارسگز !
اوچماسهیدی آقان دموع بکا
غرق طوفان اولوردی روی زمین ؛
صارصار افلاکی هر فغان وانین.

جالب انتباه ودقتدر :
گیرییور طوپراق آلتنه انسان ،
آنی محو ایلهیور مرور زمان ؛
بونه دهشتلی بر حقیقتدر !
اوتیور قمری ایشته آه ینه

سسی وار ، کندیسی عجب نرده ؟
گیدر اما او باشقه بر یرده ،
اکثریا طورور بو مقبره‌ده ؛
بو سنك روحك اولماسین آننه ؛
حانکه بر عاشقانه شعر اوقونور ،
بکا بیلمه‌م بو سس نیچون طوقونور ؟

٤

اوطوروب کاهواره‌مك باشنه
اویودیردك اونینیلرله بنی ؛
ابدیاً اجل اویوتدی سنی !
بنده شیمدی مزاریکك طاشنه
قاپانوب ایله‌مکده‌یم فریاد .
غالبا هیچ ایشیتمیورسك هیچ ،
بکا بر خنده ایتمیورسك هیچ ؛
گوز اوکندن‌ده گیتمه‌یورسك هیچ ؛
کندیکنی سنسك ایتدیرن بکا یاد :
گورمه‌دکجه وجود زائلکی
آغلارم یاد ایدوب نضائلکی !
٨ مایس ٣٠٨

اوغلم الهامی‌نك تاریخ ولادتی :

بزه احسان ایدن خدایه سپاس
بویله برطفل خاطرِ آرامی ؛

بویوینجه بو نوحیات ملك
ناصل اولیق گرك سرانجامی ؛

کیم بیلیر بلکه بختیار اوله‌جق ،
گچه‌جك مسعدتله ایّامی .

یك‌ده حیفا سرور ایله گچمه‌ز
آدمك هرصباحی ، اقشامی !

هوشیاران ایچون عمومیدر
بوجهانك توکنمه‌ز آلامی .

سن‌ده یاورم بو دهری آگلارسڭ ،
بیلمه‌زسه‌ڭ دخی شو اجرامی .

بیلمه‌دن عالمه گلوب گیتمه ،
علمه حصر ایله سعی واقدامی ؛

طالما اوغلم سفاهته زنهار ،
چشم عبرتله گور می آشامی .

قدرینی بیل حیاتڭك شیمدی ،
بویله گیچمه‌ز شباب هنگامی .

خیرّ ناس برجوانمرد اول ،
سڭا محتاج اولانلره حامی .

حکم وجدانه اتباع ایله ،
ایله تقدیس دین اسلامی .

حین غیبوبتڭده یاد ایتدیر
طوغدیغك گونده آلدیغك نامی ...

نه اولوردی بوطفله سوزلریمڭ
ممکن اولسه‌یدی شیمدی افهامی !

بیلسه لکن حقایق دهری
اوله‌مازدی بوگون شوآرامی .

اویویور طاتلی طاتلی یاوروجغم ،
برگوزل قوش که مهددر دامی !

گوزلری ماوی ، چهره‌سی پنبه ،
صاچی قومرالجه ، طومبول اندامی .

آه یارب معمّر ایله شونی ،
کامیاب ایت صفای ناکامی !

یاشاسین ، گورمه‌سین بنم گیبی او
نکبت طالع سیه‌فامی .
تام تاریخی ملهم اولدی بکا :
مژده طوغدی سلیم الهامی !
۱۳۱۲

۲۳ تموز ۳۰۹

کتابهٔ مزارم[*]

الله !
قورتار بنی قهر وشدتندن
فوتمده زمین ایله زمانك ؛
طوپراقده وجودیمی بیراقما ،
آت خارجنه شو آسمانك !

۲۰ کانون ثانی ۳۰۸

« سحر » نامنده برخانمك وفاتنه تاریخ :

جوانی ، پیری ، غنی‌یی ، فقیری برطوتار آه !
اجل ایدر کیمی بولسه دفین خاك سیاه .

[*] سیواسده منفی ایکن ارتحال ایدن مرحومك سنك مزارنده عیناً محرردر.

شو كورديگك يره برنوعروس مدفوندر ،
دوشون اوحجله‌يی برده بوقبره باق ايواه !
هانی اونور سعادت ؟ نه‌در بوظلمت يأس ؟
نه‌در بوخاك سيهرنك ؟ .. بويله‌ميدی اوماه ؟
جنان گيبيدی بودنيا اوبنت جوايه ؛
بوياشده آدمه لايق دگل اولوم بالله !
بونكده حكمتی واردر ديوب‌ده گچمه‌ليدر ،
اگرچه كيمسه اوحكمتدن اولميور آگاه .
سروشلرله همان همدم سرور اولسون ،
اوروحی مظهر غفران ايده جناب الله !
صفا اوقونسون اوچ اخلاص ايله شو تاريخم :
مثال زهره افول ايله‌دی سحر ناگاه .

١٣٠٨

بر كتابهٔ مزار :

جوان ايدم ، صانيوردم‌كه بختيار جهانم ؛
فغان فغان كه ورمدن توكندی تاب وتوانم !

نهال تازه ایكن بر ظلاله دوندی وجودم ،
بهار عمرم ایچنده گوروندی رنك خزانم .
یازیق كه ظلمت نسیانده محو ایدوب گیده‌جكدر ،
شو سنك قبر ایله قائم جهانده نام ونشانم !

٤ تشرین اول ٣١٠

تلغراف وپوسته ناظرسابق عزت افندینك تاریخ وفاتی :

افنا ایدرسه‌ده كشی‌یی دهر بی ثبات ،
باقی قالان اثرله بقایاب اولور حیات .
زائر ! بویرده صانما یاتان خاكساردر .
قیلدی وطن بو ذاتی در آغوش التفات .
آثار بر گزیده‌سی هر یرده منجلی ،
بر ناظر مدبّر وفعّال ایدی بوذات .
بیگانهٔ شعور اوله‌رق دوشدی بستره
گچدی حیاتی اوچ سنه هم حالت ممات .
غیبوبتی صاییلسه گرك ضایعاتدن ،
محشرده ایله‌سین آنی حق مظهر نجات !

تاریخ فوت بویله صفا بیگده بر دوشر :
عزت افندی چوق چکوب آه ایله‌دی وفات .

۱۳۰۹

تاریخ وفات

باب سر عسکری دبوی مدیری ایکن ارتحال ایدن
میرآلای خلیل بك ایچون

خلیل بك که صداقتلی ، شانلی عسکردی ؛
بو دولتك یولنه هر دم اولمك ایسته‌ردی .
مجسمی ایدی عثمانلیلق فضائلنك :
کریم وصاحب تقوی ، شجیع وصفدردی .
ایدردی هر کسی اعزاز کندی قدرنجه ؛
بو حالنی ایشیدیردم ثنا ایدرلردی .
گونك برنده یازیق ناگهان وفات ایتدی ،
مماته کندینی لاقید گوستریر اردی .
مگر حضوره جان آتمقمش الڭ بویوك املی
که امر حقه همان انقیاد گوستردی .

صفا ! وفاتنه تاریخ سویله‌دم انقضاً
اودمده کیم بوخبردن گوکل مکدردی :
جنانه ایله‌دی رحلت بیك اوچ یوز اون برده ؛
خلیل بك که شجاعتلی ، شانلی عسکردی .

ایکی قالبك برحسی [*]

سن گچمه بندن ، ای سبب شوقی جانمڭ ،
دگمه‌ز تحسراته مروری زمانمڭ !

گوگم وورولدی گوزلریکه . اولدی باغنی
شوخانه برباقیش خطر نا کیهانمڭ .

یاد وشطارتڭ طرب انگیز صبح اولور
تنهائیٔ شبانه‌سنه آشیانمڭ ؛

سن ، ای خیال نازیمه رونق ویرن گونش ،
هر گوشه‌سندن ایله ظهور آسمانمڭ !

---

[*] توفیق فکرت بکله مشترکدر .

مهتابلر ، سحرلر اولورکن زوامیدر .
بی‌تاب قالماسی افق بی کرانمك ؛
دوکدکده برك وباریمی گوردکجه صوکره حیف
روحك صیقیلدی منظره‌سندن خزانمك !..
بیلك چارهٔ خلاص بولوردك حیاتمه ،
درمانی آشکار ایدی، درد نهانمك ؛
آرتق امید یوق گوزه‌لم آغلا حالمه ،
جانمده پنچه‌سی اجل بی امانمك !

١٦ ایلول ٣١١

لوحهٔ سحر

طلوع مهری می آلقیشلار آشیانلر ایچنده ؟
طیور زمزمه ساز اولدی گلستانلر ایچنده .
دگل بهارده ، حتی گهی خزانلر ایچنده
سحر زمانی کشایشلیدر زمانلر ایچنده ...
فقط بولوطدن اثر یوقکن آسمانلر ایچنده ؛
نیچون شو قارشیمکی طاغلر بوگون دومانلر ایچنده ؟

جهانده باغ ارم شیمدی وارسه ایشته بو یردر ،
که هر صفاسینی توصیف ایدن شو زمزمه‌لردر :
گوڭل بویرده سر آزادهٔ قیود کدردر .
جهان بودمده کشایشپذیر فیض سحردر . .
فقط بولوطدن اثر یوقکن آسمانلر ایچنده ،
نیچون شو قارشیکی طاغلر بو کون دومانلر ایچنده :

شکوفه‌زار بهشتیمیدر بو مجمع خوبان ؟
بو آب صافی گیتی نما ، بو کوثر جوشان
اولور بنم گبی تنهارو ظلال خیابان ؛
ایچنده بللی اولور هرباقشده صفوت وجدان . .
فقط بولوطدن اثر یوقکن آسمانلر ایچنده ،
نیچون شو قارشیکی طاغلر بو کون دومانلر ایچنده ؟

لطیفدر نه‌یه باقسه‌م ، شو آنده حالکه بکزر ؛
بو شعریمڭ بیله معناسی هپ مألکه بکزر ؛
گونش بنم نظرمده سنڭ خیالکه بکزر :
بو انفلاق سحر خندهٔ جمالکه بکزر . .

فقط بولوطدن اثر یوقکن آسمانلر ایچنده ،
نیچون شو قارشیکی طاغلر بوکون دومانلر ایچنده؟

~

دیمکده حقلیدر انسان بهاره : سور محبت ؛
اوت ، بو وجه ایله‌در صورت مرور شبابت .
بوکون نسیمده وار نکهت سرور سعادت ؛
خلول فجر ایله یاغمقده ارضه نور صباحت ...
فقط بولوطدن اثر یوقکن آسمانلر ایچنده ،
نیچون شو قارشیکی طاغلر بوکون دومانلر ایچنده؟
۹ حزیران ۳۰۷

بر نظیره

نه‌در بو حزنك آنوردیده ؛ سکا شطارت بودم سزادر ،
که نو بهارك سحرده حالی حزین دکلدر ، فرح فزادر .
شفقمیدر معکس جمالك ؛ که رنك حسنکدر آنده تابان .
طراوتك ، بوی بی مثالك بوتون مزاهرده روشنادر .

باقینجه ازهار ژاله دارە. دیره: عرقریز شرم ایکن سن
تبسمکدن وجوده گلمش نمونهٔ عصمت وحیادر.

تنفسکدن آلیر دمادم نسیم او خاصیت حیاتی؛
طیوره صوت پر اهتزازك ترنم آموز صد هوادر.

اولوب نظر بر زمین حیرت کواکب ایلەر سنی تماشا،
خیالکی آسمانده کورمش که روح میال اعتلادر!

نەخوش طارانمش دەاورتیورمش وجودیکی صاچلرك سراپا،
بو کسوهٔ دلنشین سودا، بوخلعت حسن بی بهادر.

دوشوندیکم هر دقیقه سنسك. نه آکلاشلماز هویتك وار!
ناصل معمّا شو حسن و آنك؛ که حلّی عجز آور دهادر.

نگاهکك قلبه ناکهانی اولان اوتأثیری عین سودا.
که عشقك ای نور دیده آفت آجیقلی هم طاتلی بر بلادر!

لیال تاریك ایچنده تحریك ایدر بوسودامی یاد زلفك.
خیال نورانی جمالك اگرچه شوق افکن صفادر.

صفایه الهام شاعریت ایدن اومعنالی کوزلرکدر،
أوشعر ذی روحدر وجودك که موجدك ناظمك خدادر.

١٧ مارت ٣٠٩

بر مهتاب عالمی

بر گیجه بر شوق طبیعی ایله ،
خواهش ایله ، سوق طبیعی ایله
گیتمش ایدم طوغروجه صحراره ؛
گوکلمه ایتمش ایدی سودا هجوم ،
اولمش ایدی گوکده هویدا نجوم ؛
مالك ایدم صانکه بو دنیاره !
قیر ، تپه ، وادی ، دره پر آب وتاب ،
ماه ایسه بالادن ایدردی خطاب
طاغلره ، صحراره ، دریاره .
گاه سماواته نگاه ایله‌دم ؛
گاه زمینه باقوب آه ایله‌دم ؛
حاصلی طالدم بوتماشاره .
« نرده او ؟ » دیردم باقه‌رق سوبسو ،
سودیگمی ایلر ایدم جست وجو ...
طالمش ایدم بن ینه خولیاره .
یاری تحرّی هله واهی ایدی ؛
هر طرفم نامتناهی ایدی ؛
اوچدی گوکل شوق ایله بالاره .

آه ! خيالات ايدی ظن ايله‌رم :
ياری آرار کن او گیجه گوزلرم
اولدی مصادف نیجه سیمالره .
حسنیمی عکس ایتدی عجب عالمه ؟
پك متحیردم اوشب عالمه ؛
نور بورونمش ایدی سودالره .
عاشق ایدی صانکه اوهامونه دل ؛
بکزه‌دی فرهاد ایله مجنونه دل
باقدی‌ده شیرینلره ، لیلالره .
ظن ایدییوردم که فلکلرده‌یم ،
کورمه‌دیکم بیلمه‌دیکم یرده‌یم ؛
روح عروج ایله‌دی شعرالره .
قلبمه بر نشوهٔ ماءالحیات
ویرمش ایدی منظرهٔ کائنات ،
قالمادی حاجت بیله صهبالره .
اولمش ایدم مست دل آگاه بن ،
ملهم ایدم من قبل‌الله بن ،
واقف ایدم خیـلی معمـالره .
گوکلمه پك شن گورونوردی اوشب ،
گون گیبی روشن گورونوردی اوشب :
مظهر ایدی نور تجلالره !

ذره‌لر اولمشدی بر آفتاب ،
نقطه‌لرك هر بری گویا کتاب :
شامل اولوردی نیجه معنالره .
بن او گیجه دونمه‌سه دیردم فلك ؟
نرده اودوران نره‌ده شیمدیجك ؟
منتظرم هر گیجه فردالره !
ذاتکه ، ای رب جهان آفرین !
سجده‌لر ایله‌ر دل وحدت گزین ،
عزم ایده‌رك بویله‌جه تنهالره .
آه ! نه خولیا نه‌ده بر خواب ایدی ،
سویله‌دیگم بر شب مهتاب ایدی ؛
شیمدی فقط بگزه‌دی رؤیالره !

۳۰ تشرین ثانی ۳۱۱

رؤیاده گشت و گذار

بر سوسلی واغون پنجره‌سندن
اطرافی تماشا ایدییوردم ؛

بیلمه‌م بو جهانڭ نره‌سندن ،
بر خیلی طاغندن دره‌سندن
گویا اوچیوردم ، گیدییوردم ؛
مجهول ایدی سرحدّ سیاحت .

سرعتله قاچاردی بوتون اشیا ،
ایله‌ردی مناظرده تجدّد .
صحرا متحرك ایدی گویا :
بر یانده‌ده منظور ایدی دریا ،
کشتیلر ایدرلردی تباعد ؛
ابحاره گورونمه‌زدی نهایت

اوچدقجه بوسرعت ایله گاهی
یوکسك تپه‌لردن گچیلیردی .
لکن اونه مدهشدی ، الهی !
هر بر طرفم نا متناهی ؛
طاغلر بیله پك آز سچیلیردی ؛
یوللر ایسه قورقونج ایدی غایت .

یالڭزجه گیدردم بو واغونله ؛
مدهش اوچورومدی طرفیم .

گیتدکجه بو سیّار صالونله .
ایله‌ر گیبی پرواز بالونله ،
قورقومدن اویوشمش‌ایدی بینم ؛
چکمکده ایدم خیلی اذیت .

بر نقطه‌یه گلدك که سحائب
اطرافی همان قیلدی احاطه ؛
اولدیسه‌ده هر منظره غائب
— مشهود اوله‌رق بعض غرائب —
بادئ حصول اولدی نشاطه ...
موقعسه ینه موجب خشیت .

خورشید ایله آراسته خاور ؛
قارشیمده بولوطلر متلوّن ؛
طاغ باشلری مستغرق زیور ؛
یعنی بوتون اولمشدی منور .
تابان ایدی انواع معادن :
ناقابل توصیف وحکایت .

یالدیزلی قانانلرله مزیّن
قیزلر اوچیوردی اودومانده ،

هپ آنلره باقمقده ایدم بن ؛
حیرتله تماشا ایدییورکن
جانانمی گوردم بومیانده ،
قیلدی بکا اثبات هویت .

۞

تیتره‌ردی وجودم هیجاندن ،
آغلاتدی بنی فرط سرورم ؛
چوق گوز یاشی دوکدمسه‌ده جاندن
بر شی دییه‌مزدم خلجاندن ؛
سویله‌شمه‌یه مانعدی مرورم
ذاتاً بوکا ایتسه‌م بیله نیت .

۞

بیك قوس قزح اولدی نمایان ؛
شمشك چاقیوردی متمادی .
انوار ایله الوان ایدی باران :
سکان سما — عالمه حیران —
دیردم دوکیور گریهٔ شادی ؛
دیردم کورینن شمس هدایت !

۞

بالالره یوکسلدی ملائك ،
برلکده عروج ایله‌دی دلدار .

یادمده اوحالت ، اوگوزه‌للك
لکن بو ناصل خواب ایدی مهلك ؟
اولدم هیجانلر ایله بیدار .....
رؤیاده نه دهشتلی سیاحت !

١٠ کانون ثانی ٣٠٩

بر تابلو ایچون

شو گوزه‌ل قوشله همنشین دختر
پك بویوك دقت نظر ایسته‌ر :
یان اوطورمش کنارینه حوضك ،
چمن اولمش وجودینه بستر ؛
او قدرده گوزل دگل اما
« نره‌سنده قصوری وار گوستر ! »
گوسترر تلخکامیٔ سودا ،
بو ناصل ابتسام شیرینتر !
نفحه جوی نوازش اولمشدر
هر طرفدن نجه شکوفه تر .

یك پریشان فقط قوشك حالی ،
بلكه سودالی قلبدن‌ده بتر .
قدرتی ایله‌مك ایچون تقدیر
بویله بر لوحه گوز اوگنده یتر !

٢٣ كانون اول ٣١٠

خزان

اوراقی دوشوب یرلره قالمش ینه عریان ؛
اشجارده منظورم اولان منظره بارد !
یاغمور یاغیور ، صانكه بودم هربری گریان
بر هیكل جامد !
چیقدی ینه برصرصر بیخ افكن سرما ،
قوشلر چكیلوب لانه‌لره واردی سكوته ؛
طوفان گیبی باران اولیور غلغله فرما
حتی ملكوته .
قورتولدیمی مركزده اولان جاذبه‌دن یم ؛
امواج اولیور صانكه سماواته خروشان ؛
بر باشقه جهاندمی بوشاندی یره بیلمم
بر قوسقوجه عمان !

چارپاز قایالر اوستونه ، کوکره‌ر ، کوپورر هم ؛
امواج دکل ، طاغلر ایدر طاغلره صولت .
اصوات چیقار کوکاره معنالری مبهم ؛
یارب بو نه حالت ؟ !
بر سلسلهٔ ابرکه یکدیکره پیرو ،
بکزه‌ر او کثافت ایله سیار جباله ؛
یاخود قاراروب منجمد اولمش — دیورم — جو ؛
باقدقجه اوحاله .
نرده او یشیللکلر ، اوشفاف هوالر ؟
خوش رنك چیچکلر هانی ، یوقمیدی بو یرده ؟
نرده کله‌بکلرله اوقوشلر ، او نوالر ؟
بلبل هانی نرده ؟...
٢٥ کانون اول ٣٠٩

بهاری استقبال

ای بحر وسیع چمن ! ای ساحهٔ غبرا !
ای عالم صحرا !
ای نامیه .. ای فیض چمنکستر غبرا !
ای حسن دل آرا !

جوشش‌که الحان اولان ای گوله‌کلی اورمان !
ای موجه‌لی عمان !

ای چاملیجه .. ای شاهقهٔ مشجره دامان !
ای هیکل ازمان !

ای شمس‌که سایه‌گده اولور ارضده ظاهر
اشجار ومزاهر ؛

سن اولمامش اولسه‌ڭ بوتون آفاقده حاضر
اولماز بومناظر .

ای خوش سحر .. ای خندهٔ پرشوق طبیعت !
لایقمی بوسرعت ؟

اولسون دیله‌رم ثانیه‌نك مدتی ساعت ،
اوقاتده وسعت .

قیش موسمی گچدکجه گوڭل بونلری بکله‌ر :
قوشلر ، که‌له‌بکلر !

الله ! نه رنگین بوچیچکلر ، شو بوجکلر ؟
لکن بیته‌جکلر .

برقسمی هله دمبدم آماده مماته ،
بی خوف و شماته ؛

برقسمی یرآلتنده ایدر وقتی اماته ،
عاشق ظلماته !

قوشلر ! آشه‌رق گلدیکز اما ینه سزلر
طاغلرله ده گیزلر ،

ایز گیج بو آغاجلرده بیتن تازه فیلیزلر
برگون سزی گیزله‌ر .

خاموش اولك ، ای بسته سرایان نشائد !
مطرب هله زائد ؛

بلبل اوقو ! موسم گیبی موقع‌ده مساعد
شعرم سکا عائد .

هجرانله دل آشفته‌سك ، ای مرغ تبهکار
قابلمیدر انکار ؟

برشاعره ویرمه‌زمی‌یا علویت افکار ؟
جانانی تذکار ؟

فکرم گیبی کهسارلر آهنکر بادر ،
جای غربادر ؛

حیفا که بووادیده‌ده هرناله هبادر ،
هم حال صبادر .

حیرت ! که بویرلرده برتخم ایدی تالان
اوّل بونهالان ؛

شیمدیسه ایدرلر - اوله‌رق مانع جولان -
صرصرلری نالان .

یارب ! بو آغاجلرکه برر جانلی اثردر ،
افراخته سردر ؛

معروض هواکن نیچون آزادهٔ شردر ؟
مضبوط بشردر !

پرخنده قیالار تخنهٔ صحرای وسیعی
صدرنك بدیعی ؛

سنسك گتیرن دامه شادیٔ طبیعی ؛
ای صبح ربیعی !

تأثیر حیات آورك اولمقده بدیدار .
بن واله دیدار ؛

ای صبح ربیعی که ایدرسك بنی بیدار ،
قوشلرله خبردار .

گیجدیکه صبانك بوگوزل رهگذرندن .
برطاغ اوزەرندن .

اولدقجه صفایاب ربیعك سحرندن ،
قوش نغمه‌لرندن ..
یتدكجه تماشا بو فیوضات بهاری ،
انهاری ، بحاری ..
باقدقجه شو وادیلره ، آگدقجه مزاری ..
طویدقجه هزاری ..
گوكلم دییور : ای موقع خوش منظر ودلبر ؛
سن اول بكا مقبر ؛
لكن نه اولوردی ــ دییورم ــ اولسه برابر
شیمدی اوسمنبر ؟ ! .

١٤ نیسان ٣١١

عكس خیال

شعر جوینده‌ٔ مآلكدر ،
نكته مجلوبهٔ مقالكدر ؛
حسن مطلق وصالكه مظهر ،
عشق حسرتكش جمالكدر .

گریه خندان اولور نشاطکدن ،
خنده پر گریهٔ ملالکدر .

گیجه دریایه ایله عطف نگاه
گورکه اجرام پایمالکدر !

هر شفق رنك رنك ونورانور
آتشین لوحهٔ جلالکدر .

غنچه‌لر ، لاله‌لر ، قرنفللر
مائل حسن بی همالکدر ؛

کیمی شرمندهٔ رخ آلك
کیمی نکهتربای خالکدر .

سکا آه ایتدیرن خموشانه
هانکی اندیشهٔ محالکدر ؟

آفت حسنکی گورونجه فضا
الامانخوان بی مجالکدر .

یلدیزلر ، شهابلر گویا
هپ گریزان انفعالکدر .

سنی مبهم بولور بنم گوکلم
که لسان آشنای حالکدر .

بنی روحم ! جوابسز براقان
کندی حقکده‌کی سؤالکدر .

سکا روحم دیمکده بر نقصان ،
روحم افتادهٔ کمالکدر ؛

سکا گوز نوری خاك پا اولسون
چونکه پروردهٔ ظلالکدر .

سن نیچون آسمانه اوچمازسك ؟
آه او صاچلر که شاهبالکدر !

چوقمی رؤیاده منکسر اولسه
گوکل آیینهٔ مثالکدر ؛

روح قائم سنك وجودکله ،
گوز تماشاگر خیالکدر .

فرقکده صفای سر بهوی
بیل که جاندادهٔ وصالکدر .

٢ آغستوس ٣١١

تضمین

گوکلم شب یلدای فراقکدن اوصاندی ،
هر گوردیکی مهپارەیە باقدی سنی صاندی ؛
قوشلر اوتیور ، گون طوغیور . عالم اویاندی :
« آچ کوزلریکی سودیجکم بختم اویانسین ! »

قالمازمیسك ، ای نور نظر ! اویقویه حالا؟ .
رؤیادە جمالکمی سکا اولدی هویدا ؟
مژگانکە تابع گیبیدر طالع سودا . . .
« آچ کوزلریکی سودیجکم بختم اویانسین ! »

هر گون سنی ظن ایلەیورم بن اویویورسك ؛
بایغین باقیورسك . اویانقکن اویویورسك :
بختم اویویور باق بوسحر سن اویویورسك :
« آچ کوزلریکی سودیجکم بختم اویانسین ! »

ای یار ! بو آهنك حزین نینی دگلدر ،
بر ناله‌ٔ دلدرکه اولور بویله مؤثر ؛
فریادلرم گوزلریکه ، بختمه دائر :
« آچ گوزلریکی سودیجکم بختم اویانسین ! »

٧ ایلول ٣٠٨

شرقی

چالدیروب چالغی‌یی رقاصه‌لری اویناته‌لم ؛
اوقویوب طاتلی غزللر سوزی سازه قاته‌لم ؛
دهره جنت دییه‌لم ، کندیمزی آلداته‌لم ؛
چکه‌لم شیشه‌یی ، اندیشه‌یی باشدن آته‌لم ؛
گوله‌لم ، اکلنه‌لم ، بزمزی پارلاته‌لم !

یوق بو عالمده صفا غائله‌سز بر کیمسه ؛
هر کسك محنتی منجر اولیور صوڭ نفسه ...
شو تو کنمز الم عالمی چکمکدن ایسه

چکه‌لم شیشه‌یی ، اندیشه‌یی باشدن آته‌لم ؛
گوله‌لم ، اگلنه‌لم ، بزمزی پارلاته‌لم !

۱۰ کانون ثانی ۳۱۱

دها نه آرار ؟

نظام ویرمك ایچون زلفه یار شانه آرار ،
ینه طاغیتمق ایچون فکریمی بهانه آرار .

گوکل — که شش جهت دهری والهانه آرار —
باقار بدایعه ، سندن اوبر نشانه آرار .

بیراق صاچکده بارینسین زواللی گوکلم ، آه !
غریب قوشلره دونمشدر ، آشیانه آرار .

سنك بو تشنهٔ لعلك ، بو عاشق خالك
آرارسه گلشن حسنکده آب دانه آرار .

بلای عشقکه دوشدی صوکنده ایشته صفا ؛
نه آرزوسی وار اللهدن ، دها نه آرار ؟

۱۱ تموز ۳۰۷

شرقی

دوشدی گوکلم هوای دلداره ،
عاقبت ناره یاندی بی چاره !
چاره یوق سوزش دل زاده ،

عاقبت ناره یاندی بی چاره !

چلّه‌سی گرچه طولدی گیتدکجه ،
گل امیدی صولدی گیتدکجه ؛
تنی ، بکزی کول اولدی گیتدکجه . .

عاقبت ناره یاندی بی چاره !

آتش عشقه یوق تحمّل ایدن ،
بلکه شدتلیدر جهنمدن ،
یانارم گوکلمك بو حالنه بن . .

عاقبت ناره یاندی بی چاره !

۳۰ آغستوس ۳۱۱

ملك !

هر گوزل انسانه انسانلر بوتون دیرلر ملك ،
سن نه سك ؟ سن آه فوق‌العاده بر دلبر ملك !

سن او مغبوط الملائكسك كه چیقسه‌ڭ بر یره
سیر ایچون دیداریڭی مطلق طولار هر یر ملك .

اویله آفتسك كه سن خشمك جهانی تیتره‌تیر ،
بر نگاه قاهرڭ شیطانلری ایلر ملك .

مبتلای حسن و آنكدر سنڭ هپ انس وجن :
بر پری پیكر ملكسك ، بر پری پیكر ملك .

هر ملكده بر گوزللك واردر اما ای صفا !
بویله اولماز هر گوزل ، هم بویله اولماز هر ملك .

۱۱ مایس ۳۰۷

خاطره

نه نشوه‌لر وار ایدی ذوق جامدن باشقه ؟
نه حس ایدردی گوكل شوق تامدن باشقه ؟

کدر دیدکلری شیئی هنوز بیلمەز ایدم ،
نه واردی بنده صفای مدامدن باشقه ؟

بوتون مشاغلمی نظمه حصر ایدردم بن ،
گوکلده یوقدی امل انتظامدن باشقه .

قیامتی بکا اخطار ایدن‌ده اولمازدی
سزك او ایتدیککز هر قیامدن باشقه .

بوگون اودار سرورك ثوابدر یادی ،
نه لر یاپاردق او یرده حرامدن باشقه !

اودر سلامکزی آلدیغم صفا آباد ،
اولورمی جنت اودارالسلامدن باشقه ؟ !

۲ حزیران ۳۰۷

بعض آثار ادبیه ایچون یازدیغم تقریضلردر :

[سماعخانهٔ ادب] . . بو بر ترانه زاردر ،
ایچنده اویله نغمه وارکه سمع جانه عکس ایدر .

سزای اعتباردر ، عمومه یادگاردر ؛
علی الخصوص اوشعردرکه شاعرانه عکس ایدر .
بوتکیه مولویلری غنودهٔ مزاردر ،
فقط اوبانك های وهو بوگون جنانه عکس ایدر :
بوگون اگرچه جمله‌سی نهفته‌در ، غباردر ؛
صدای صیتی آنلرك هپ آسمانه عکس ایدر .
اوشهرتك بقاسنه بوخوش اثر مداردر ،
بوعالم فناده برحزین ترانه عکس ایدر .
بونسخه‌نك مرتبی اوصاحب اقتداردر ،
که صیت فاضلانه‌سی بوتون جهانه عکس ایدر .
صفا ! جناب انورك مدار افتخاردر
اونامی کیم بوخامه‌یه ، بوترجمانه عکس ایدر .

نه رتبه دلنشین ایسه چمنده نغمهٔ هزار ،
نه مرتبه لطیف ایسه بهارده شکوفه‌زار ،
بهاره قارشی سویله‌نن بوشعر تره اویله‌در :
لطیف ودلنشین اولان بوشعر تره بربهار !

انسانه خمار آور اولور ساغر جمشید ،
مخمورلرك هانکیسی دیوانه دگلدر ؟

وجدانه ویریر بویله‌سی برنشوهٔ جاوید ،
[پیمانه] دَر امّا بو او پیمانه دگلدر .

[ویرانه] شعر نودر ، بکزه‌ر دروغه امّا
واردر نیجه حقایق افسانه‌لر ایچنده ؛
مطلق تهی اولورمی هرگوردیگڭ خرابه ؟
گنجینه‌لرده واردر ویرانه‌لر ایچنده !

تار مار اولسه‌ده برشاعرڭ اجزای تنی
طوپلانیر سوزلری هرگون اوقونور دیوانی .
منتظم نثری اولور ، نظمی‌ده جمعیتلی ؛
[تار مار] اولسه‌ده مجموعه‌سنڭ عنوانی .

برگون اولورکه پك بویوك آدم اولورسڭ ، ای رفیق!
بویله اوقور یازار ایسه‌ڭ کوشش دمبدم ایله ؛
کسب کماله مبتدی طبعاً اولونجه مستعد
عالمه گوستریر بونی [تجربهٔ قلم] ایله .

مقتدر گورمه‌ده‌یم ، ای غوثی !
فطرةً شعر ایله انشاده‌سنی ؛

والهم سوق ایدن استعداده
بو گوزه‌ل سوزلری اِنشاده‌سنی .

[کهوارهٔ ادب] ده برطفل معنوی وار ،
حالنده باق هویدا علویت هویت ؛
دقت ایدلسه بونده رفعت تشخص ایله‌ر ،
انسان گورر بوذاتی برمستعد رفعت .

غرس یمین سعیك ، ای گنج ادیب ! صولماز ؛
پرنکهت بلاغت بر [مور منکشه] در بو .
هرپاپراغنده برروح واردرکه حاصل اولماز ،
طوپلانمش اولسه بالفرض بیك دسته لاله ، شببو .

جمعیت افکاریگی عرض ایله‌دی ، عرفان !
[گفتار پریشان] .
عد ایله‌سه شایسته‌در آثاریگی انسان
عرفانکه برهان .

لطيفه

مثنوی‌یی چالیشوب ترجمه‌یه خیری بك
« دیگله‌نیدن ! » دیدی ، چوق گچمه‌دی چالدی دودوگی ؛
شجر طبعی خزان برزدهٔ مرك اولدی ،
یادگاری اوله‌رق عالمه قالدی كوتوگی . [*]

بر قطعه

مادام‌كه انسانه حسد فضلی ایچوندر ،
تقریض دیمكدر بكا تعریضی حسودك ؛
مادام‌كه شوق آور اولور طبعمه طعنه‌ك ،
حاسد ! آجیرم سنجه زیاندر بكا سودك .

١٧ تموز ٣١١

[*] (كوتوك) خس وخاشاك تواریخی حاوی بر اثردر .

بر مکتوب [*]

نیچون حالکی یازمیورسك برادر ،
سنی یوقمی صاندك مراق ایله‌ینلر ؟

بیلیرسك که بن کندیمی غائب ایتسه‌م
گزر عقل وفکرم سنکله برابر .

بو هجران صوریمی بادیٔ نسیان ،
بکا یوقسه بر شیدن اولدکمی مغبر ؟

شو آنده بویوك بر ستمنانه یازمق
ضمیرمده اولمشدی اما مقرر ،

گوکل سرزنشدن ، ستمدن کچوب ده
سنکله بوگون حسبحال ایتمك ایسته‌ر .

او اندیشه مطلق اولوم قورقوسیله
گلیر قلب انسانی ایله‌ر مکدر .

امان یازمامش اولده مکتوب صاغ اول ،
خدا ایله‌سین عافیتله معمر .

---

[*] اقربامدن سعدالدینه

علم طاعی سیرانی بایرامده خوشدی ،
اوبر گوندی بزلرجه بر عید اکبر !

بو دنیاده انسانه کافی سعادت :
گوزەل یرده اولمق گوزەللرله همسر .

هزاران هزاری اوجوش وخروشه
گتیرمشدی گویا خموشیٔ مشجر .

او یوکسك ، یشیل قبه معبد گیبیدی . .
مؤذندی اورمانده ارواح یریر .

دینیر هر درختە یشیل بر مناره؛
یوصونلرله داللر ، کوتوکلر مقشّر .

بوتون نورلر، سایەلرله قاریشمش ؛
بوتون سایەلر پاره پاره منوّر .

تعالی‌یه میّال ایدی هیئتیله
اولوب هم بآغوش صد نخل اخضر .

آغاجلر ، قوغوقلر پریلر اوجاغی ؛
اوچاردی هواسنده طیف سیه پر .

نه خوشدی هله منظری ماهتابك ،
قمر سمت رأسنده جانانك افسر ؛

سما یاخود آیینه اولمش مجلاّ .
او مرآته عکس ایتمش اول نور پیکر .

دوشون « طاش دهلن » ده کچن بامدادی :
او ایصسز طوران یدلره طنت آور ،

سرود عنادلله آلقیشلانان صو
— که ظلمت نشین آب حیوانه بکزردر —

جبلدن گلیر ، بردرین غاره منصب ؛
حوالیسی متروك وتنهادر اکثر .

اینیشلر ، یوقوشلر سراپا آغاجلق ؛
اوبیکلرجه قوشلر عموماً نواگر :

خلاصه نه گوردمسه یاد ایلهرم بن ،
او مشجرده الحانمی ایتسین ازبر ؛

هزار اولسه اشعاریمك بستهکاری ،
اوقور بلکه هر طائر شاخ منبر

برادر ، اوکیمدی نیچون صورمادق بز ؛
برادر ، نیچون قالدی مجهول او دختر ؟

بکالر اومهرو ایچون عاشقانه ؛
تحسرلر ، ایواهلر تابمحشر :

بو گون خوشجه‌در حالم اولکیلردن ،
یا نمده فقط یاورومك حالی خوشتر :
کوکس باغر آچیق ، طومبول اللر آیاقلر ؛
اویونجاقله مشغول ... کورسه‌ڭ نه دلبر !
بو آدمجکز یوقدی لکن گچن ییل ،
گچنلرده کهواره‌یه ویردی زیور .
حسابجه شیمدی تمام اون بر آیلق ،
شو احوالنی شعر ایله گل‌ده گوستر .

بو نورسته اشعار بر جسته‌دندر ،
بو یوك قارداشی وارکه بر شعر دیگر !

فقط اوغلم « الهامی » بر پنبه غنجه ،
« سلامی » ایسه رنکسز بر گل تر ؛

حیاتندن افزون ذکاسیله حسنی ..
« سلامی » ... او بیچاره محروم مادر !

او قیمتلی یاوروم نه‌دن اویله اولدی ؟
بو اوکسوزلکی اولماسه‌یدی مقدّر !

زواللی چوجوق ! والده‌ڭ گیتمه‌سه‌یدی
وجودڭ اولورمیدی موقوف بستر ؟ ..

سنی صاغ قالوب باغرینه باصمالیدی ،
آنکچون روامیدی آغوش مقبر ؟!.
سیلینسین بومغلق ، بو فاجع صحیفه ..
دوکولسون بو یاپراق ، قاپانسین بو دفتر !
اوت ، هیچ اونوتمام اودریای سبزی :
مواشیدی امواج ایچنده شناور ؛
قاواقلر ، سوگودلر یشیل یلکن آچمش ؛
چیچکلر ملوّن کوپوك صانکه یکسر ..
صانیردم که سطحنده بحرك یوزردی
نیجه درّ و یاقوت و مرجان و گوهر؛
چوبانلرله بر قاچ سورو کوسفنده
اوزاقدن نگهباندی بر قاچ صنوبر ؛
بولوطلرله طاغلر ده کیزلر قاووشمش ،
افقلرده بر لوحهٔ دود منظر !
سحائب پاموقلر گیبی توده توده ،
لحافه صاریلمشدی خورشید انور ...
صاقین چیقماسین خاطرندن او عالم
که هر حالی حیرتفزا ، روحپرور .

سنك اولدیغك یرده خوشمش عزیزم ،
ناصلسك ؟ بو مكتوبه قارشی خبر ویر .
اوزاتدم سوزی ، ایله‌یم ختم گفتار ؛
همان حق ملاقاتی ایتسین میسر .

۲۱ حزیران ۳۱۱

بر غزل

مانع نه‌در بوتون گیجه آرام وخوابمه ؟
کیمدر سبب تفکرمه ، اضطرابمه ؟

روحمله سوق ایدوب بنی بالای انجمه
جسمله زیر خاکه سبب کیم شتابمه ؟

پیرانه سر ... ایدن بنی کیمدر خزان سرشت ؟
بر نو بهار فیضی ویرن کیم شبابمه ؟

اشعار ایله خیالمی اشغال ایدن نه‌در ؟
شعرمده کیم مخاطب اولور هر خطابمه ؟

بر زبدهٔ مآل کمالیله سرمدی
بر صیت معرفت گتیرن هر کتابمه ..

آواره ایله‌ین بنی مجذوبلر گیبی ،
باعث بوتون تهالکمه ، انجذابمه ..
باعث اوسرزنشلری عمران قلبمه ،
باعث بر التفاتی شو حال خرابمه ..
حسنکدر آه .. سنسك ، اوت سنسك ، آه سن
شایسته‌سك دگلمی نیاز و عتابمه !

۳ تموز ۳۱۱

نشوهٔ حیات

نه قدر لطیف رؤیا !
نه گوزەل، نه شاعرانه :
ملکوت پر ترانه ..
اوچیوردق اخترانه
ایگیمز سنگله گویا .

نه قدر لطیف رؤیا !
که مسیره‌مزدی افلاك ،

که سروشلر طربناك ،
بوتون ای فرشتهٔ خاك !
سنی گورمیه مهیّا .

نه قدر لطیف رؤیا !
که طرف طرف ، نوا نو
دگیشیردی صحنهٔ جو ،
بزه اعتلاده پیرو
نیجه زهره وثریّا .

نه قدر لطیف رؤیا !
او سماده‌کی طوائف
بزی فوج فوج طائف ؛
نیجه خنده‌ور لطائف
ایدییوردی روحی احیا .

نه قدر لطیف رؤیا !
نه املنواز خولیا !
گوزه‌لم ، نشاط دنیا
بوقدر دگیلمیدر یا ؟

٣ تشرین اول ٣١١

قارده‌شم وفایه

نشیده گوی طبیعت لسانك ای شاعر !
روا هزار سنك ترجمانك ای شاعر !

ترانه خانهٔ عالمده عکس آهنگك
مآل حزیندر آنجاق فغانك ای شاعر !

سن آشنای جهان سرائر اولمشسك ،
کیم اولسون آه سنك راز دانك ای شاعر !

لطیفدرکه اولور اك حزینی ملتزمك
بهارلرده زمینك ، زمانك ای شاعر !

آقان صولرله چیچکلر ، چمنلر ، اورمانلر
اولور محرّك سودای جانك ای شاعر !

حزین حزین دوشونورسك لیال مظلمه‌ده
یاقار پاریلتیسنه اخترانك ای شاعر !

بکا که قارشی برر نیم خنده‌در علوی
بوتون اولمعه‌لری آسمانك ای شاعر !

نه سویله‌یور سکا ابکم‌طوران سیه قایالر ،
نه‌در لسانی شوباد خزانك ای شاعر ؟

سکا نه حس ویرییور کوهسار ابر آلود ،
نه‌در اوجوششی آب روانك ای شاعر ؟
فضای نامتناهی‌یه‌می اوچوب گیدییور
او وجد وحال ایله ، بیلسه‌م ، روانك ای شاعر ؟
اوله‌یدی طائر روحك گیبی پروبالك
اولوردی لوح شفق آشیانك ای شاعر !
چیقوب خیالك ایله کائناتدن بیرون
فضاده‌کی نیجه یوز بیك جهانك ای شاعر ،
مهیب دورینی سیر ایت .. مدار شعر ایله
او شوق وجذبه‌سینی کهکشانك ای شاعر !
طولاش خیالك ایله برلطیف گلزاری
باقوب طراوتنه هرفدانك ای شاعر ؛
طیوری دیگله ! . روایحله تردماغ نشاط ،
بوحالی بزه یاز گلستانك ای شاعر !
شوسنگلاخده بر کره‌جك نگاه ایله ،
فناده شکلنی گور این وآنك ای شاعر !
بوسروزار خموشیده زار اولان مرغه
جواب ویرکه اولور همزبانك ای شاعر !

شکسته‌سنك وخراب وسیاهرنك تراب
اوقبرلرکه نیجه نام وشانك ای شاعر
دهور ایچنده فراموشکاهیدر ... ایواه
سنك‌ده قالمیه‌جقسه نشانك ای شاعر !

۳ کانون‌اول ۳۱۱

خسته‌لق اثری

ینه کلدی ایشته نوبت ،
دها کچمدی مصیبت !

نه شراب اولور علاجم ،
نه‌ده درلو درلو شربت .

عجبا اجلمی کلدی ؟
بوکا بن دیمم اصابت ...

نه روا اوتوز یاشیمده
اولایم دفین تربت !

اوفاجق چوجوقلرم وار ،
بنم ايلهين صحابت ؛

اوچنی بويوتمك اوزره
ايدرم حياته رغبت .

بويودی بر آز « سلامی »
ايدييور بمله صحبت ؛

نه « سليم » در نه « سلما »
دها قابل خطابت .

ايكی قلب زاره معطوف
ايكی نظرهٔ اجابت .

بيليرم سفيل اولورلر
كيده‌جك اولورسه‌م البت ؛

اولور آنلره امينم
بووطن ديار غربت .

صيراسی دگل مماتك ،
بنی قورتار ای طبابت !

نه‌قدر نحافتم وار ،
ياشامق‌ده برصعوبت .

بنی ایچیدر قوراقلق ،
طوقونور بکا رطوبت .

بو ناصل دم جوانی ؟
بو نه طالعمده نکبت ؟!

هرم وشبابك اصلا
آراسنده یوق قرابت ؛

ینه میل زندکیده
ایکیسی ایدر رقابت .

دوشونجه بونده انسان
بولیور براز غرابت :

عدمك وجودی منفی ،
کشینك بقاسی مثبت ؛

نه ایچوندر اویله درده
شو اجلده‌کی مهابت ؟

بو کوچوك محاکمه‌مله
کلیور بکا صلابت ؛

گورورم حیاتی مدهش ،
بولامام اجلده هیبت ...

کوسیور جهانه کوکلم ،
ینه بیتمیور محبت !

١٢ شباط ٣١١

دارالشفقه

١

دارالشفقه لایقی هر درلو ثنانك ؛
اوکسوزلك ایچنده چکیلن رنج وعنانك
ماحیسی اوکاشانه‌سیدر بلکه جنانك .
مهمان یتیمیدم ، اوت ، دار فنانك ..
بن سایهٔ سقفنده یتیشدم بو بنانك .

٢

بانیلری یارب نه بویوکمش .. بونه همت !
شاگردلر البته اولور شاکر نعمت ،
البته اونوتماز بو بویوك نعمتی امت ؛

ملجأ بوكون اولادينه برچوق فقرانك ،
بن سايهٔ سقفنده يتيشدم بو بنانك .

٣

اون آلتى ييل اولجه‌كه محروم پدردن ،
بى وايه وبى كس .. ينه وارسته كدردن ،
معصوم . چوجوق ، بى خبر احكام قدردن ..
اولدم بوراده فارق هر سود وزيانك ؛
بن سايهٔ سقفنده يتيشدم بو بنانك .

٤

معمور اوله‌سك دمبدم اى دار امانم !
سايه‌كده سعادتله مرور ايتدى زمانم .
كافيمى تشكر بوقدر دينه ضمانم ؟
فيضيله اولوب نامزدى حال غنانك
بن سايهٔ سقفنده يتيشدم بو بنانك .

٥

كلسه‌م نه زمان يولده آنكله متناظر ،
هر روزنى چشم شفقتدر بكا ناظر ؛
تبريك ايدييور صانكه بنى جمله مناظر ؛
بر شى دييورم صوت حزينيله جنانك :
بن سايهٔ سقفنده يتيشدم بو بنانك .

٦

اوچ اوکسوز .. او مکتب بزه مادر پدر اولدی ؛
ایواه « وفا » قورقارم آرتق هدر اولدی !
لکن طانیان گریه ایله یاد ایدر اولدی .
بر قاچ سنه‌لر همدمی « کامی » له « وفا » نك ،
بن سایهٔ سقفنده یتیشدم بو بنانك .

٧

یارب ، اونه عالمدی سزاوار تذکر !
بیلمزدم آنك قدرینی ، لایقدی تشکر .
ماضینك او هنگامنی ایتدکجه تفکر ،
محصولی شو سوز اولمه‌ده بر حس نهانك :
بن سایهٔ سقفنده یتیشدم بو بنانك .

٨

دارالشفقه .. اك بویوك آثاره ضمیمه ،
دارالشفقه .. سالب اخلاق ذمیمه ،
دارالشفقه .. جالب اشفاق عمیمه ،
تسکیننه مخصوص یتیمانه فغانك ...
بن سایهٔ سقفنده یتیشدم بوبنانك .

٩

الله ! نه مکتبدر او شایان تماشا !

بانيلری منسیمی قالیر دهرده ، حاشا !
بر هیکل یکپاره اولونمش دیمك انشا .
رحمت اوقومقدر دیمه‌سی بونجه لسانك :
بن سایهٔ سقفنده یتیشدم بو بنانك .

١٠

ایتامه او سرمایه‌ده نان ونمکدر ؛
حامی او ، مربی او ، مزکی او دیمکدر .
تقدیس ! بو مکتب .. بونه قیمتلی ئه‌مکدر !
تنویرینه شایسته نجومیله سمانك
بن سایهٔ سقفنده یتیشدم بو بنانك .

١١

ای سایهٔ سقفنده بونك طوپلانان اطفال !
مسعودسکز ، طالعکز گرچه سیهفال ؛
غیرت !. سزی هیچ ایله‌مه‌سین نفسکز اغفال ،
غیرت !. که ایدر غبطه سزه قلبی صفانك ...
بن سایهٔ سقفنده یتیشدم بو بنانك .

١٩ كانون اول سنه ٣١١

دستاویز

مادام‌که اشعار پریشانم اوقونمش ،
مادام او اثرلر سکا ای ماه طوقونمش ،
آل ، صاقلا .. بو کوز نوری دوکولمش ورق‌عشق
بر چوره سکا : رشتهٔ جانمله طوقونمش .

بر کیجه‌لك عالمم

اوطه‌مك ایچنده تنها
کیجه مدت مدیده
نه‌لر ایله‌رم تفکر ،
نه‌لر ایله‌رم تماشا
که همان صورلسه بیلمه‌م !
بونه سوزش تکدر ،
نه حرارت شدیده ،
نه شرارهٔ جهنم
که دماغ ایچنده پیدا !..

قانم ایله‌یور تبخر
یوره‌گمده صانکه حیفا
رشحات آتشین دم
ایده‌رك همان تقطر
بولیور گوزمده مجرا .
اوله‌مم دل آرمیده ،
ایدرم — اصم وابکم —
ینه گچمشی تخطر .
بکا هر نه اولسه ملهم
گورونور او ناشنیده :
قالیور مآلی مبهم ،
اولییور او بر معما ،
اوقویان ایدر تنفر .
گیجه گوردیگم بو عالم
ویرییور بکا تغیر ،
بوده موجب تحیر :
آچیلیر جهان بالا ،
گورونور بابامله آننه‌م ؛
بوکا بن ایناناممم اصلا .
ایکی روح عرش محرم

اینه‌رك زمینه خرم ،
ایدوب اسممی تذكر
بنی جست وجوده گویا
گیده‌رك بو مالیخولیا
گچیورمثال رؤیا .
گورونور او نور دیده
— ینه همنشین وهمدم —
بكا گوسترر تحسر ؛
خلجانلی بر امیده
دوشه‌رك دل رمیده
دیرم اولمامشمی حالا
اوپری لقا پریده ؟!.
گورورم یانمده بیجا
ایده‌رك اودم تستر
اولور آسمان رسیده ...
ینه اشكریز ماتم
نظرمله پر تأثر
اولورم نجوم پیما .

يار ايله خسته حال

تبريك ايده‌م سزى آيشته

شمدى نه وصال .. نه سعادت !

دوشدم بو گيجه قصر بهشته

بولدم سزى قارشيمده فرشته !

لكن بو نقاب اولماسه عادت .

بر گوزل صورتى گلسه‌ده سزدن

دورسه‌م ، گورسه‌م ، بوايله نه شيلر ...

پك خوش طوغيور ماه دگزدن !

گويا كه سعادتكده گزدن

حقنده تماشا طلب ايلر .

يوق صبر ايده‌مم ، صورمالى يم بن !

نه يدى حجاب .. اولمازيا سبب ؟

هر شب سزه ماوى ايدى گلشن :

بى خواب گيجه : ايرتسى گون شن ..

بر شو خسته‌يى حال ايدگڭز سز !

يوكسلدی ایچه باقکز آی ،
آیدینلغی آفاقی دوناتدی .
یوقمی آناسی ؟ بر کوچوجك طای
مرعاده قوشار ، بر طرفی چای !
گوردی نینه‌سی نعره‌لر آتدی .

سز برده فلان شرقی‌یی اکثر
سویله‌ردیکز ؛ ای نخل محبت !
— شیمدی یوزوکز بلکه گولومسه‌ر —
افتاده گزکدی او سراسر ؛
بیلمه‌م بیله‌رکمیدی او رغبت ؟

سز باغده ، مشجرده خرامان ؛
بن پنجره‌ده واله دیدار ؛
سز ماهه توجهله غزلخوان ،
بن هپ سزه حیرتله نگهبان ؛
قالمقده ایدك بویله‌جه بیدار .

سیسلندی باقك قارشیکی طاغلر ؛
آی تول گیبی بر ابره بوروندی .

طاغلر نه حزین منظره باغلار
گوردکجه اوزاقدن ایچم آغلار ؛
مهتاب ینه ایشته گوروندی .

ماضی‌یی دوشوندکجه شو حاله
حمد ایله‌مه‌مك قابل اولورمی ؟
اویماز بو حقیقت اوخیاله .
عودت گیچن ایام ولیاله
شرط اولسه گوگل قائل اولورمی ؛

ساعت ینه میال شتابه ،
اولمازمی بوشب حاله منافی ؛
آرتق واریکز ناز ایله خوابه .
اولدم یا موفق شو خطابه ،
کافی بو سعادت بکا کافی !

۱۹ ایلول ۳۱۲

عدنان بك مرحوم ايچون [*]

دگلمی یم نزد حقده معذور، اوقومدن آیتسه‌م بو گون تظلم؟
یازیقلر اولسون! یازیقلر اولسون! زواللی عدنانه یاندی گوکلم!

اجل — خصوصیله نابهنگام اولورسه — انسان تحمل ایتمز،
کمال عجزندن ایلر افغانه؛ طبیعت اما فغان ایشیتمز.

نه اولدی بیلمم اوچ آی ایچنده؟ بیلیردم اول ورمه گلدی؛
وجودینه زنده لکدی لایق، عدم دگلدی.. عدمده گلدی!

لطیف سیماسی اونو تمام ظریف ایدی حال وشانی، ذاتی؛
حیاتی بر نشئه ایدی، آقشامی بو گون اولور شیمیدر وفاتی؟!

بیریکسین احبابی تا دو بیگاه، مزاری گوز یاشلریله طولسون؛
دیسین زیارت ایدن بو قبری: یازیقلر اولسون! یازیقلر اولسون!

١٠ آغستوس ٣١٢

---

[*] خبر وفاتی و تصویری [ثروت فنون] جریدهٔ برگزیده‌سنک ٢٨١ نومرولو نسخه‌سنده مندرجدر.

قوشلردن

وفا بكلهر سحرلردن ، اومار امداد قوشلردن .
بوتون گون ايلهرم مشجرده استمداد قوشلردن .
افقدن اى طوغار بياكت ، حمندن چاى آقار راكد :
اينر اغنام طاغلردن ، چيقار فرياد قوشلردن .

بو نخلستانك فانيده هوايه رامدر هر فرد ،
ناصل ممكن اولور اولمق برى آزاد قوشلردن ؟

بو يرلردن نجه بهزاد فن رسمى اوگرهنمش ،
فغان مشق ايلهيوب كيتمش نجه فرهاد قوشلردن .

نجه شاعر ، نجه خوانده قوشلردن سبق خواندر ؛
دگل البته مستبعد بو استعداد قوشلردن .

جوارندن گچركن سن بو موقع ، سوديگم ، درحال
چيچكلردن پر آهنك اولدى . عطر آباد قوشلردن !

بو صوت دلكشكله سن كه صيادالقلوب اولدڭ ،
شكارى سن اولوردڭ اولسه بر صياد قوشلردن .

ليال تارده ، اى ماه ، اويوركن نازلرله سن
سماواته ايدر بر قسمى نطق ايراد قوشلردن .

بو یرلرده سنی یاد ایله‌دم ، فریادلر ایتدم ؛
هزاران عندلیبی ایله‌رم اشهاد قوشلردن .

قورولمش نامنه بزم طرب گلشنده ، ای غنجه ،
تشکل ایله‌مش ارکانی بر معتاد قوشلردن !

نصل صید طیوره میل ایدر بیلمم که انسانلر
اولورکن روحلر خندان ، گوڭلر شاد قوشلردن !

اوچار ازهار گویا توده توده ساحهٔ جوده ؛
سفر بردر اوفوجا فوج اولان افراد قوشلردن .

بهار وصیفی تعقیباً گزرلر هپ اقالیمی ؛
ایدلمه‌زمی سیاحت فکری استبعاد قوشلردن ؟

بتون اورمانلری ، عمانلری زیر و زبر ایله‌ر ؛
قیشین خالی قالنجه پر غضبدر باد قوشلردن .

طیورڭ نامنه منظومه یازدم حین فوتمده ،
بری جائز بنی قبرمده ایتسه یاد قوشلردن !

۱۰ ایلول ۳۱۲

سودالی بر حسنه :

حسنا گوروبده عاشق اولورکن جهان سزه
بر حال عاشقانه ویریر حسن و آن سزه .

بیلمه‌م عیان اولورمی او حالت بولونماسه ،
سودا ناصل اولورده قالیرمش نهان سزه ؟

گاهی نه‌دن خموشسکز بر صنم گیبی ،
بعضاً نیچون بکا کلیور ناگهان سزه ؟

محروم خواب گوزلریکز دائما ... سبب ؟
کتم ایتسه‌کزده ناصیه‌کز ترجمان سزه .

بر گولکه چهره‌کزده قالیرمیدی گچمه‌سه
سودا قنادلریله ووروب آن بآن سزه !

عشق آزماسی اولدیغکز یار بی وفا
هر گون ناصل گلوب دیمیور «الامان !» سزه ؟

کیمدر جمال حسنکزی صولدیران سزك !
کیمدر خیالی همدم اولان هر زمان سزه ؟

دلدار سزجه حسن مجردمیدر عجب ؟
بیلسه‌م او هانگی لوحه‌ده اولدی عیان سزه ؟

آچسین بوتون چیچکلرینی پیشگزده خاك ،
عرض ایله‌سین ملکلرینی آسمان سزه !

صیف و شتا محصولیدر

سیاهپوش ساحل ایکن بوتون جماد ایله نبات
سکونپذیر خواب ایکن بو عالم ذوی الحیات
غنودهٔ حضور ایکن خلاصه جمله کائنات
ایدر زمینه گیزلیجه نجوم گوکدن التفات ...
سنکله بویله بر گیجه برابر اولمق ایسته‌رم .

❊

آغاجلرك قارا گلگی ایچنده گیزله‌نن هزار
او طائر ترانه‌زن ، او شاعر وفاشعار ،
هزار .. او مطرب چمن ، هزار .. او قلب ناله‌کار
ایدر جهان خموش ایکن ترنماته ابتدار ...
سنکله بویله بر گیجه برابر اولمق ایسته‌رم .

❊

لیال زمهریرده هزارلر خموش اولور ،
جبالده صیحهٔ وحوش پرده چاك گوش اولور ،

هبوب تندباد ایله بحار پر خروش اولور ،
لقای نیم پارهٔ قمر غمامه پوش اولور ...
سنکله بویله بر کیجه برابر اوتورمق ایستردم ...

فضا — لیالی اولورکه — ماهتابه جلوه گاهدر ،
جبال برف جامه هپ غریق نور ماهدر ؛
سفید رنکی جوار خاطف نگاهدر ؛
فقط او زلفده سیر ولر سنده بوتون سیاهدر ...
سنکله بویله بر کیجه برابر اوتورمق ایستردم ...

سن اولمایجه ، آه ! بویله کیفدن نه آکلارم ؟
نه آکلارم بو آهدن ، بو حیفدن نه آکلارم ؟
خیالدن نه فائده ، شو طیفدن نه آکلارم ؟
سن اولمایجه بن شتا و صیفدن نه آکلارم ؟...
سنکله هر کیجه دیمك برابر اوتورمق ایستردم !



بر نظر

نگاه لطفنه بیلدمکه احتیاجم وار ؛
امیدسز گیدییوردم ، دیمك علاجم وار .

او بر نظرکه ویریر قلبه تازه تازه حیات ،
او بر نظرکه ایدر دلده حشر حسیات ؛

او بر نظرکه زبانسز خطاب ایدر قلبه ،
او بر نظرکه گولرکن عتاب ایدر قلبه ؛

نگاه ایدنجه بکا دیدهٔ سیهتاری
ییغلدی قالدی اوگمده خیاتك اسراری .

نه‌در او بارقه تأثیر لمح جاذبه‌دار ؟
ناصل شرارهٔ سیاله‌در علاقه مدار ؟

او بر نظردی‌که پارلاقدی ، کیرپیگی گوردی ؛
اوبر نظر بنی ، یارب ، نه چوق دوشوندوردی !

اوبر نظر اونودلماز زمان گچر آرادن ؛
او بر نظرکه نظردن اسیرگه‌سین یارادن !

گونشده ، آیده ، بوارقده ، کهکشانلرده ،

شفقده ، فجرده ، ازهارده ، فدانلرده ،
ترانه‌سنده گوزه‌ل قوشلرك ، گوزه‌ل سازك ،
سسنده چاغلیانك ، مشجر پر آوازك

اولورمی جاذبه‌سندن اثر آنك ؟ هیهات ! ..
بوتون گوکللری بر غمزه جذب ایدر بالذات .

او بر نظرکه قالیر عشوه‌لر آ. گا نگران ،
او بر نظرکه بوتون غمزه‌لر بیله حیران ؛

او بر نظرکه قیلار نازی سر بخاك نیاز ،
او بر نظرکه ایدر عشقی آسمان پرواز !

نه‌در حقایق آثارك ای حیات . ای سر !
مصر اولان سنی ادراك ایچون قالیر قاصر .

باقیش ، گولوش . یورویش بر گوزه‌لده انسانی
ناصل اولوب ایدییور واله پریشانی ؟

بو گوکلمك او اوزاقدن باقیشله نسبتی نه ؟
ناصل او آنده طوتولدم آنك محبتنه ؟

مسیره‌لرده گوزه‌ل گوزلری سچردم هپ ،
نه‌لر گورر ، گورور اما گورور گچردم هپ .

او بر نظر كه اخفهان، قالز شيشه‌سنده بو زنبقانده بر نشئه

او بر نظر بنى بندن گچيردى، بر آن ايچون

او بر نظر حركاتيله ، قاشله ، كيرپيكله
گوكلره خلجانلر ويرير گوزه‌للكله .

گه‌ييك باقشلى ملك ، اى غزالهٔ لاهوت !
ناصل نظردى او ؟.. ايتدك اوگون بنى مبهوت .

جبينم اولسه گهى نظره‌گاه گوزلريكه ،
بنم‌ده گوزلرم ايتسه نگاه گوزلريكه ،

صفاىِ منبع الهام اولان او ديده‌لرڭ
ايدردى رومده هم پايه‌سى شكسپيرڭ !



حایلاز چوجوق [illegible]

[illegible]

— بو مکتبدن آرتق اوصاندم [illegible]

— نیچون [illegible] « [illegible] » [illegible]

— اولا هر جزاسی [illegible]

قونوشمق یاساقدر [illegible] کوزنك یاساق [illegible]

طوتار حبس ایدرلر بر آز اوینامق [illegible]

چوجوق « خستەیم !. ». دیرسه ایناناز بوبا ،

هله کلمەسین درسه انسان [illegible]

یاناقلرده حتی [illegible] گوزشەلرنده [illegible]

ینه دیکله مز عذری [illegible]

— [illegible] اویر [illegible]

بکا سز دگل ایلی [illegible] حق [illegible]

جزاسی آغیر ، هر ایشی [illegible]

چالیش بویله بر مکتبك [illegible]

— بوتون گون ..

— چوجوق صوص !

— [illegible]

بو اشکنجه بر گون [illegible]

ناصلسه اوگون اوده قالمش کتاب ،
بو بر صوچمیدر ؟ بر جزا ، بر عتاب .
اوگون امتحانده شاشیرمش ایدم ،
معلملره « خسته‌یم بن! » دیدم ؛
ینه شبهه ایتمم‌که دوندیردیلر ،
بنم شوقمی بویله سوندوردیلر .
بو مکتبده . .
— لاحول ! ...
— یوق آرزوم ؛
حقیقت ، بو اقراره وارسه لزوم ،
اگر سزده راضیسه‌کز چله‌مه ...
— چوجوق‌صوص دیدم! صوص دیدم، سویله‌مه!
باشمده بو حایلاز بویوك غائله ،
وجودیله بدبخت بر عائله ؛
وجودی طوتولمش کبی تبلره ،
گیدر بویله پرلرزه مکتبلره .
پدر قالدی عاجز ، بو کولدی بلی ؛
نه یاپسین بو کون بویله بر تنبلی ؟
پشیمان بونی مادر ایلاددن ،
ناصل خیر اومار بویله اولاددن ؟!

آلهی نه‌در ، بونده حکمت نه‌در ؟
نیچون اولمادم، اولمایم مقتدر ؟
نیچون بویله اصلاحی قابل دگل ؛
اثر سعیه اصلا مقابل دگل ؟
قصور ایتمه‌دم امر تعلیمده ،
صبیکن دبستانه تسلیمده ؛
غرض شیمدی تحصیلی ترك ایله‌مك ،
دیمك بر هوا اولدی بر چوق امك !
ابوت ، مروتده جائز دگل ،
سنك قلبك انصافی حائز دکل .
سنکچون چالیشدم ، مرام ایله‌دم ؛
فقط حقمی هپ حرام ایله‌دم .
هنوز ایشته یوق الده بر صنعتك ،
گلوب گچدی بیهوده هر ساعتك .
زمان خدمت ایتمه‌زسه تهذیبکه ،
جزالرله حاجت نه تعذیبکه .
دگلسه‌ك بوگون فارق نیك وبد ،
بو غفلت بیراقماز سنی تا ابد .
جهانده محقق بو برمسئله
که بر شی ندامتله گچمه‌ز اله !

٢٣ تشرین‌اول ٣١١

خیر الخلف

— بکا مکتبده‌کی معلملر
سنی اوغلم بوتون ثنا ایله‌ر .
ایتمه‌یورسك قصور عمرنده ؛
خواجه‌لرده ذکاکه حیرتده .
بو : بویوك بر شرف ، بویوك بر شان ؛
آفرین ایشته بویله‌در چالیشان .
دیکله‌یورسك دیمك نصیحتمی
ایسته‌یورسك دیمك که راحتمی
کوریورسك که اختیارم بن ،
بیلمه‌یورسك نه اختیارم بن .
پدرك ، ای مجوهر تاجم ،
مظهر عمر جاودانیدر .
بن وجودکله افتخار ایدرم
کوره‌یم ...
— سایه‌کزده‌در پدرم
که بوکون بن فضیلتلرم
١١٦ ... بونی تقدیر نجه دولتدر ؛

هر چوجوق بویله سویله‌مز ، بیله‌مز ؛
کندیسیچون فضیلتی دیله‌مز !
درسه هر گون دوام ایدر بوشنه ؛
یارامازلق ، اویون گیدر خوشنه .
نه مربی طانیر ، نه خواجه طانیر ؛
صوکره بی چاره والدین اوطانیر .
سورونور شبهه یوق که بویله‌لری ،
گیده‌مز چونکه بر آدیم ایله‌ری .
نه مصیبت بو اقرباجه هله ،
خانمانی خراب ایدر جهله .
هپ اوحایلازلق آه امیدی کسن ؛
بنی هیچ اوزمه‌دڭ چالیشدڭ سن .
— آفرین آلمق الڭ بویوك ذوقم :
سزدن آلدقجه آرتیور شوقم .
بکا — مکتبده‌یم — چالیشمق فرض ؛
ایده‌یم یالڭز شوفکرمی عرض :
هر صبی مستعد تربیه‌در
که مربی ویا مربیه در
ایدن اظهار او قابلیتی ،
ایدن اثبات حسن نیتی :

حالم ایله‌رسه کسب آبادی ،
سنسك ای ذات محترم بادی ؛
بن بو وادیده بی وقوف وخبر ،
سنسك ای ذات محترم رهبر ؛
علم وعرفانسه برترین رتب ،
بزمك ای ذات محترم مکتب !
نه بویوك درسلر ، نه حکمتلر ...
اونودلماز پدر بو نعمتلر .
گوردیکم التفاتلر زائد ؛
سزه آنجاق اولور بوگون عائد ،
شرفم وارسه ، ادعا ایدرم .
— بختیار اول ، چوجوق ! دعا ایدرم ؛
حسن اخلاقی اعتیاد ایله ،
بنی رحمتله صوکره یاد ایله .

٢٣ کانون اول ٣١١



خيرالانيس

— تنبللكه باشلادڭ برادر،
حالڭ بنی ایله‌یور مكدّر .
اوّل نه قدر غیور ایدڭ سن ،
حایلازلغڭه سبب نه ؟

— بيلسه‌ڭ
معذور گورور ، سكوت ایدرسڭ .
— طالغینسڭ ، اوت ، بوكونكی درسڭ
بر حرفنی آڭلادڭسه اعلا !
سودایی برآقمادڭمی حالا ؟
مسحوری بولندیغڭ محبت
بر طالب علم ایچون مصیبت .
لایقمی باقوب بر التفاته
خولیا ایله وقتنی افاته ؟
— قیدمده دگل مرور اوقات ،
دون گوك صوده ایله‌دڭ ملاقات .
دلداریمه دونكی گون قاووشدم ؛
لكن نه‌یه طورمادم ، صاووشدم ؛

بر عاشق ایچون دگل بو آسان :
مکتب دییه آیریلیرمی انسان ؟
اولمقدن ایسه کلوب‌ده نادم
اوچ گون نه اولوردی گلمه‌سه‌یدم !
نه‌یدی اوله‌جق ؟ جزا دگلمی ؟
موت اولسه جزا سزا دگلمی ؟
بن مکتبه ایسته‌مه‌م دوامی ،
بن خسته‌یم ایسته‌رم دوامی .
سودا نه دیمك بیلبرمیسك سن !
— معقول دگل سوزك اساساً
ارباب ذکا ایچون ...
— او اندر !
— اولمش بوده بوسبوتون قلندر .
طور سلسلهٔ کلامی کسمه !
بر لحظه رعایت ایله رسمه !
ارباب ذکا ایچون بو افکار
هپ سفسطه‌در اولماز انکار .
بز واقف ابتلای عشقز ؛
لکن عجبا او سه‌ودیگك قیز
لایقمی سنگله ازدواجه ؟

مائالسه عموم ایچون زواجه
البته اولور علاقه دشوار .
برشی که تأمله سزاوار !
دیرسه‌ك كه او بر مثال عفت ،
گوسترمه‌دی هیچ اویولده خفت ؛
دیرسه‌ك كه نمونهٔ فضیلت ،
دیرسه‌ك كه او بر همای دولت ؛
حائز بو محبت مصیبه ،
انجامی نقط قالیر نصیبه .
زوجین اوله‌جقسه‌کز اگر سز
لازم سکا قالمامق دگرسز .
آتی‌یی بر آز دوشون ، حساب ایت ؛
مکتبده فضیلت اکتساب ایت .
اولمك ایسه غرض بوگوندن ،
حکمت بونی رد ایدر شدیداً :
بر عائله ایله‌مك اداره
وابسته دگلمی اقتداره ؛
عرفاندر اداره‌نك مداری ،
تحصیل ویریر او اقتداری .
علویتی اوزله غافل اولما !

یکمرتبهٔ اسافل اولما !
همت دینیلن غضنفر نر
طاغلر گیبی مشکلاتی چیگنه‌ر .
فوقنده گورون بوتون جبالڭ ،
قرطاس ایله خامه شاهبالڭ !
انسان اولان اعتلایی اوزله‌ر ،
علویدر او چونکه . . .

— طوغرو سوزلر !
انکار ایده‌مه‌م ، روا دگلدر ؛
سودایه فقط دوا دگلدر :
« پیرانه نصیحت ایتسه‌لرده »
« بن نرده‌یم ، اختیار نرده ! »
— عادی بولورم بحق کعبه !
لعنت اوقورم بو ضعف قلبه !
عاشق ! بو سوزڭ — که مقتبسدر —
جدّی سوزه قارشی پك عبثدر .
بر بیت اوقودڭ علایق افکن ،
پك خوش اوقونور قدح چکرکن .
میخانه دگل بودار تهذیب ،
سوز سویله‌یورم مدار تهذیب !

— حدت نه ایچون عزیزم اویله ؟
عفو ایت ! .
— بنی دیگله ..
— سویله، سویله :
تقبیل ایده‌یم او جبهه‌کی گل !
— عاشقلغکه کیم اولدی انگل ؟
بر حال که منعی غیر ممکن ،
حایلازلغه یوق بهانه لکن .
حایلازلر اولور عتابه لایق ؛
عشقك بویوکی کتابه لایق
جانانده‌کی حسن اولورمی دائم ؟
سودا او گوزه‌للکیله قائم ..
اکسیلسه‌ده نوری آفتابك
بیتمه‌ز او گوزه‌للکی کتابك !
پاینده بو شاهد حقیقت ،
یارك او گوزه‌للکی موقت !
طورمق نه روا ؟ شتاب لازم ؛
یوکسلمك ایچون کتاب لازم !
بر کیمسه‌ده اولمایجه بهره
پك فضله گلیر وجودی دهره .

نوع بشرك بو آب وتابی
آنجاق اوقومقله‌در كتابی .
بز مكتب ايچنده‌يز محاضر،
استاد گلير ، كتاب حاضر !
وجدان بزی سوق ايدر دوامه ،
داخل نيچون اولمالی عوامه .
وعدكله بنی گل ايله دلشاد !
— ايتدك بنی سوزلركله ارشاد .
مقرون قناعت اولدی قلباً :
سودايه قاپيلمشم مگر بن .
سودا ، بوخطرلی بر گريوه !
مجبور اوليور دوشن غريوه .
اولدقچه هوای نفسمه رام ،
هيچ قالميه‌جق گوكلده آرام .
نطقك غليانی موجب اولدی ،
تبديل طريق واجب اولدی .
بولدم سنی هرسوزكده صادق ؛
مكتبده بو گون بو اويناسه ياتاق
اصلاح بزی محال اولوردی ،
آرتق بيله‌مه‌م نه‌حال اولوردی .

مکتبده بولوندق ایشته مادام ،
واجب بزه هر دقیقه اقدام .
عشقنده فقط گوکل مصردر ،
بر آفته میلی منحصردر :
ممکنمی [نظیفه] یی اونوتمق ؟
— جائزمی وظیفه‌یی اونوتمق ؟
— وجدانمه سوزلرك طوقوندی !
— قاردش ، نجه درسلر اوقوندی ؛
سن دیکلمه‌دك آلای گچیردك :
یعنی سنه‌یی قولای گچیردك :
بی باك جزادن ، امتحاندن ...
الك طوغروسی بی خبر جهاندن
باقدم ، آجیدم : کدرلی ، کوسگون .
اندیشه ایچنده‌سك بوتون گون ؛
سودا سنی ایله‌دکجه سرسم
دیردم : شوکا بر نصیحت ایتسه‌م .
— هر حالده قلبك آشنادر !
— هر آدمه عشق روشنادر :
معلوم دگلمه شبهه‌سز بیل ،
بر سرکه بو کتمی غیرقابل .

گوڭلمجەدە عشق پك مقدس ،
لكن صانيرم وظيفه اقدس .
غافل ، جاهل ، سفيه برشيق
اولمقدن ايسه جماله عاشق ،
اولمقدن ايسه هوايه مغلوب ،
اولمق ياراشير كماله مجلوب .
تحصيلنه اولمايان مقيّد ،
مكتبدە ايكن قالان تهی يد
هر حالدە كافر نعمكدر ،
بر نعمتی چونكه چيگنەمكدر .
بيل قدرينی ايتديگم رجاڭ !
پيرلانطه ايسه او يار جانڭ ،
تحصيلكه سن دە همت ايله ،
عرفان ايله كسب قيمت ايله ؛
بر گوهر نادر ثمين اول !
— هر پنديگی ديڭلەرم امين اول !



فضیلتلی زوجه :

— خستهسکز ، علتنی درك ایدك ،
عشرتی آرتق آبکم ترك ایدك .
— توبه‌لر اولسون !
— بونی قاچ کره‌در
سویله‌دیکز ... اولمادیکز مقتدر .
— بیلکه بوکون تارك جام میم !
— خستهسکز شیمدی سزی اوزمه‌یم .
— سویله ، نه وار ؟
— سویله‌یه‌جك چوق ..
— نه‌در ؟
— سزجه بوتون سوزلرم افسانه‌در .
هر نه دیسه‌م فائده‌سز ...
— کیم دیمش ؟
— چونکه نسا ناقصة العقل ایمش .
— سنجه بو سوز طوغرومیدر !
— احتمال :
بزلره نقصان ، سزه عائد کمال .

ايتمه‌ليدر فرق سياه وسفيد ؛
اولمه‌ليدر اهل خرد مستفيد .
دشمن اولور آدمه اكثر ذكا ،
بويله ذكادن ايديلير اشتكا .
اويله ذكيلر گورر انسانكه هپ
غافل اولور ، جاهل اولور صانكه هپ .
سزكه بوگون عاقل وعارفسگز ،
سزكه دل آگاه معارفسگز :
سرخوشى آلمق نظر عبرته ،
حس تنفرله باقوب عشرته
پند حكيمانه ايكن شانگز ،
سويله‌نيور حال پريشانگز !
دربدر انسانه ، فضيلتسزه
لايق اولان حال ياقيشماز سزه !
هپ سزه محتاج ايكن اولاديگز
دخت رز اولسونمى يا جلاديگز !
ايتمه‌يك اصرار ، تهيدر تهى ..
مسلكگز مقبره‌يه منتهى ،
عقل ، وجودك — كه رها كاريدر —
كنديلرى هر گيجه بازى كنان ،

یاوروولری منتظر قوت ونان ؛
کندیلری میکده‌ده نعره‌زن ،
خانه‌لری فقر ایله بیت‌الحزن ؛
خانه سونوك : کندیلری پرخمار ؛
کندیلری : خانه‌لری تارمار ؛
عائله نالندهٔ تأثیر جوع ،
هیچ بری میخانه‌دن ایتمز رجوع .
وار ایسه وجدانکز اثبات ایدك ،
یوقسه همان عزم خرابات ایدك ؛
صوکره پشیمان ایده‌جکدر فلك ،
عائله‌کز ...

— توبه‌لر اولسون ، ملك !

عشرته وجدان اوله‌جق مانعم ؛
معترفم ، سوزلریکه قانعم .
هپ راقیدر جسممی تخریب ایدن .
قبره دمادم بنی تقریب ایدن .
آچدیغك آغوشه بدل بسترم
خاك اوله‌جقدر که نا صل ایسته‌رم !
بنت عنب روحمه انکل بنم ،
نزدیمه حوری گیبی سن گل بنم ؛

شاد اوله‌جقدر دیه‌رك روح جم ،
زهر ایچه‌رکمی گچه‌جك هر گیجه‌م ؟
هر گیجه‌می ، طوزمیوب ایچمك توتون
حکمته ضد ، عقله مخالف بوتون .
باده‌یه نفرین ، سکا صد آفرین !
یار بکا سنسك ، اوسوء قرین .
شاهدم الله اوله ، وجدان کفیل ؛
عائله‌می اویله بیراقمام سفیل !

ختام

اسماعيل صفا

سنوحات

ترجيع بند

ايكنجی طبعی

طابع وناشری : باب عالی قارشوسنده ۷۳ نومرولی كائنات
كتبخانه‌سی صاحبی
لئون

استانبول

مطبعهٔ احمد احسان
وشركاسی

۱۳۲۸

افادهٔ مخصوصه

سال حالك اوائل نيساندن اعتباراً ايكی ماه مدتله لمصلحةٍ آيدين حواليسنه طوغری وقوعبولان سياحتم اثناسنده بر مقتضای موسم ، فياض ازلئ بدايعنمونك اوراده كوستردیكی مناظر ولهرسان كونا كونه قارشی قلبمده شعرسويلمك هوسنی اوقدر قوتلی بولوردم كه ـ جدياته سلوك ايله آرتق بالخاصه كلام موزون كبی خيالی و بعض كمسه‌لر نظرنده هرنه دنسه علی‌الاطلاق مالا يعنی عد اولنان شيلره رغبتمی تنقيص حقنده ـ او زمانه قدر كوندن كونه اهميتی تزايد ايده‌كلن نيات تائبانه‌مك او قوته متقابل حكمنی غائب ايتمكه باشلاديغنه واقف اولوردم . معمافيه ينه قلبمك حسياتنه ، طبيعتمك سوقياتنه كوره اوراده شعرسويلمكلكم تصلسه ميسر اولمامشدی .

ازميره عودتمده مسافرةً مقيمی بولنديغم ساحلخانه‌نك

دکزه ناظر اولان بر صاغوننده اقشام اوستی غروبی تماشا ایتمکده ایکن کندی کندیمه :

طاتلی کلدی ینه حیات بکا !
خوش کوروندی بوکائنات بکا !

مقتضی اولدی لاجرم شمدی :
قلم و کاغد و دوات بکا .

هم یازار، هم اوقورده اکلنیرم ،
اولور اکلنجه سانحات بکا .

بن طبیعی یازارایسه‌م بولنور
ایدن البته التفات بکا .

یاشاسون ایستین ترقیمی
کوستروبده توجهات بکا .

دیه‌رك شو مجموعه‌یی تشکیل ایدن اشعارك ایکی بندینی یازمشیدم . صکره ایرتسی اقشاملر برر ایکیشر بند دها علاوه ایده‌رك اکماله موفق اولدیغم بواثرجکمه « سنوحات » نامی ویرمکده مناسبت کوردم.

« سنوحات » ك مقتضای حال وموقعه موافقت مزیتندن محروم کورینن ، تعبیر دیکرله تماشای غروبه اصلا مناسبتی اولمیان پارچه‌لری مشکل‌پسند نظرلرك هدف تعریضی اوله‌بیلیر . اثرمك یالکز بلاغتدن دکل هرجهتدن حائز نقصان اوله‌بیلمسی احتماله قوت ویره‌رك معترضلرمك حق تعریضلرینی تسلیم ایتمکله برابر شو ترجیع بندك صرف سوق طبیعی ایله سویلنلمش و بناءً علیه همان هر بیتنك غروبه قارشی طلوع

ایلدیکی منوال اوزره ابقا ایدلمش اولمسنه نظراً مقام اعتذارده شونی دییه بیلیرم که خاطره کلن اون اون بش قافیه یه کوره دوشونیلن مأللرك مطرد بولنمسی التزام اولننجه او یولده سویلنن شعرلر یکنسق اولسه بیله طبیعی اوله میور .

اوت !. قافیه نك طارلغی بعض کره شاعره وارلغنی بیله اونوتدیرر . خصوصیله غزلسرالقده !...

زحاف ، اماله ، وصل العین کبی نقایص شعریه دن آزاده و اسلوب افاده جه ساده اولمقله برابر نکته لری ، مضمونلری زیاده بولنان برغزل ، ابیاتی بیننده مناسبت ورابطه جهتندن ده مکملیت کوسترسه حقیقةً فوق العاده و شایان استفاده صاییلملیدر . حالبوکه اسلاف ومعاصرینك آثارنده بویله سی ذاتاً صاییلیدر . حاصلی مادام که آتشزبان ومعجز بیان طانیدیغمز قوجه شاعرلرك طوپی بش بیتدن عبارت غزللرنده بیله مألاً یکدیکرینه مناسبتلی بر صورتده سویلنلمش اوچ بیته کوچ تصادف اولنیور . او حالده هنوز یکرمی اوچ یاشنده اولدیغی ایچون دکل ، شبان ادبا ایچنده دخی مفقودالبضاعه بولندیغی ایچون کوچوك صاییله جق بر شاعرك اثرنده معایبدن وعلی الخصوص اطراد معانیدن اثر کوره میان بویوکلرك آرتق دریغ مسامحه بویورماملری ده بیوکلکلری شانندندر صانیرم .

۱۲ مایس ۳۰۶ — اسماعیل صفا

سنوحات

— ۱ —

طویلمیدر بو خوش تماشایه ؟
عاشقم بن سمایه ، دریایه !
کائناته محبتم واردر ؛
عاشقم چونکه حق تعالایه !
براقکده امان بنی آزاجق ،
باقه‌یم شویله زیر وبالایه !
جستجوی خدا ، نه لازمدر ؟
باقیانجه عموم اشیایه !
کبریایی ، بو هیئت عظمی :
متکفل دکلمی ایمایه ؟
منجلیدر اوت الوهیت !
نرده اولسه بصیر وبینانه
ایکی آی وارکه کورمدم دکزی ،
عازم اولدمدی کوه وصحرایه ؛

متحسر ایدم بو منظره‌یه ؛
بر غروب ملال فرسایه .
بو نه غربت‌که غبطه فرمادر :
هر کونم مامضایه، فردایه !
دکزك ، مهر غار بك طوروشی :
نی‌کافی دکلمی احیایه ؟
عالم آبدن صفا یابم !. . .
باق شو دریای نشوه بخشایه !
نه حزین بر غروب لوحه‌سی بو ! .
دقت ایت شمس رقت افزایه !
باق! نه دهشتلی قارشیکی طاغلر :
هپسی یکدیکریله همسایه ،
متقارن شواهقی ابره ؛
صانکه هیبتفروش دنیایه !
کونشك عکس صفرتی آبه :
نه قدرده طوقوندی سودایه !
دکزه بر دها باقوب طاله‌یم ،
عالمی سیر ایدوبده ذوق آله‌یم.

— ٢ —

آه ! نه‌یدی او كزدیكم یرلر :
آه ! كیمدی او كوردیكم دلبر :
صانكه ایتدم جنانه كشت و كذار ؛
اورده حوریدی سودیكم دختر !
جنمی ؟ انسانمی ؟ بر ملكمیدی ؟ . .
نه ایدی بیلمم اول پری پیكر !
نه چیچكلرده كوردم اویله كوزل ،
نه ملكلر كوزل اولور اوقدر ؛
یوق او دختر قدر كوزل اختر !
ذره دكمز یاننده مهر وقمر !
قدرة اللهی مجملاً معلن ! . .
وجهی واردر بویولده دیرسه‌م اكر .
آتلر اوستنده ، طاغده قیرلرده ،
ایتدیكم ذوقلر جهانه دكر ؛
او اغاجلر ، او موحش اورمانلر ،
او پیكارلركه آقمه‌ده یریر ،

کیتدیکم ، کزدیکم او وادیلر :
هم کوزل هم حزیندی سرتاسر ،
ایشیدوب قوشلرك ترنمنی ؛
اویانیردم علی الصباح اکثر .
اونودیلماز کچیردیکم دملر :
آه !. کویلر ایچنده شام وسحر !
شمدیجك آقشام اوستی ایلدیکم :
بو تماشاده خیلی جانپرور !
یالینك روزنده یان کله‌رك :
ایلدم بن غروبه وقف نظر !
شو بلوطلر! نه خوش !. نه جاذبه‌لی!..
بر پری وار ایچنده زرین پر !! ....
بن آنی بر پری قیاس ایتدم ،
صکره بیلدم که مهر ایمش او مکر !..
دکزه بر دها باقوب طالەیم ،
عالمی سیر ایدوبده ذوق آلەیم .

— ٣ —

بویله ایتسه مرور هر آنم ! . .
دائم اولسه صفای وجدانم !
آه لکن ینه دوشونمه‌ده‌یم ؛
وار درونمده حزن پنهانم .
واقعا بن دیمم سیاحتدن :
شمدی از هر جهت پشیمانم .
راحتم بر کالدر ؛ انجق :
یوقمیدر صانکه بونده نقصانم ؟ . .
فرحم ناتمام قالمزمی ؟ . . .
دوستلر !.. مبتلای هجرانم .
چیقمیور خاطرمدن استانبول ،
چیقمیور خاطرمدن اخوانم !
خانمانم بنم بو کون اورده ؛
اورده قالدی جمله یارانم !
متلون هواسی ازمیرك ؛
مدعامه غروب برهانم !

بشقه‌اشدی ینه دکز ، یر ، کوك .
کائناته بودمده حیرانم .
بیلیرم خالقی ! فقط بیله‌مم :
آنی حقیله؛ چونکه انسانم !
ایده‌مم بن الهی استکناه !
بوکا کافیمی عقل واذعانم ؟
حق تقدیر ایدردی حقیمه :
متحمل اولایدی میزانم .
ابدیتله نسبتم اوله‌ماز !
بن بوکون صاغ، یارینسه بی‌جانم !
ازلیدر جناب حق بن ایسه :
یکرمی اوچ ییللق اشته مهمانم !
حاصلی هیچ اوبحره یوق پایان !
قطره‌یم بن قرین پایانم !
دکزه بردها باقوب طاله‌یم،
عالمی سیر ایدوب ده ذوق آله‌یم.

— ٤ —

کرچه دل نشوه‌یابدر بیلیرم ،
نشوه‌یاب شرابدر بیلیرم .
یوق دکل اضطراب قلبمده ؛
بو بیوك برعذابدر بیلیرم .
بنی رندان پیاله کش بیلسون !..
چکدیکم اضطرابدر بیلیرم .
بیلیرم کوزلرم بوکون بی‌تاب ؛
دوکدیکی آب وتابدر بیلیرم .
بدنی ایتمك ایچون تعمیر ،
می ایچنلر ، خرابدر بیلیرم .
آب حیوان کوروندی تشنه‌لره .
نوعمامی ، سرابدر بیلیرم .
دخت رز دلفریب فاجره‌در ؛
عاشقی بی حسابدر بیلیرم .
دم غفلت ، شبابدر بیلیرم .
کنجلك عین خوابدر بیلیرم ؛

طینتم ، منزلم نه‌در ؟ طوپراق ! .
اول ، آخر ترابدر بیلیرم .
باقرم مهر مغرب آرایه !...
بوده بر انجذابدر بیلیرم .
قدرت صانعی ایدر تفسیر :
اونه پارلاق کتابدر بیلیرم .
باته‌جق صانکه باق کونش دکزه !
مائل اغترابدر بیلیرم .
زلف زر تاریدر اشعه کبی !!
سودیکم آفتابدر بیلیرم .
هرسحاب کثیف رنکارنك :
مهر ایچون برنقابدر بیلیرم .
آفت آفتابه آیینه :
کورونن سطح آبدر بیلیرم .
دکزه بردها باقوب طاله‌یم ،
عالمی سیر ایدوب‌ده ذوق آله‌یم.

— ٥ —

تجربه‌مله بن ایلرم اقرار :
کمیوز آدمه سفر دشوار .
آدمك في الحقیقه کیتدیکی یر .
جنت اولسه جهنمی غمی وار :
آرانیر نزده اولسه مسقط رأس .
آرانیر نزده اولسه دار ودیار !
شو قدر وارکه یوق دکل خیری :
سفرك‌ده منافعی درکار .
صانکه یوقمی حضورده محنت ؛
غم دنیانی کیم ایدر انکار ؛
کدری بر سرور ایدر تعقیب .
نشئه‌نك‌ده عقیبی دردخمار :
اوته‌ده نعره‌لر آتار سرخوش .
بری‌ده دیکری اولور بیزار .
اوته‌کی بد شعار بر بد مست .
بر یکی ذی شعور ، اهل وقار !

اوته‌كی نشئه داردر هردم :
دلینك بیرامی اولور هربار !
بریكی دلفكاردر زیرا .
فطرةً ذاتی مدرك وهشیار.
حزنم آرتار كمال دقتله :
كوزلرم باقسه طاغلره تكرار !
جهت غربه طوغری باق ینه سن !.
ای تحسر كذار كوی نكار !
آیریلیركن وداع ایدوب سندن ،
اولمامشمیدی بویله عارض یار ؛
صاریلق ویردی بحر وكهساره :
مهر مغربكزین شعشعه‌دار !
شو بلوطلركه پاره پاره كزر ؛
آتشین كوهساردر سیار !
دكزه بر دها باقوب طالهیم ،
عالمی سیر ایدوب‌ده ذوق آلهیم .

-٦-

مسلکنده چالشملی آدم .
سعی واقدام هرکسه الزم .
اشته : (الکاسب حبیب‌الله)
قولی هردرلو پنددن اقدم .
مسلکنده چالشمیان چوقدر ،
وار بو دنیاده اویله چوق سرسم .
جاهله نصح وپند کار ایتمز ؛
انه کالهوام لایفهم .
بوترقی اولورمی ملتده ؟
چالیشانلر چالشمسه هردم .
مدنیت بوکون ترقیده ؛
وحشت آباد ایدی بتون عالم .
نسبةً باق قرون اولایه !
حال حاضر وجوددر ، اوعدم .
ینه دنیاده خیلی وحشی وار .
هپسی حیوان کبی یاشار خرم !

اشته ازجمله اسکیمولر ایچون :
مدنیت بتون بتون مبهم .
یول آچلمش دکزده نورانی !...
پك بجا راه شرعه بکزتسه‌م !
سرو سیمین دییور بوکا شعرا !
بن بوتشبیهده فنا دیه‌مم ،
روشنایئ دهره بر باقکز !
ماحئ ظلمت کدورت وغم .
دینسه لایق شوحاله سور سرور .
اکا پیرو فقط شب ماتم .
بن غریبم نه رنکه کیرسه غروب ،
لوح ماتم کورر آنی دیده‌م !
روی دریا کبی کدر فرسا ،
اوله‌ماز ای غریق حزن والم !
دکزه بردها باقوب طاله‌یم ،
عالمی سیرایدوبده ذوق آله‌یم .

-٧-

بختیاری جهانده صحتدر ،
تندرستی بیوك سعادتدر .
صحتك قدرینی مریض بیلیر ؛
چونکه محروم خواب وراحتدر .
عادتا صحتك محافظه‌سی :
قول ایچون حقه برعبادتدر .
چوق صحیح‌الوجود واردرکه :
دردی آلایش وسفاهتدر .
بوده بردرد در معاذالله !..
بوده اشته هلاکه علتدر !..
زیری اوج سفاهتك اوچوروم !
صوکی یارك : حضیض ذلتدر .
چوق جوانلر دوشر علی‌الغفله .
چونکه سرکرم عیش وعشرتدر .
ای پرستشمای نشوهٔ می !...
بیلمش اول ایتدیکك جنایتدر !

بو جنایتده نفسکه راجع ،
انتحار ایتمکسه جنتدر ! ..
صانکه مست مدام ممنونمی :
هر زمان چکدیکی ندامتدر .
حیف ! الاعتیاد لایترك ،
چونکه محکم اولانده عادتدر .
باق شو طاغلر !. شو مرتفع قیالر !
سبق آموز صبر ومکنتدر .
صدمات دهوره قارشی طورر ؛
دائما حائز متانتدر .
بکزه مز تجربه وجود بشر
که تأثر پذیر محنتدر .
کوزلرم مغربك لطافتنه
نظره انداز شوق وحیرتدر !
دکزه بردها باقوب طالهیم ،
عالمی سیر ایدوبده ذوق آلهیم .

۸

صانكه برلشدى شمدى نور وظلال ،
صانكه سودا ايله بر اولدى جمال :
برسحاب سياهرنك اشته :
صاقلادى مهرانورى فى الحال ! ..
ينه برپارچه بللیدر شكلى ! ..
بللى اما نصل ؟ .. خيال ميال ! ..
ينه طيف شعاعئ خورشيد
باقك اطرافه ايديور ايصال :
آنلرك ــ خط مستقيم اولەرق ــ
برچوغى جوه طوغريدر ميال !
نه يانيق رنككه كيردى آه بودم !
سمت رأسمده‌كى سحائب آل .
حائل درلو درلو رنككه بويار :
بوضيايه ديسه‌م روا سيال .
كوسترر اتحاد الوانى ،
صانكه ايلر بلوطلرى اشعال .

هر بلوط بر ینار طاغه بکنزر ،
دوزخی آکدیرر عموم جبال !
بوجهتدن باتار کونش بویله .
اوطرفدن چیقار ظلام لیال .
هر غروبك ظلام آتیسی ،
حال نومیدیٔ غریبه مثال .
بعض کره امید غائب اولوب ،
قلبه ایلر هجوم یأس وملال
باقه‌رق شمس آفله ایدرم ؛
بر ورم نوجوانی شمدی خیال .
بونه دلسوز برشباهتدر !
بو نصل آتشین خیال ومأل !
شن ایدم بن بوحزنم آه نه در؟ !...
صانکه ممکن دکلمی دفع کلال ؟

دکزه بردها باقوب طاله‌یم
عالمی سیر ایدوب ده ذوق آله‌یم

— ٩ —

بحث مالا كلام روح ومنون
نيجه دهريلرى ايدر مغبون !
نسج اشباحده حيات نه در ؟ .
بونه‌سردر وجودده مكنون ؟
حكمايى براقدى حيرتده ! ..
متحير بتون طبيعيون !
مختلف نوع ناسك آحادى
هيچ قابلمى اتحاد ظنون ؟
بيله‌مز كنه عقلى برعاقل
نه قدر ايتسه اكتساب فنون .
نه ديمكدر تأمل ورؤيت ؟
بونى فرق ايتميور عقول وعيون !
نه ديمكدر اوت بوحسيات
كه كوكللر آنكله‌در مشحون ؟
كنديكى بيلميورسين اى مخلوق !
بيلنيرمى يا خالق بيچون ؟

دها ناسوته ایرمیور عقلك ،
درك لاهوت ایدرمیسین مجنون ؟!...
اشته ذرات كائنات بتون !
پیشگاه نظرده رازنمون .
وحدة اللهی ایلیور اثبات ،
هپ معمایه بكزه‌ین بوشئون .
شو اوزاقدن كچن بلوطلره باق !
بویله‌در اشته رنك بوقلمون !
بن بوخالی جبالی چوق سورم ،
چونكه بونلر خیال ایله مسكون !
اویدیغم سس طبیعت آهنكی !
نه دیسه‌م سوزلرم اولور موزون .
یرلره ، كوكلره ، دكزلره باق !
بونلر ایتمزمی شاعری مفتون ؟

دكزه بردها باقوب طاله‌یم ،
عالمی سیر ایدوبده ذوق آله‌یم .

— ۱۰ —

بن تماشاده ایلدکجه دوام ؛
قلبم اولقده مظهر الهام .
دقت ایتسه غروب لوحه‌سنه ،
بر مصور نه‌لر کوررده‌ی بوشام ؟
صاری ، آل ، ماوی ، مور ، یشیل ، پنبه !
کوکده هر درلو رنك اشته تمام !
بونی تصویر ایدرمی عینیله ،
شوراده اولسه شمدی بر رسام ؟
حیرتندن چیزر ، بوزار ، شاشیرر ؛
نه قدر ایتسه رسمنه اقدام .
بشقه بر یر بو ! بشقه بر عالم !..
اویله عالم که دافع آلام !
نظم اشعار ایسه غرض شاعر !..
بونی توصیفه ایله‌حصر مرام !
ینه کچمش زمانی یاد ایدرم ،
اونودیلماز کچیردیکم ایام .

هانی بر کویده بر کیجه تپه‌ده ؛
ارقداشلرله ایلدك آرام .
ناله‌ٔ دلخراش ایله بایقوش ،
حزنمی ایلیوردی استلزام ،
جمله اشیاده‌کی سکوتی او شب ،
بایقوش اخلال ایدردی اویله مدام .
می ایچر اول صدایی دیکلردم ،
حزن ایله ممتزجدی نشئهٔ جام .
کیجه مهتاب یوق ایدی لکن
پرتو افشان ایدی بتون اجرام !
نه ایدم بن اوشب ؟ نه اولمشدم ؟
عادتا بختیار وشیرینکام .
بو غروبك لطافتی پارلاق ! ..
لیل ماضی ایسه همیشه ظلام !
دکزه بر دها باقوب طاله‌یم ،
عالمی سیر ایدوب ده ذوق آله‌یم .

ختام

فیاتی ٦٠ پاره‌در



مرحوم اسماعیل صفا بك

مرحوم اسماعيل صفا بكك متروكات قلميه سندن :

انطاق حقك
تخميسى

داماد محمود پاشا مرحومك « انطاق حق »

منظومه سنك تخميسيدر

برنجى طبعى

صاحب وناشرى : باب عالى قارشوسنده ٧٣ نومرولى
كائنات كتبخانه‌سى صاحبى
لئون

استانبول

هلال مطبعه‌سى ـ باب عالى قارشوسنده نومرو ٦٩

١٣٢٨

کائنات کتابخانه‌سی

باب عالی قارشوسنده نومرو ۷۳

«انطاق هو»ك تخمیسی

۱

بو کشتیلر که بالغ فرض ایدك مقداری تسعونه
نصل ترسانه‌دن چیقسون عدو باشلارسه شبخونه
دکل دریایه تاب آور دکلدر بلکه جیحونه
الٰهی سن سلامت ویر دونمای همایونه
خلافتدن امانت جمله‌سی سن ذات بیچونه

۲

بنم رأیم صورلسه بونده ایلردم شونی انها
ارنلر همتیله دور ایدر دنیا ومافیها
سفائنده اوقونسون سورهٔ یٰسٓ ایله طٰهٰ
باذن الله بسم الله مجریٰها ومرسٰیها
دییوب عزم ایلسونلر تا حدود چین وماچونه

٣

دکلی بونلرك بحر سفیده چیقمسی اغرب
معاذالله باتمق احتمالی هر زمان اغلب
دونمامز ایچون مسدود هر دروازهٔ مطلب
کلیدالبحری سن مفتاح توفیقکله آچ یارب
عزیمت ایلسونلر باقسونلر صیف وکانونه

٤

چیقاردق حرب ایچون بر قاچ عقاب بادبان شهبال
اگرچه هر بری بر تکنه‌در هم حالت غربال
اوکنده رهنما اولسون همای عزت واقبال
الهی عون حقك طالعه طالغه ایتسون استقبال
کیدوب کلسین ظفرلرله خلیج سعد مقرونه

٥

سلاح آنجق مدار زیب وفردر اهل اسلامه
زرهلی صانکه ذی‌مغفر نفردر اهل اسلامه
نه معقول اولان بحراً سفردر اهل اسلامه
بوکشتیلر برر برق ظفردر اهل اسلامه
برر برق بلا اندازدر کفار ملعونه

٦

اولنجه بویله هر کشتی نصل اولمق کرك ملاح
یمز ایچمز طوائف جملهسی مانندهٔ ارواح
کواکب تا سحر کویا دونمامز ایچون مصباح
عواصف بونلرك امریله بویان سرسری سیاح
دکزلر جنبش چرخیله صاعد جؤ کردونه

٧

نه وسعتدر ، نه هیئتدر ، نه حکمتدر خرد فرسا
قالیر حیرتده مؤمنله ، یهودی ، کبر ایله ترسا
مهابتلرله آرامشکزین ساحل ومرسا
دکل کشتی دمیردن هر بری برکوه پا برجا
یرندن اوینایور طاغلر باقکدی سحر وافسونه

٨

بتون اشیای تجهیزیهدن محروم جاس جاولاق
چیقارسه انکینه شاید قازانلر ویرمدن پاطلاق
شو حالیله کورور دشمن سوینجدن قیلار طاقلاق
خوارقدن صایارلر بونلری یونانلیلر مطلق
قالیرلك چوق اساطیر غرابت چرخ وارونه

٩

مراكبدر فقط بونلر نه اشكدر ، نه استردر
برنده مركبك نام حسن پاشا محرردر
پلنك لنك دريايى كورن جنكه هوسكردر
يامسعوديه، اورخانيه،اژدردر، غضنفردر
دكر بيك كره بيك يونان كبى خنزير مايمونه

١٠

نيچون قالسون دونما بويله لنكر لستهٔ مرسا
بوايتمزمى آنك (قاعد على الشاب) اولديغن ايما
همان چيقسون شوحال وهيئتيله ايتمسون پروا
نه حدّى دشمن دينك تقرب ايتمسى زيرا
پلنكه قارشى چيقمق كوچ كلير روباه دلخونه

١١

دونمانك اولانلر اى بوكونكى حالنه واقف
تلاشك وارمى معناسى نه سويلر ديكله يك هاتف
خدادن خوف ايدن اى ناخدالر اولميك خائف
يتشمز بونلره برق قضا كر اولسه ده خاطف
صيغنمش جمله سى الله ديوب مرساى مأمونه

۱۲

نه‌در بحریه بردولابهٔ تزویر وشرتدر
زهی مأکل ، زهی مسند ، زهی پارلاق نظارتدر
نظارتدرکه قدر وشانی مافوق‌الوزارتدر
بوکینونت، بوامنیت، نه قدرتدر، نه نصرتدر
شاشار باقدقجه انسان اندرونه برده بیرونه

۱۳

تلذذ بخش اولور وجدانمه هردم بو تعریضات
نیچ حقسزسه‌م اسکات ایلر البت هادم لذات
حضور خالق ابحاره چیقسه‌م سویلرم بالذات
دکزلرخلق اولدن اولمامشدربویله تجهیزات
باقکدی لوحهٔ رسم دونمای همایونه

۱٤

قولایمی ظن ایدرسك شعر ایله رسمی ؟ دکل آسان
بو استعدادی پك آز کیمسه‌یه الله ایدر احسان
پسند ایلردی کورسیدی چیقان دستانلری حسّان
بوترسیمات وتصویراته کوزطالدقجه‌دیرانسان
رفائل شمدی کلمشدر بو صنعتکاه مشئونه

١٥

مساغ اولماز مزاحه بويله يك جدى مباحثده
قدم پيدا ايدر : بونلر شو صورتكاه حادثده
باقك يرلينده ، پتر سبورغده . لوندونده ، پارسده
نصل ترسيم اولنمشدر بو امراض حوادثده
هزار احسنت رسام شهير صنعت افزونه

١٦

دكزده زرهليلرمى ؟ يوقسه بيلمم خار ايله خسمى ؟
بو كارك مشكل اولدى نزد بحريونده حسمى
دكلدر غير رسمى سوزلرم هم طوغرى ، هم رسمى
دونماى همايونك شو كاغدلردهكى رسمى
تحير بخش ايدر ايراندهكى بهزاد مدفونه

١٧

كيمى دولتلرك كاسب كيمى خائب و خاسردر
بونى اعلان ايدن ، اثبات ايدن آنجق مأثردر
دونما لوحهسى بر چوق معانىيى مفسردر
بو دلكش تابلولر شعر فضوليدن مؤثردر
باقارمى ديدهلر افسانهٔ ليلا و مجنونه

١٨

کیمك حدی دیمك مستلزم عار وخجالتدر
بو تصویرات ایچون کیم دیرکه ذلتدر ، رذالتدر
تماشاسی دوشوندیرمکده انسانی نه حالتدر
بو رسم دلکشالر انفس آثار دولتدر
خیالیله کلیر بیك شوق وشادی قلب محزونه

١٩

لسان حالیدر بر ملتك شعری اول آخر
تمدح ایلمکده حقلیدر بر شاعر فاخر
دیسەم لایق دکلمی طبعمه بر قلزم زاخر
ایدرسەم ادعای شاعریت بلك موافقدر
عجم اشعارینی مشق ایلمك آداب اکنونه

٢٠

دونمامز چیقارکن سن بنی ساحلده کورسیدك
وطن پرورلکی بر شاعر کاملده کورسیدك
آجیردك سن بومأیوسیتی بسملده کورسیدك
نه تصویر حقایق مرتسمدر دلده کورسیدك
بونك وارحتی دیردك اویماسه حتی کەقانونه

٢١

حقايقدن دم اورمق عادتا هر فرد ايچون بر فرض
حقيقتلر ايدلمزمى كنايت صورتيله عرض
ديرم اوج سما سز آكلايك بوندن حضيض ارض
حقيقت شاعر پرهمتم ايستر ايسه‌م بالفرض
سمايى ايندير ير جوّال طبعم ارض مادونه

٢٢

سكوت ايتمم قصيده‌مده كلنجه بر سوزه نوبت
مآل شعرمى تحقيق و تدقيقه ايدن رغبت
سمادن بحث ايدركن بن كورور معكوس بر نسبت
كذلك عكسنى ايستر ايسه‌م يوكسلتيرم البت
زمين سفله‌يى تا اوج عليون و محصونه

٢٣

خديو افخم اولمش ديو اعظمكن بوكون ناظر
فقط ترسانه‌نك احوالنى ايتدكجه درخاطر
تماماً ضدينى يازمقده مضطر خامهٔ قاصر
باقك دقت ايله شاهد بودعوامه بو نظممدر
نصل قلب ايلدم مغشوش و ناموزونى موزونه

٢٤

ایدر برهانی ابراز خامه‌م چونکه‌در اویدر
خصوصیله حقایقدان اسباب مساویدر
کوکل افشا اولنماز برطاقم اسراری حاویدر
قلم خاکی، بدن خاکی فقط فکرم سماویدر
چویردم سنکلاخ چرخی مروارید مکنونه

٢٥

کوکلده شوق الده بویله بر نی‌پارهٔ نادر
سمادن، ارضدن پیشمده الهامات اولور صادر
بوحالمده نه‌یی ایسترده اولمم یازمغه قادر
قلم خاکی فقط استاد هرفن طبیعتدر
باش اکمم لاف ارضیونه، حکم هیئتیونه

٢٦

کیمی انسانلرك ساهی اولور افکاری واهیدر
کیمی هم نوعنه رهبرلك ایلر چونکه داهیدر
کیمی رصاد ماه اولمش، کیمی صیاد ماهیدر
بنم سیرانکه روحم سماوات الهیدر
تنزل ایلمم دار نعیمه . ارض مسجونه

۲۷

باقلك طبعمجه تقدیر ایلدم اعلا و ادنایی
اوت فکرمله تنویر ایلدم نادانی، دانایی
بتون شعرمله تصویر ایلدم هر زشت ورعنایی
بوکون سحرمله تسخیر ایلدم اقلیم معنایی
نه افسونلر اوقوتدم غمزهٔ جادوی مفتونه

۲۸

بووادیده (ضیا پاشا) ایدی استاد وعلامهم
حسن پاشا ایچون (انطاق حق) اولسون ظفرنامهم
مکافاةً اولور بر جائزه پیرایهٔ هامهم
تفاخر بسدر آرتق ای تعالی پرورخامهم
قاپیلمه اول قدریك انسجام لفظ ومضمونه

۲۹

قصیدهم ناظرك بر کون اولور البته مسموعی
مبارك کوکلنی اکلندیرر اسلوب مطبوعی
براق افراطی هرشیئك اولور بر حد مشروعی
صددپرورسك ای خامهم دکیشدیر غیری موضوعی
مشیر مشتری تدبیری تقدیم ایت فلاطونه

۳۰

نشانلرله مثال دب اکبر پرتو افشاندر
ویاخود آتش دوزخ قدر جانسوز و رخشاندر
وجودیله بتون بحریه سوزان و پریشاندر
بوکیمدر سویله ای خامه‌م حسن‌پاشای ذیشاندر
مسببدر شو احوال دونمای همایونه

۳۱

بش آیلق ییلده آلمازلر ضرورتله ملول وزار
اوت بحریه افرادی حیاتندن بوکون بیزار
بتون ترسانه اولمش ارتکاباتیله شیون زار
حضورنده دکزلر برکوچك سرمایهٔ بازار
اومالکدر بوکون اموال بی پایان قارونه

۳۲

اراضیسیله املاکی اوت بی حد و پایاندر
ایچنده بونلرك بر تکیه، برمسجد نمایاندر
بوکسب وکار درویشانه‌سیله دینسه شایاندر
کریم و کامراندر، زبدهٔ کار آشنایاندر
همای آسماندر آنجق ایمش عالم دونه

٣٣

چيقان هر پوسته بر کره وارنجه شیله‌یه دونمز
بوسرقتلرله انبارلر نصل بوش کیله‌یه دونمز
ید امنيتنده هانكی ایشدر حیله‌یه دونمز
مطارق بزم رزمنده نصل بر پیله‌یه دونمز
شدید البطش دریادر غضنفر پنچه هر کونه

٣٤

دونما یعنی برچوق زرهلی، غانبوط ، طورپیدو، قروت
و بالی بونلرك هپ كندی بوینده زهی قوت
هویدا کندیسنده دولتك غیب ایتدیکی سطوت
صداقتدن عبارت بر مجسم هیكل ثروت
دونمای همایونی چویردی خالص آلتونه

٣٥

بوکشورده به هی‌قوت، حمیتله طویان آحمق
دینرمی بویله مقبل ، بویله زنکین آدمه آلچق
دکرسزلر بو دولتده نه ممكن بختیار اولمق
صداقتله چالشدی سایهٔ شاهانه ده الحق
طیریلکن‌باق‌ظفریاب‌اولدی‌میلیونه،تریلیونه

٣٦

اوجاق سوندیردی، جان یاقدی، کوکلر ییقدی، ایختدی
نیجه ترسانه اشیاسی صاتیلدی محو اولوب کیتدی
دونمایی اساسندن خراب اولسون خراب ایتدی
زلال همتیله ارتکاب وارتشا بتدی
نقوددولت اولدی‌غیری برمخزنده مخزونه

٣٧

نه‌لر درجیب ذمت ایلمشدر دین و دولتده
ینه کفران نعمت ایلمشدر دین‌دولتده
باقلسه خیلی همت ایلمشدر دین دولتده
نه‌چوق‌ده‌حسن‌خدمت‌ایلمشدردین‌دولتده
سراسرصدری‌غرق‌اولمش‌نشانلرله‌مدالیونه

٣٨

نه‌لازم شمدی بحث ایتمك خالاردن ، ملالردن
بونی کیم رد ایدر بیکانه‌لردن ، آشنالردن
او ذاتك تکیه‌سنده مستجاب اولمش دعالردن
دکزشمدی‌امین‌اولدی‌قضالردن، بلالردن
نه لازم خضر و الیاس مخیّل بحرمأمونه

٣٩

نه آكلار صورسه انسان بر آجك احوالنى طوقدن
قاچارمى احتراز ايلرمى مغفر پوش اولان اوقدن
نه‌لر كلمكده‌در بڭ خاطر ناشاده هيچ يوقدن
هنركارا ارسطو حكمتا اوصافكى چوقدن
ديلردم ليك تعليق ايلمشدم وقت مرهونه

٤٠

آب آنسز بلكه جن چارپار سنى هجو ايلسه هركيم
بكا جنلر ايراغ اولسون كه هجاولق دكل سلكم
نصلسه مدحكى درعهده ايتدى طبع چالاكم
بوكون ايشته موفق اولدى خامه‌م حمدلله كيم
اداى دين ايچون چوق ياردم ايتدى طبع مديونه

٤١

مذمتكاركك محبسده وارسون جله‌سى طولسون
يوزى يوزلرجه احسان ايتديكك آلتون كبى صولسون
سنى هجو ايليان قهركله وارسون صاچ صقال يولسون
سنك وصفكله محمود السير در خامه شكر اولسون
جواهر صاچدى فرق عالم ناسوت ومسكونه

٤٢

زمين مدحتك افكارمى ايتمشدى استيلا
آچلدى درعقب روحه سراپا عالم بالا
بوكمتر خامه‌نك بالله منتدارى‌يم حالا
زهى صاحب كرممش طبعه ال سوردير مدى اصلا
درون دلده‌كى كنجينهٔ لوء لوى مكنونه

٤٣

سنى وصف ايتمك براجر اعظمدر كنهكارم
بويوزدن بلكه عفو ايلر كناهم رب غفارم
بواولدى خيلى دمدر مشغله‌م ، سرمايهٔ كارم
سنك مدحكله مسكى الختام اولسون شو اشعارم
قصيده‌م تاكه دونسون چهرهٔ خوبان ممنونه

٤٤

بتون افتاده‌لر دلسير بابكدر نظيرك يوق
فغانلر صانكه آهنك ربابكدر نظيرك يوق
سنك شيخوختك عين شبابكدر نظيرك يوق
بوكون جنك آور بحرى جنابكدر نظيرك يوق
مرجحسك حقيقت انكليز مشهور نيلسونه

٤٥

اوت اغیاره قارشی کرچه رستاخیز پیکرسك
جهان مملوکك اولمش چونکه احیا کار چاکرسك
خیالکدن نه قورقارسك ؟ نیچون کولکەکدن اورکرسك
بهادرسك،دلاورسك اوعسکراوغلی عسکرسك
جهانی ضبط ایدردك ناظر اولسیدك ناپولیونه

٤٦

سکا کیم دیر مخنثدر ویاخنثا بو وجهکله
اولور خورشید خاك پایکه روسا بو وجهکله
سکا ایلر پرستش کافرترسا بو وجهکله
اوائلده طوغایدك آفتاب آسا بو وجهکله
طاپان قالمزدی البته وەنوسلرله آپوللونه

٤٧

قالیر هر یرده آثاری وجودك کیتسەده بالفرض
نوازشدر نه یاپسەك هر کسی اینجتسەده بالفرض
یورورکن باصدیغلك یردن مصیبت بیتسەده بالفرض
قدومك برج منحوسه تصادف ایتسەده بالفرض
همان تحویل ایدرسك عقرب مشئومی میمونه

٤٨

همان چیکنر کچردك لجهٔ دریایی ، کهساری
جهانی هم یاقاردك هم ییقاردك ییلدیرم واری
یا سرعسکر ویا سردار اولیدك حربده باری
چراغك باربار وسلر درهلاك ایتمکده کفاری
مشابهدر وجودك درد بی درمان طاعونه

٤٩

کمال استقامتله ، امانتله مجربسك
ظرافتله ، نزاکتله ، معارفله مؤدبسك
نه چاره بعض عزویات ایله هردم معذبسك
صداقتدن ، شجاعتدن ، درایتدن مرکبسك
سنك وصفك صیغشماز عقل وفکره ، لفظ ومضمونه

٥٠

سخای طبعکه اولمز معادل فیض نیسانك
سنك نطقکده در خاصیت احیاسی عیسانك
بحق عرض وتعریفه لسانی دونمز انسانك
بیوکدر اول قدر مجموعهٔ اخلاق واحسانك
نه دریایه صیغار حجمی ، نه اذهانه ، نه هامونه

٥١

دیینلر افترا ایلر سنکچون پك هراسنده
نه وارمش هم بو اورککك اولور البته توسنده
مصرم بن سوزمده سن بر آز محویت ایتسه‌کده
شجاعت سنده همت سنده، علم و معرفت سنده
بونی ذاتك ایچون یازمق کرك نفعی ثنا کونه

٥٢

سحائب غرب وشرقده ، جنوبمده ، شمالمده
صواعق بار دهشتدر بتون دشت وجبالمده
نه طوفانلر ظهور ایتمکده ایام ولیالمده
تلاطم حاصل اولدی اول قدر بحر خیالمده
ضروری دوشدی خامه‌م ساحل اوصاف مشحونه

٥٣

دونما اوستنه رکز ایتدم ایشته رایت مدحی
اوقور بحریه تلقین ایتدیکم هر آیت مدحی
مزاحه ایتمدم اصلا فدا جدیت مدحی
خصوصا سویلشدم خاکپایه نیت مدحی
رعایت ایلمك لازم کورندی عهد و پیمونه

٥٤

یوزندن دولتك سن پردهٔ ناموسى هتك ایتدك
بتون چشمانى خاقك ترشحسازاشك ایتدك
وجود زندهٔ بحریه‌یه القای مرك ایتدك
كچن اون بش سنه دریاده تجهیزاتی ترك ایتدك
جهان تشبیه ایدردی ذات پاكك شخص مغبونه

٥٥

ایچكده شیطنت یوقمش مكر بك صافدلمشسك
بوكون حقكده حاصل سوء ظندن منفعلمشسك
فقط تجهیزه حاجت یوق بونی اوجه بیلمشسك
مكر مغبون اولان عالم ایمش ذاتك دكلمشسك
بیلندی زرهلیلر صولت صالنجه دشمن دونه

٥٦

كرفتار عذاب اولدقجه روحك قعر غیاده
كوپوكدن هیكلك لایق دیكیلسه سطح دریاده
كچردی اویقودن هركس خیالك چیقسه رؤیاده
قازاندك بر كوزل شهرت مبراتكله دنیاده
اونوتماز حق وخلق البت یازار تاریخ كردونه

٥٧

کلال آور مبادا این درازیٔ سخن ترسم
مراهم جای خاموشیست چون لبریز شد کأسم
ازین می قطرهٔ ممدوح ذیشانرا کند سرسم
دعای دولت واقبالکی ورد زبان ایتسـهم
بجادر مسـجد ومیخانهٔ هـتیده یکسونه

٥٨

دوشونسه بولمه‌دن عاجزدی افلاطون وجالینوس
دعامز مستجاب اولسون‌ده وارسون اولمسون مأنوس
باشکده دب اکبر برجی اولسون هر کیجه فانوس
طوراغك روزکاراولسون اوتاغك موج اوقیانوس
وجود دولتك پیرایه صالسـون حوت ذوالنونه

ختام

مرحوم اسماعیل صفا بکك آثار قلمیه‌سندن :

مخدورهٔ سودا

صاحب وناشری : باب عالی قارشوسنده ۲۳ نومرولی
کائنات کتبخانه‌سی صاحبی
لئون

ایکنجی طبعی

استانبول

هلال مطبعه‌سی ـ باب عالی قارشوسنده نومرو ٦٦

۱۳۲۸

کائنات کتابخانه سی
باب عالی قارشوسنده نومرو ۷۳

اوطه‌سنده کندی کندینه :

تام ساعت یدی باق نصف‌اللیل !
گوزلرمده ینه یوق اویقویه میل .

هرگون ایواه دیرم ، هر گیجه آه
گیجه گوندوز ایدرم گیزلیجه آه

نه ایچون آغلایورم بن بوقدر ؟
بو نه شدتلی نه دهشتلی کدر !

نه ایچوندر بونم چکدیکم آه ؟
بونی بر بن بیلیرم بر الله !

بیلسه باری بنی دلخسته ایدن
اوده آگاه دگل دردمدن ؛

اوده بالله خبردار دکل
شمدی مطلق اوده بیدار دکل .

نه‌مه لازم اویوسون راحت ایله
نی آ کماز اویانیق اولسه بیله

او اویور بنسه آنی یاد ایدرم ،
آغلارم ، هر کیجه فریاد ایدرم .

درددل ایتمسه کسب شدّت ،
بن‌ده یاتسه‌م ، أویوسه‌م برمدّت .

بر دقیقه اویومق ایسته‌یورم ،
فی‌الحقیقه اویومق ایسته‌یورم !

ظالمی خوابده کورمك غرضم
نیله‌یم ؟ اویقویه مانع مرضم !

بر زماندن بری صبر ایلیورم
صبر ایچون کندمه جبر ایلیورم .

عمرم ایتمکده فلاکتله مرور
هر کسه ایلیورم عرض سرور

کمسه‌یه رنك بیله ویرمیورم
کیزله‌یوب دردمی سزدیرمیورم ؛

پرده فاش ایلمشم فائده نه ؟
بوله‌مام دردمه برچاره ینه !

برمدت سکوت منفعلانه‌دن صوکره :

بوکیدیشله یاشامام بن ؛ آنجق
صاغ قالیرسه‌م نه‌یه حالم واره‌جق ؟

صاغلغم شاید اولورسه ممتد
اضطرابم اوله‌جقدر مشتد .

اولمليدم بو یاشیمده خرّم
بو نه یارب ؟ ... نه بلای مبرم !

کیجه کوندوز چکه‌جکسه‌م محنت ،
لعنت اولسون بوحیاته لعنت !

ینه دوشونور :

بن نه‌یم ؟ ایشته زواللی برقیز !
برقیز آما نه قدر صابر برقیز .

چکدیکم درد بلالی بر درد
که بیایر کوچلکنی هر بر فرد

بیلیر اما اوده حقیله دگل
بونی هرکس بیله‌من یك مشکل.

قالمادی ، قالمادی طاقت بنده !
یوقدر امید افاقت بنده.

کلسه‌لر بر آرایه لقمانلر ،
بولسه‌لر خسته‌لره درمانلر ؛

اولسه برخیلی مسیحا دملر ،
برحیات اولسه اولن آدملر ؛

ینه داغ دله اولماز مرهم
کیره‌رم طوپراغه چوق سورمز هم.

دها سنم نه ؟... هنوز اون آلتی
یاقیشیرمی بکا طوپراق آلتی ؟

نه ایچون چکملی‌یم بویله امك ؟
نه دیمك صانکه سولمك ، سومك ؟

بن کیمم ؟ عشق ایله سودا نه دیمك ؟
بن کیمم ؟ عاشق شیدا نه دیمك ؟

جدّی بر طور ایله :

عشق بر فیض ربیعی کبیدر ،
کنج اولانلرده طبیعی کبیدر .

بنسه هنکام صباوتده بیله
اوغراشیردم بوکوکل دردیله !

سودی کوکلم او وفاسز کوزلی
بومحبت ازلیدر ازلی !

روحه راجعدر او حسنِ مغلق
ازلیدر ، ابدیدر مطلق .

عشق بر سرّ هویدا اولدی ،
بوکوکل عاشق شیدا اولدی ،

هرکیجهم بر شب یلدا اولدی ،
سببی ایشته بوسودا اولدی .

پنجره‌دن طیشاری‌یه باقه‌رق :

بن قارانلقلره اولدم مائل
چونکه مهر املمدر زائل .

سورم بن ظلماتی قلباً
نوردن نفرت ایدر اولدم بن

اوزا ای لیلهٔ سودا افزا !
چونکه فردا بکا بر روز جزا .

ظلماته قاریش ای آه ستم !
اوزا ای دود سیاه ماتم !

اوزا ای شب ینه تکرار ایده‌یم .
سنی بن محرم اسرار ایده‌یم .

ساعته باقه‌رق :

ایشته ساعت سکز اولدی حالا
یوق بنم اویقویه میلم اصلا

كائنات اويقوده هر بر ساكن
نجه خوشدر بو سكونت لكن ،

بوگيجه گوگلمه قسوت گليور
اضطرابانمه قوّت كليور .

ايليور آه شبان تاريك
بويله سودالى قلوبى تحريك

ظلمت نامتناهئ ليال :
گوسترر آدمه بيك درلو خيال ،

اك خرد سوزى : شوقارشمده‌كيدر !
ظن ايدرسين‌كه او آفت ايكيدر ؛

برى شمدى ياتاغنده ياتيور
برى گلمشده بنى آلداتيور

برقاچ ثانيه خياله حصر نگاه مفتونيت ايدر .

نه ديمكدر عجبا حسن آن
بوگاده ايرمدى عقلم الآن !

بو گوزل یوز نه قدر نورانی !
باقان البته اولور حیرانی .

ماهدر : ابر سیاهه بورینور ،
نوردر : ظلمت ایچنده گورینور .

گوزلرم باق ایکیده بر طولیور ؛
هر نه دنسه بکا بر حال اولیور :

آغلامق ایسته‌یورم بر دوزیه
دوکرم گوز یاشی امّا نه دنیه ؟

دل سودا زدهٔ گریاندن
او سؤالی صورارم بر یاندن ؛

ایلرم کندمی بن استجواب
بوله‌مام کندمه کندمدن جواب !

بویله بر گریه‌یه جائز گولسه‌م !
اویقوسزلقله‌می اولدم بسرسم ؟

بونده معلوم دگلمی اسباب ؟
مقتضای هوس عهد شباب :

کشی سودایه گرفتار اولیور ،
بوجهان گوزلرینه تار اولیور ،

آغلایور ، ایکله‌یور ، افغان ایدییور ؛
عدمه بر آیاق اوّل گیدییور ،

بونی اوّلده بیلیردم بالله
شمدی بیلدم که دلیردم بالله .

باغچه‌ده آیاق سسنه بکزر بر شی ایشیدیر ؛ تهیج ایدر .
آغاجلرك ایچنه طوغری تمدید نظر ایلیه‌رك :

آکلامام بونده اولان حکمتی بن :
شو کثافتلی طوزان ظلمتی بن :

گوزله‌دکجه بو گیجه بالتدقیق ،
بونده بر شی گورییور قلب رقیق !

گورینن شی بکا طوغری گلیور
گاه بالالره‌ده یوکسلیور .

بو بر انسان ! بونی گوگلم طانیور !
گوزلرمی عجبا آلدانیور ؟

بگزه‌مز غفلته دقت دیدیکم ؛
عادتا ایشته حقیقت دیدیکم ؛

خوف و تردده :

سن نه‌سین ؟ گل بورایه !. کمسین سن ؟
اوایسه‌ك گل !.. بکا حاکمسین سن ؟

یاقیشیرمی سکا وحشت ؟.. قاچمه !
گلدی اما بکا دهشت ؟.. قاچمه !

حاضرم شمدی ، شو آنده اجله ؛
بوگیجه گل‌ده بتمله گیجه‌له !

انتقامك وار ایسه بندن آل !
نیچون اولدی یوزك اویله آل آل ؟

گل !.. حجاب ایله !. ایتمم تخجیل ،
سنی تبجیل ایده‌رم بن ، تبجیل !

سنی — قارشکده‌کی — معصوم طانیر ،
شمدیجك بلکه اوسندن اوطانیر.

چو نکه قیزدر ، اولهماز پك سربست
اولسهده بادهٔ عشقك ایله مست .

مابوس :

کرچه عقلندهده خفت واردر
کندیسندهده ینه عفت واردر .

هیچ بر ارکك ایله صحبت ایدهمز ،
ارکگه عرض محبت ایدهمز ؛

بویله بر نسخهٔ عصمتدر بو !
بلکه شایستهٔ حرمتدر بو !

بویله وارستهٔ تهمت برقیز ،
متوقیٔ ملامت برقیز !

دردینی فاش ایدهمز . آکلاتهماز ،
کمسهیی کندی ایچون آغلاتهماز .

بو قیزك اویله حجابی واردی
وار ایکن دوشدی سکا یالواردی .

آغلاتیر هر کسی بالله بو حال
سکا لکن سکا تاثیری محال !

ایلدك عادتك اوززه شیقلق
ایلدك سوزده بکا عاشقلق

ایلدك اوکجه بني كندكه جلب ،
ایلدك راحت و آرامی سلب ؛

ایلدك گوكلمی بر باد و خراب ،
ایلدك چهره‌می همرنك تراب ؛

ایلدك بر قیزه دنیایی حرام ،
ایلدك محوینی گویاکه مرام ،

ایلدك بر چیچکی پژمرده ،
ایلدك زنده وجودی مرده !

بنی اوکجه باشکه تاج ایتدك
صوکره تحقیر ایده‌رك ایخجتدك

بای تحقیر ایله ایتدك ، ازدك !
نه چابق بندن آ ظالم بزدك ؟

اولمینجه بنی آلمق مطلب ،
ازدواجی نیچون ایتدکدی طلب ؟

بلکه مکتبده‌ده شاهد طلبه
که بنی قالقیشیوردك طلبه

نه ایچون یازدك اومکتوباتی ؟
گوچمیدر شمدی بونك اثباتی ؟

سن ده ذاتاً ایده‌مزسین انکار
چونکه هرکسجه بو اولدی درکار

آه ! ایچمدن چیقیور صانکه آلو [*]
ایلمشسین بونی انکار ولو
خلق ایچنده ینه بدنامم بن
هدف طعنه و دشنامم بن

بو بلا ایشته قوا سوز خرد !
سویله ظالم! نیچون ایتدك بنی رد ؟

---

[*] املاسنی (علو) صورتنده بلله دیکم اوکلمه‌یی ارباب وقوفدن بری اوصورتله تصحیح ایلدی . فارسی ایمش .

بونکولك سببی نا معلوم
بکا ظلم ایلدك اولدم مظلوم!

براز تفکر وتصبرله تأثر ایدرك :

نه ایدی؟ یاپدیغك ایشلر نه ایدی؟
عادتا جمله‌سی خصمانه ایدی!

بکا عاشق کورینوب اکلندك
صوکره ترك ایلیه‌رك اولندك!

بو وفا کارلغه عشق اولسون!
بوده عاشقلره بر مشق اولسون!

اوچ ییل اوّل بکا سن عاشق ایدك
خصم ایمشسین نه ایچون اویله دیدك؟

بونه سیرت؟ بونصل صورتدر؟
بونه ضد صورت ایله سیرتدر؟

بن دکلسه‌م سکا لایق همدم،
کوندروب عائله‌مه بر آدم:

نیچون ایتدك طلب صهریت ؟
بوكا وارمیدی یا مجبوریت ؟

بویله عادیلگی یاپماز جهله
شاعره دوشمز ایدی بنجه هله !

بكا عائد اولان اشعاركدن
یرلره كچملیسین عاركدن!

یرلره گچدی بتون اقبالم
عین مدفن بنم استقبالم :

اوقدر مدهش ، اورتبه دیجور !
چونكه اولدم ابدیاً مهجور .

ابدیاً بنی ترك ایتدك سن !
گیتدك الدن نه ایچون گیتدك سن ؟

عالمی برقیزه ایتدك زندان !
بونی مقبول گوررمی رندان ؟

بونی تجویز قیلارمی وجدان ؟
یوقمی قلبكده‌ده خوف یزدان ؟

آغلار :

گوزلرگله گورەرك اول مفتون :
ایشته لیلا دیدیکك قیز مجنون !

رنج سودا گوزنی بیلدیرمش ،
گنج ایکن عشقك ایله چیلدیرمش !

ایشته هم خاصهٔ صبیانم :
بویله بن اوچ سنەدر گریانم !

بوگیجه مرحمت ایله بیتدم !
آه لکن سنی محجوب ایتدم !

نظرمده بوجنایت گیدر !
نی اولدورکه عنایت گیدر !

دست برسینهٔ اضطراب اولور :

قلبمه گلدی فنا برخلجان :
سنی اوزلر هیجانلر ایله جان !

شانلیسین سن !. بن ایسه برمسکین !
سن گوزلسین ملکم !.. بن چیرکین !

نورسین سن نظرمده ای ماه !
سنی اوکمشده یاراتمش الله !

بن ایسه برمتجسّم ماتم
سکا قارشی متبسّم ماتم !

نور ظلمتلری هپ محو ایدر
ظالصدر بو نارانلق شیلر ؛

بویله آغلاتمه ! . بر آزده کولدور !
بنی اولدور ! بنی اولدور ! اولدور !

یاشامق بنجه فنا بر رؤیا
بکا لازم دکل آرتق دنیا !

اوراسی بویله قرانلقسه اگر
بنجه بر آلتی شو دنیایی دکر

شمدی فارق دکلم نیك وبدی
بکا لازم او سکون ابدی ! . . .

خلجانم آنی ایلر انتاج
یورغونم راحته اولدم محتاج

ایسته‌مم بن سکا قالسون بوفلك
ای شفق صاچلی ، گونش یوزلی ملك !

بکا دنیا اولیور دار جفا
عالم اولسون سکا کلزار صفا

چکیلیر شیمی بو محنت ، بو الم ؟
سنك اولسون ، سنك اولسون عالم ! . . .

زهر خند ستم ایله

سودیکك کمسه آنکله اگلن !
وارمی بیلمم طرفکدن سویلن ؟

برزمان سن بنی سومزمیدك ؟
نه‌یدی بیلمم او زمان امیدك ؟

هردم ایتسه‌م بوکا لایق صد آه
او ریادن نه ایدی مقصد آه !

فارغ اول ! . چك الکی بندن ! . چك !
بکله‌مزدم بونی سندن گرچك .

بکله نلمز ایدی سندن بونقط
قلبمی سنسین ایدن بویله سقط :

گیدك آچدك باشمه چوق ایشلر
قلبمك یارهسی حالا ایشلر ؛

سودیکم باق بونه مهلك یاره !
یاقیشیرمی بونی آچمق یاره ؟

آه بیلسهڭ بونه فاجع برشی
بیلمیورسین سڭا راجع برشی !

« بیلمیورسین » نه دیمکدر حاشا
بونی انجق سڭا ایتدم افشا .

سنسین امیدمی وقتیله کسن
بنی دیوانه ایدن سنسین سن !

آه وواهم سڭا هپ عائددر
هانگی آهم عجبا زائددر ؟

سڭا صوك مرتبه یالوارمش ایدم
چونکه صوك مرتبهیه وارمش ایدم ؛

چوق رجا ایتمش ایدم بن سكا آه !
التجا ایتمش ایدم بن سكا آه !

بی‌سبب قلبمی طوتدك قیردك ،
پرتهور یوزمه هایقیردك !

التفاتكله نه قیل دلسیر !
سكا بن ایشته اسیر اولدم اسیر !

چاره‌می بن ینه سندن دیلرم
قانلی یاشلر دوكیور دیده‌لرم ؛

دوك بنم قانمی جلاد كسیل !
كل ده یاخود گوزمك یاشنی سیل !

الندكی مندیلی یوزینه طوتدرق هیچقیره هیچقیره آغلادی ،
نده صوكره كمال یأسی ایله :

دوكیلن گریه‌لرم اولسه‌ده سن
ایچمه آقسه گیرسه‌م ، گیتسه‌م !

آه بن گلمه‌ملیدم دهره
گله‌رك تشنه‌دل اولدم زهره

ایتسه کمگشتهٔ قعر ظلمات
ایلر احیا بنی باﷲ ممات !

بویله بر محتضر جان برلب
ایلمزمی ملك الموتی طلب ؟

ای اجل ! .. ای جل ! .. اولدم بیزار
بنی محو ایت ! .. آچیل ای خاك مزار !

هر حیاتك صوكی موته منجر
سودیکم یوقمی بلکده خنجر ؟

نه باقارسین بکا حیران حیران ؟
اجلمدن دها اوّل طاوران !

بنی عشق اولدیزییور ، محو ایدییور
سکا کوکلم : « یتیش امداده ! » دییور .

دقّت ایله بودزونی صوته !
بکنزهمزمی سکرات الموته ؟

اولدوررسهك بنی عموم آرتار
بنی اولدوره، اولمدن قورتار !

يڭه دوشونمكه باشلار ؛ كوكسنى كچيره‌رك :

خنجرى كوكسمه چكدم بر كون
كندمى محو ايده‌جكدم بر كون:

بنى ترك ايلديككڭ بر كوندى
سكا كوكلم نه قدر كوسكوندى !

كندمى قالقيشيوردم محوه
طوپلادم عقلمى ، كلدم صحوه ؛

صانعه اولدى بوڭا مانع قورقو
قلبمى كوزلرمه باقده اوقو !

سوزده بن كندمه اولدم مالك
انتحار ايتمه‌يى بولدم دليلك

ايسته‌دم بن‌كه سنكله ياشايم
سن‌ده شاش ! بن‌ده بوفكره شاشايم !

بر قيزك اولسه باشنده عقلى
بويله اوهامى كوررمى حقلى ؟

آکلاشلماز یا بوسوزدن متّت:
سنی سومك نه بیوك بر جنّت!

سودیکم ! اولسه مقامم جنّت ،
اوده سنسز بکا دار محنت !

نیلەیم ؟ سویله ! المدن نه گلیر ؟
هر نصیحت بکا افسانه گلیر !

عشقه رام اولمامق اولجه گرك
قورتیلان کیم بوعذابی چکەرك ؟

حکمته رام اولور ارباب فنون
بونی دیگلرمی یا اصحاب جنون ؟

بویله اولمازدم اولیدم احمق
اییدر اویله تهی دل اولمق !

عادتا عشقك ایله طولدم بن
اریدم بن ، صاراروب صولدم بن

بوعذابی چکەمز اولدم بن
باشمك صاچلرینی یولدم بن !

حاضرم اولمکه بوینمده کفن
یرلك اوستی نظرمده مدفن !

طوپلایم کندمی ! چیلغینمی نه‌یم ؟
چوق یورولدم آزاجق دیکلنه‌یم !

گوز قارارمق نه ؛ باشم دونمکده !
نوریمی گوزلرمك سونمکده ؛

قاریولده‌یه آتیلدرده :

یاتاغمده یاته‌یم شویله بر آز
سودیکم ! شمدی‌ده سن سویله بر آز !

باق نه دهشتلی حقیقت بو حیات !
شمدی حدك وار ایسه بردها یات !

قالقرب پنجره‌یه یاصلانرده سمایه توجیه نظرله :

بتون افلاك تغیرده بوشب
ماه بر حال تحیرده بوشب

اوده بیلمم کیمی ایلر تعقیب ؟
اوده بیلمم بکامی اولدی رقیب ؟

اشتراك ایلسون حیرتمه
چونكه مطلق طوقونور غیرتمه

ماهدن قیصقانیرم بر كونشی
بن اومهرك اولورم بركون اشی ؟

بیتمیور اولسه‌ده قلبم پامال
بو نه بیتمز نه توكنمز آمال !

نه ایچون بویله قارارمش بونجوم :
قاره سودا ایدییور صانكه هجوم !

بر بولوط شكلنه كیرمش سودا
قوجه طاغ اولدی سماده پیدا

اومهابت ایله اول وسعت ایله
كوك یوزنده اوچیور سرعت ایله

نره‌یه طوغری شتابان اولیور
نورلر اورته‌ده تابان اولیور

نورلر ایشته كریزان اولیور
باشقه برعالمه ریزان اولیور

باق نه‌لر گوکده نمایان اولیور
جمله‌سی حیرته شایان اولیور !

ذرّه‌لر ایشته بتون رنگا رنك
عقل ایچون ذره ده بادیٔ درنك

بوکوچوك عقله گوره ذرّه بیوك
بوجهاندن نیجه بیك کره بیوك

دوردن انجم اولور نور افشان
ماه ایچون بونلر اولور موجب شان

ینه ایشته آراده حائل وار
بربولوط ، برمتحرك دیوار

ای قمر ! قیل شوسحابی تنکیل
چکیل ای ابر سیه‌فام چکیل !

سودیکم طورمه اوزاقده سن گل ؛
یوق بزمچون بوراده برانگل

طالعم وصلته ویردی رخصت
بونمچون نه بیوك برفرصت !

نظرکده گوزلم سویله نه‌یم ؟
باری دیوانه گبی سویلنه‌یم !

پنجره‌دن آشاغی‌یه باقه‌رق :

صانیرم قاریوله‌مك آلتی قویو !
بویله حدّك وار ایسه راحت اویو!

هم آچار گوزلرمی هم یومارم
گاه مایوس اولورم گاه اومارم

بن ده بیلمم که نه‌در مطلوبم
سکا بیلسه‌ك نه قدر مجلوبم !

گرچه عشقك گبی بر معجزه‌یم
دردمی آکلاته‌مام عاجزه‌یم

سویلرم ، قوللانیرم باشقه لسان
بونی ادراك ایده‌مز هرانسان !

اوده باق ایشته لسان حالم
بونی سن آکلامیورسین ظالم !

نه چیقار بویله تکلملردن
بن‌ده بیقدم بو تظلملردن

سنی گوردم گبی صاندم بالله
شمدی کندمدن اوصاندم بالله

متسلی اولهمام بر شیله
گلنده ماضی‌یی فراموش ایله !

بر اودر تسلیت قلبه مدار
بنی تسکین ایدییور بر مقدار

برقاچ دقیقه سکون و سکوت ایله ماضی‌یه عود الیمی تخطر
ایدیور ذهنم اشتغال ایتدکده صوکره

ینه باقی عقلمه گلدی ایشته
ینه چیلدی المه سر رشته !

گوزلرم وقعه‌یی عیناً سچدی
آرادن خیلی زمانلر گچدی !

هانی برگون بزه گلمش ایدیکز
اونودلماز بو ! تخطر ایدیکز !

وارد خاطرکزز اولسه گرك
سزی بن قارشیلامشدم گوله رك .

لاابالی ایده‌مزدك الفت
بیننمزده وار ایدی بر کلفت

شرمسار اولمش ایدم بالایجاب
اولدیغکز سز بیله گلگون حجاب

حالکزز رقتمی جلب ایتدی
نظر دقتمی جلب ایتدی

بیله‌مم آه نصل گوندی او گون
ذات عالیکزه اوله دوغکون

بك لطافتلی زمانیدی یازك
اثری یوقدی شتانك ، آیازك

قالمامشدی اوت آثار شتا
بز او گون گزمگه گیتدك حتی

خانه خلقیله برابر ایرکن
بر بیوك صنداله بیندك دیرکن

کیدەرك طوغری‌یه سعد آباده
واقعا ایچمدك اما باده

خیلی اگلنمش ایدك مستانه
بادەمز صو ! . . . مزەمز کستانه !

عادتا بز اوگونی سرخوشدق
ال اله طاغلره طوغری قوشدق

قایا آلتنده اوطوردق یالکز
اورایی پیش خیاله آلکز

چمن اوستنده ایدك بردرەده
بزجه حاجت یوق ایدی میندرەده

اوتلاق اولمش ایدی طاغلر اووالر
هر آغاجده کورینوردی یووالر

اورده بلبل کبی قوشلر واردی
قایالر واردی یوقوشلر واردی

واردی برچوق سوریلرله آتلر
کیمی اوتلار کیمی اوینار آتلر (آتلار)

سوریلرله کچی ، بر خیلی قویون
اوتلایوب یاورولر اویناردی اویون

یرمز طاغ ایدی : بالاده ایدك
صانکه بز جنت اعلاده ایدك

بر سما وار ایدی بزدن اوستون
او مناظر بزه روشندی بتون .

هله گوگلم شونی آکمق ایستر
جیبگزدن چیقاروب بر دفتر

بونی لطفاً بکا ویرمش ایدیگز
« دیکله‌یم بن ، اوقویك سز ! » دیدیگز

اوقومش ، اولمش ایدم پك محزون
پك مؤثردی او شعر موزون

شویله طورسون هله سائر سوزلر
بونده واردی بکا دائر سوزلر

ایچلرنده بکا دائر اولانی :
سوزك الك طوغریسی : شعرك یالانی !

اوقورم بونلری ازبر حالا
جملهسی بنجه علیّ الاعلا

اوقودقجه اولورم دیوانه
عاشقم بن او گوزل دیوانه

دفترگلدر : بنی دیوانه ایدن !
شو اثرده او گوزل دفتردن :

اوقور :

« بنم دون گیجه گوردیگم مهلقا
سماواته منسوب ایدی مطلقا !

اوت واردی لاهوته بر نسبتی
او یکپاره بر نور ایدی عادتا

گورلمش دگلدر فقط اویله نور
ثوابتده یوق اویله پارلاق ضیا

خصوصیله رخشندهتردی آنك
دوچشم سیاهنده نور ذکا

نظیری گورلمش ، طویلمش دگل
قیافتده انسان ایدی واقعا

•

بولوطلرله مستور بر حور ایدی
افقدن چیقوب اولدی هیبت نما

او حسن مجسّم ایدنجه ظهور
همان نور ایله طولدی ارض و سما

لباسی اولان ابره دیرسهم شفق
بوحکممده بن ایتمش اولمام خطا

فقط صاچلری پك سیهرنك ایدی
او قاشلرله کیرپیکلری هکذا :

شعاعات و ظلمات ایدوب امتزاج
تماشاسی اولمشدی حیرتفزا .

وجودمده بر لرزه حس ایلدم ،
درونمده شدتلی بر ابتلا !

او مخلوقهٔ محرمیت نمون
بنم چیقدی گوگلم ایله آشنا

فقط « بیلدیکم، گوردیکم چهره بو !»
دیمکدن ده گوکلم ایدردی ابا :

او ماهیتی نوردن بر وجود،
سماوی اولان اویله بر دلربا

گوروشمز یا بر خاکدانی ایله !
بورتبه تنزلده ایلرمی یا ؟

او دلداره باقدقجه اولمش ایدم
بو صورتله مشغول چون و چرا .

دونوب برده باقدم که اطرافمه
بریکمش نیجه کیمسه‌لر جابجا

او مخلوقهٔ خارق‌العاده‌یی
تماشا ایدردی رجال و نسا .

بونی صورمق ایستر ایدم هرکسه
گوردم که هپ حیرته مبتلا !

دییوردم : الٓهی نصل یرده‌یم ؟
بو میدان محشرکبی بر فضا !

حلول ایلدیسه او فردای حشر .
بوگون بن کیمه ایله‌یم التجا ؟

دییوردم که مهر قیامتمیدر
بو انسان قیافتلی نور ای خدا :

بر انموذج صحن محشر ایدی
أوت ! فی الحقیقه ! او فسحتسرا ،

فقط اول وجود قمرطلعتی
گوروب مهر محشر دیمك نا روا .

او: مخلوقیدر باشقه برعالمك
خدا ایلمش عالمندن جدا .

بنی فرط حیرتله غشی ایلدی
او وضع دل آشوب ، او حسن ادا !
نصل سویلهیم آه ممکن دگل
تمامیله توصیف یاخود ثنا .

صفایاب ایدم همده محزون ایدم
اولورمش مگر حزن ایچنده صفا؛
ایچمده کدر یوقدی اصلا بتم
مکدرگبی ایلیوردم بکا

بو علوی تماشا ، بوخوش منظره
بوآفت هله پك طوقوندی بکا

نی آغلاتیر بویله بر ماجرا
اسیر هوایم، اسیر هوا !

گوردم که آهسته آهسته آه
ایدردی او بالالره اعتلا !

بقاسی ایچون ایلیوردم دعا
بنچون آنی غائب ایتمك فنا !

او شایستهٔ سرمدیّت ایدی
او بر روح ایدی روح ایچون وار بقا

قرار ایلسون، اوچسون، گیتمسون !
دیدم ایلهیم کندیسندن رجا ؛

دیدم ایلهیم باری فریادلر
بو اثناده طویدم درین بر صدا ؛

دیدی: «کندی وجدانك ایشته بودر !
«منامکده شمدی گوروندی سکا ؛

« امین اول ! سنکله او برلکده در
« خصوصیله قلبکده در دائما . »

بنی قیلدی ایقاظ او دم خوابدن
او سوزلر ایله هاتفی برندا

اویاندم ! مگر فجر صادق ایمش
مؤذن دییور صدق ایله : الصّلا !

هم آهنك ذوق و شطارت بتون
آغاجلرده مرغان دلکش نوا

دوشوندم ، دیدم : آه وجدان ایمش !
بو شب گوردیگم نور او نور الهدا !

امینم که رؤیا ایدی گوردیگم
او رؤیایه اولسون بو دنیا فدا ! . . .»

مغدورهٔ سودا او منظومه‌یی اوقودقدن صوکره آرتق غلبهٔ نومه ایله شو شغله مقتدر اوله‌مدی . پنجره‌نك اوكنده اوطورديغی قناپه‌یه اوزانه‌رق اويويه قالدی .

ختام

اشعار وفا

Eş'ar-ı Vefā

شاعر مادرزاد اسماعیل صفا بکك برادری مرحوم

محمد وفا بکك آثار شعریه‌سیدر .

صاحب و ناشری : باب عالی قارشوسنده ۱۲ نومرولی ثروت
كتبخانه‌سی صاحبی
[illegible]

استانبول

مشترك المنفعه عثمانلی مطبعه‌سی

باب عالی جاده‌سنده سرتجیلر سوقاغنده نومرو ۲۷

۱۳۲۸

کائنات کتابخانه‌سی

باب عالی قارشوسنده نومرو ۷۳

مرحوم احمد وفا بكك

ترجمهٔ حالی

بیوك اغابكم شاعر مادرزاد اسماعیل صفا بك ایچون یازدیغم ترجمهٔ حال صوڭ آثار شعریه‌سنی حاوی اولان «حسیات» ایله برابر انتشار ایتدی. بو رساله‌ده كچوك اغابكم احمد وفا بكك حیاتنی یازمق ایسترم.

اغابكلرمك ایكیسنه‌ده مساوی درجه‌ده حرمت و محبتم واردی. فقط كچوك اغابكمك حیاتی دها آجیقلی كچدیكی ایچون قلبمده براقدیغی اثرلر دها درینندر. اوڭ حیاتی، قدرڭ كندیسنه مسلط ایتدیكی بر مرضله، بر مرض دماغی ایله مجادلهٔ دائمه ایچنده كچمشدر. قارشیسنه دیكیلن بر خیال ایله اوغراشیر. اوڭ امر و اجباریله كوندرجه كندینی آج براقدیغی اولوردی. ایكی اوچ سنه‌ده بر نكس ایدن بو تشوش دماغی كندیسنی معذب ایتدیكی قدرده اطرافنده بولنانلر ایچون بر داغ درون ایدی.

بو مرض نه‌دن اوکا مسلط اولدی؟ سبب نه‌ایدی؟
بو آکلاشیله‌مه‌دی . دارالشفقه‌دن پارلاق بر نیسومیه
نائل اوله‌رق چیقدقدن صوکره تعلقاتمزدن مرحوم
یحیی حیاتی پشانك رفقتنده ازمیره کیتمش . برقاچ آی
صوکره اورادن پك طالغین بر حالده عودت ایتمشدی . بو
طالغینلق تام الشعور اولانلرده کوریلن هر وقت طالغینلقلر
نوعندن دکلدی : ساعتلرجه برابر بولونسه‌کز بر
چیفت لاقیردی سویله‌مز . سویلانن سوزی دیکلدیکی
آکلاشلمز . برشی صورسه‌کز . سؤالکزك مؤداسنه
نه‌دن صوکره انتقال ایده‌رك تفکرات مخصوصه‌سندن
جبراً آیریلانلره مخصوص بر خشنودسزلقله سئوالکزه
پك قیصه جوابلر ویروردی .

صوکره خسته‌لغك اعراضی بشقه شکللره دوکولدی .
حدت . تهور دورلری کلدی . بیچاره شاعر دفعاتله
شیشلیده‌کی فرانسز خسته خانه‌سنه . برقاچ کره‌ده تیمار
خانه‌یه کیردی چیقدی . اعادهٔ شعور ایتدیکی زمانلر حالنده
خسته‌لقدن هیچ بر اثر کورونمزدی . آثار شعریه و نثریه‌
سنك عمان هپسنی فلکدن بویله امن بولدیغی زمانلر یاز-
مشدر . « عمان هپسنی » دیورم . زیرا شو اوقویه‌جغکز

[illegible]
او ذكاى نادرك حالت مرضيه‌سى بيله بويله بر ممتازيت
روحيه‌يى حائزدى .

فقط اونى بر جن تصاحب ايتمشدى . « اوتتوا » نامنى
ويرديكى او خيال معذب اولا ديشلرينى كوسترەرك تدريجى
واثيرى بر تشكل‌له تام بر سيما حالنى آلير . دها صوكره اوزاقلا-
شوب [illegible] وبعضاً بر معناى تهديد ايله قولنى قالديران
بر وجود [illegible] .

بو معند سيماى اثيرينك تدريجاً ارتسامه باشلاديغنى بز
اونك حالندن آكلاردق . بو سيما ايله برابر اونك مرضى
قالغنلقلرى ده باشلاردى . ايلك دوره‌لرنده حالندن كندى-
سى ده شكايت ايدر :

« [illegible]
[illegible]
[illegible]
اوقدر ياقلاشيور كه آلدانمامق قابل اولميور . قورقارم
بوسنه [illegible] بنه مغلوب اوله‌جغم . »

بر مدت صوكره او حقيقةً ديديكى كبى مغلوب اولوردى .

اوزمان حالندن ارتق شكايت ايتمز اوتور . كنديسنى اسير ايدن او سنبوت بى انصافه نوميدانه بر مطاوعتله تسليم فكرايدردى .

بيوك اغابكمله برابر چوق زمانلر باش باشه ويرر ، اونى دوشونوردك . صوك زمانلرده دورهٔ افقتى اوچ سنه قدر امتداد ايتديكى ايچون ياواش ياواش قورقولرمز آزالمغه ، دوام عافيتى حقندهكى اميدلرمز چوغالمغه باشلامشيدى . بيوك برادرمزك منفايه اعزام اولنمسى اونك جملهٔ عصبيهسنى اويله صارصدى . او رباب قلبك الك حساس بر تلنه اويله بر ضربه ايندردى كه خستهلق درحال نكس ايتدى .

انكيزيسيون زمانلرنده برمظلومك اشكنجهيه كوتورلديكنى كورن اقرباسى ايچون بومنظره نهقدر اليم وخشيت انكيز اولهبيليرسه كچوك اغابكمك نكس مرضىده بزم ايچون او تأثيرى حائز اولوردى : مرضك سير وترقيسنى خطوه خطوه تعقيب ايدهرك صحايف آلامنى برر برر كوزدن كچيرمك اولومدر كچيرنلرله همده اولمقدن بيك كره بتر برحال ايدى . بيوك اغابكمله بربرمزه ظهير اولهرق بو آجيقلى حاله قاچ كره تحمل ايتمشدك . فقط

ارتق بكا ظهیر اوله‌جق بر كیمسه‌م قالمامشدی . خونخوار بر ال براز اول بیوك اغابكمی بندن آییرمشدی . نی او- زمان بیلمه‌دن ووران دست قدر شمدی‌ده قلبمدن وورییوردی: حیاتمك اومشئوم كونلرینی هیچ اونوتمم .

بوبابده اغابكمه نه‌لر یازدیغمی بیلمییورم . مكتوبلرم تماماً سیواسده قالمش . اغابكم یازدیغی جوابلرك برنده شویله دییور :

« وفاجعك خسته‌لغی تجبانه‌نكی درجه‌سیله نكس ایتدی: پك سطحی كچیورسك . جنون هذیانلری وارمی؟ نه‌كبی حاللرده بولونیور . خسته‌خانه‌یه ایسته‌یه‌رك‌می كیتدی . یوقسه اغفال ایده‌رك‌می كتوردك؟ برچوق آجیقلی حاللر اولدی‌ده اوزولمه‌مكلكم ایچونمی سطحی كچیورسك؟

« كامی . سكا برشی سویلیه‌یمی؟ آكلایورم . حكم ایدییورمكه بن حالا هیچ برذوقنی بولمدیغم . حالا منطقجه- سنه حركتنه حكم ایده‌مدیكم بو سیاره‌ٔ هیچی ثماده ارتق هیچ ده راحت یوزی كورمیه‌رك جهنم اولوب كیده‌جكم والسلام! هركسك چوجوغی طوپراغه كومولور ، قارداشی خسته اولور ، قارداشنك چوجغی قیزامغه

طوتولور. فقط بويله اولاغان شيلر ايچون كيمسه بنم كبی
اويقوسز قالماز. كوزلرينی قورومز. ياخود چوروتمز
بينی خيرپالاماز، وجودينی تپه‌لمز...»

پك مشكل بر موقعده ايدم. قارداشلرمك بری منفاده
غربت اللرنده، خصوصيله قاتل بر مرضك تحت تهديد
ی التنده ايدی. بن اوندن بر نفخهٔ تسلی بكلركن اونی
تسليه ايتمك مجبوريتنده قاليردم. كنديسنی متأثر ايتمه‌مك
ايچون ديديكی كبی سطحی كچيردم. فقط فلاكت بتون
بتون كتمه اولمق امكانی بنفسه محو ايديردی.

اغابكم بتقه بر مكتوبنده شويله ديبور:

«بو فرجق اوحالده طورغون. طاغين مكتوبمده شويله
بر كوز گزديردی. اويله می؟ واه وفرجه واه! نه اوله‌جق؟
بر دها كنديمه كله‌ميه‌جكمی يارب؟ بيلمه‌دم اما كاديجكم.
او شيشلی خسته‌خانه‌سنده بونی چاره‌نك اوقت بولديغی
شيمدی‌يه قدر واقع اولمادی؛ اويله دكلمی؟ حال بوكه
بوراده راحتی البته طوپ طاشی خسته‌خانه‌سندن زياده
در. نجبا شفاخانه‌دكی اوقتلری موقعجه بر حسن تأثير-
دن می منبعثدی؟ يوقسه ذاتا ايی اوله‌جق بر حالده بولنسه

تصادف ایتدیکی انجومنی اوراده برقاچ دفعه رهین اولدی ؛
حالدن شکایت ایدر برحالده بولنمدیغنی حکایه ایدییورسك .
شو حالده شفاخانه‌یه کیتمکده دوام ایتدم . بعضاً اوراده
ثنادهٔ صحت ایده‌جکمی بیلنسه رضاسنه‌ده باقیلماز . فقط نه
معلوم ؟ ایواه . ایواه ! یأس ، عجز ، سکوت !... نه‌
چاره !... ایکیده برده نکس ایدر برجریحهٔ قلب ! ایشلر ،
آزار ... ایشلر ، آزار ... آیلرجه صیزیسنی چکرز .
صوکرا برآرالق برنیم التیام ایله اویاره قاپانیرکبی اولور .
ینه باشلار . لکن بو سفر [illegible]
ایتدی . [illegible] ... خایر ، خایر ... دیدیکلک کبی دکل . بویله
برحالده اولماسی دها فنا ... اکلاشیلیورکه کندینه مالك
دکل . اوف . اوف !... »

[illegible] غابکلك [illegible]
اولان ترجمهٔ حال حیاتی بویله فریاددن بشقه هیچ برشی
عکس ایتدیره‌میه‌جکندن دها زیاده اوزاتمیه‌جغم .

شو مکتوبك تاریخندن آلتی آی صوکره بو شاعر
قارداشلرك بری سیواسده غریبلر مزارلغنه کومولورکن
اوبری‌ده بوراده ، شفاخانه‌نك برقوغوشنده فراش احتضا-

زینه اوزانمش ایکلیوردی . اونك وفاتندن تام آلتی کون
صوکره (١٧ مارت ١٣١٧) بو بد بخت شاعرده سر-
نوشت آلامنه برخط ماتم چکه‌رك اوپایانسز قره‌جه احمد
مزارلغنك ازدحام امواتنه قاریشوب کیتدی .

بيك ایکی یوز سکسان بش سنه‌سی محرمنك بشنده
« ١٦ نیسان سنه ٢٨٤ » تولد ایتمش اولمسنه کوره حین
ارتحالنده اوتوز درت یاشنده اولدیغی آکلاشیلیور .
بونلردن بشقه برچوق آثار قلمیه‌سی بتون فطوغرافلریله
برابر بحرانلی برزماننده پارچه پارچه ایده‌رك یاقمشدی :
اونك هرحرکتنده بویله آجی برفلسفه‌نك درین شعرلری،
زهر آلود برحیاتك صامت اشتکالری واردر !

٢٣ تموز ٣٢٦ — علی کامی

اشعار وفا

شکران

اولسه‌م نه زمان یأسه مقارن
سن برسبب ایجاد ایدییورسك
غمدن بنی آزاد ایدییورسك
عسره اولیور یسره مبدل
عالمره ای صانع اکمل
شامل کرمك ظاهر وباطن

عاجزلره امداد ایدییورسك
مخطیلری ارشاد ایدییورسك .

١٧ حزیران ٣١٠

بر مرثیه

أوت محلی تنزه بزه اوطاغلردی
یوزه گولر ایچم افغان ایدردی، آغلاردی
یانمده چونکه بنم خسته بر ملك واردی

فریده سن او ایدك آه او نور دیده ایدك
او نور دیده ایدك سودیکم فریده ایدك .

غنا گلیر دله آرتق سفیل دنیادن
محبتك بکا گلدی جهان بالادن
کلیمه صانکه ندا گلدی طور سینادن

جبال مخوف، او بایغین، بوتون جهان صامت
بنمده باق نظرمده بوگون جهان صامت .

اگرچه عالم فانیده چوق محن گوردم
او حالی گورمه‌ملیدم فقط نه‌دن گوردم
دیدم «کیمکدر او ؟» ایواه بر کفن گوردم

فریده‌نك دیدیر گوزرم قراردی همان
بوتون جهان نظرمده کسیلدی بر زندان .

فریده ! شیمدی که بن سندن ایشته مهجورم
دیمك که آه و فغان ایله‌مکده معذورم
سکا نیچون عجبا بن بو رتبه مجبورم

فریده گوزلریمك نوری عاشقم سکا بن
حزین گوکل سکا دوشکون وفا اومار سندن .

فریده ، سن بنم اندیشهٔ محالمسك
یتیشمه‌دن صولیویرمش او نونهالمسك
خلاصه : شیمدی بنم بر گوزل خیالمسك

فریده محنت هجران بنی خراب ایتدی
بو دردی بن چکمه‌م غیری طاقتم بیتدی .

هوا صوغوق ، یره قسوت یاغار ایدی جودن
خفیف برده ضیا منتشر مه‌نودن
او نه‌یدی ؟ بر آجی فریاد قوپدی بر اودن !

تجسم ایله‌دی قارشیمده ماتم ابدی
غریو ایچنده صدالر « فریده گیتدی » دیدی .

علی الصباح نزول ایتدی ارضه هپ ملکوت
بیریکدی خیلی جماعت ، وسطده بر تابوت
گیدردک اویله‌جه بن گریه‌ناك . سن مبهوت

سنی مزاره بیراقدم حیاته کوسدم بن .
دگل حیاته بوتون کائناته کوسدم بن .

٣ ایلول ٣٠٨

دیگر مرثیه

بر شبدی آه اوشب نه‌قدر پرملال ایدی
موم سونمك اوزره بختمه گویا مثال ایدی
جانان دریغ فوت اوله‌جق . احتمال ایدی
براحتمال ایدی بو ، رجوعی محال ایدی .

گورمکده یم او یاری بوگون عین خوابده
پروازگاه محتشم نه قبابده . . .

بیلمه‌م بوحکمتك یری وارمی کتابده ؛
روحم بنم سماده گزر ، بن ترابده .

زیرترابه آتمق آنی غدر و آل ایدی
لازمدی برسحابه چیقارمق محال ایدی .
اول مهر نوطلوع قرین زوال ایدی
بن آغلیوردم آه او حالم نه حال ایدی !

بر جذبه وار فقط شو محقر ترابده
عالم آقین آقین [illegible] طوغرو شتابده
ایتمز قرار قطرهٔ باران سحابده
بر مرکز خفی‌یه عموم انجذابده .

٩ تشرین ثانی ٣٠١

دعوت

نه صفادار باغ شو منظر گل !
چیقه‌لم گل سنکله سیرانه .
فوت ایدلمز ، بوکا زمان دیرلر
سکا حوری ، بوکا جنان دیرلر
سن دکلسك بهشته بیگانه
آه بك دلنشین بو یرلر گل .

سورم بامداد روشنی بن
طبعه قسوت ویرر شب دیجور
نظرك احتیاجی وارنوره
بن فدایم اوچشم مخموره !
شیمدی گوستردیکك بوحال سرور
دفع ایدر هرملالی گوکلمدن .

اورطه‌لق شن ، جهان منور گل
هرطرف دوندی وصلت آباده

نور سودا ایله دوناندی فلك
اشتراك ایت بو آرزویه ملك
كزمك ایستر كوكل شو صحراده
بكا سن اول بو یرده رهبر كل .

ایده‌جك شیمدی صانكه دل پرواز
نه‌قدر دلربا شو باغ ارم
اوتە‌سندن آقار اوفق دره‌لر
صف صف اولمش لطیف مشجره‌لر
كیمی رقتفزا ، كیمی خرّم
هر بری باشقه دورلو روحنواز .

او گوزل اللركله گوستر كل !
بونلرك هانكیسی نشاط افزا :
ایشته صحراده بر گوزل جدول
جریان ایله‌مكده باق نه گوزل ..
اورایه گیتمك ایسته‌رم اما
سن دخی مطلقا برابر كل .

۹ شباط ۳۱۲

طاغلره

بر سحر وقتنده چیقمشدم شو عالی طاغلره
مشرقك ویرمشدی زینت رنك آلی طاغلره ؛

هر طرف پر صحت و حیرت بر لسان معنوی
ایله یوردی صانکه تقریر معالی طاغلره .

قلبمه برحزن روحانی طولار بیلمه‌م نیچون
هر نه‌دم عطف نگاه ایتسه‌م شو خالی طاغلره .

بر تجلّی ایتسه یوزبیکلرجه طور ایلر ظهور
سودیکم بر دلبرك نور جمالی طاغلره .

وجد وحالم وار فقط بیلمه‌م ناصل بر وجد وحال
قلبمك تأثیر ایدر مطلق شو حالی طاغلره .

بر حقیقت کشف ایدر گوکلم ، نگاه ایتدکجه بن
قدرتك آثار اعجازیله مالی طاغلره .

هپ بزمچوندر قووشمق احتمالی سودیگم
طاغدن یوقدر قووشمق احتمالی طاغده .

یازدیغم شعر حزینك ای وفا ظن ایلرم
پك مناسب دوشدی حزن آور مألی طاغده .

٧ مارت ٣٠٦

تقاضا

محبتك ایدییور فکری تارمار گوزل
ایدن او در بنی بیمار و بیقرار گوزل .

چیقار بو هاجسه‌یی ، ابتلای گوکلمدن
بو دردی چکمگه یوق بنده اقتدار گوزل .

بنم گونم نه ایچون طوغماسین بو عالمده
شو لیل تاریمی ایتمزمیسك نهار گوزل ؟

نظرگهمده چیچکلر ، ستاره‌لر ، قوشلر
سنك قدومكه ایتمكده انتظار گوزل .

بن آغلارم دوكولور ابرلر كثیف كثیف
كوڭلنجه سن آچیلیر بیك گوزل بهار گوزل

بوتون گوزللره آرتق خصومت ایتمه‌لی‌یم
سن اولمادك بكا زیرا جهانده یار گوزل .

شمائلكده وفادن بر آز اوله‌یدی اثر
وفا اولوردی بوعالمده بختیار گوزل .

۷ شباط ۳۰٤

تجاهل

ممنون بیلیرم گوكلمی محزون ایمشم بن
عاقل صانیرم كندیمی مجنون ایمشم بن .

دل عاشق تنهاده سنی گوردیگی دمده
خندان گورونورکن سکا دلخون ایمشم بن .

غائب ایدرك کندیمی فرق ایتمه‌مشم هیچ
اول مرتبه حالمجه دگرگون ایمشم بن .

بن بیلمه‌مشم حتی اوتنجه مگر آه !
مفتون ایمشم بن سکا مفتون ایمشم بن .

دل ایسته‌یورکه دوشمدی وفا قید بلایه
عاقل صانیرم کندیمی مجنون ایمشم بن .

٦ تموز ۳۱۱

قطعه

صايمپور جاهلى ارباب عقول آدمدن
آدم اولمقسه غرض علم وهنر تحصيل ايت .

غير ممكنسه اكر جملهسنك تحصيلى
نهقدر ممكن اولورسه اوقدر تحصيل ايت

قطعه

بنى اويار دل آرامم انتخاب ايتدى
كمال لطف ايله عشاقك امتحاننده :
كوزلدر ، آه ! آنك وارميدر نظيرى عجب
او خالقك شو زميننده ، آسماننده !

بر تبریکنامه

عمر و اقبالکز مدید اولسون
سودیگم عیدکز سعید اولسون .

بکا کافی سزك محبتکز
تك او اکسیلمه‌سین مزید اولسون .

کلکز آشیانه مژده سزك
نور دیدارکز پدید اولسون .

او مسرت صفای وصلتله
خانه‌ده بر ایکنجی عید اولسون .

یازیکز مژدهٔ ورودکزی
او بزه طاتلی بر امید اولسون .

١ شوال ٣٠٥

آغا بكمه

بر مقتضای نامت مستغرق صفا شو
خواهی بنزدما باش خواهی زما جدا شو

چون درمیان صحرا مانی خموش و تنها
درخاطر آر مارا یاد آوز وفا شو .

باقی همیشه ، هر آن ای نور چشم وجدان
درلطف وصون یزدان در امن کبریا شو .

١٢ حزیران ٣٠٧

بر غزلپاره

ممكن اولسه‌يدى تحمل حسنڭك ابرامنه ،
كيم دوشردى عشقڭك آرامسوز آلامنه ؛

مبتلاالقدن بتردر طبعمه آسوده‌لك :
بر نگاهڭله خلل وير گوڭلمڭ آرامنه :

بالكه وصلتدر صوڭى هجرانڭك عذ بويا ،
بن او حالڭ انتظار ايتمكده‌يم انجامنه !

٣٠ تموز ٣٠٥

کیمدر اینن

تخیلکاهمه بر نور دوشدی عرش اعلادن :
«امان کیمدر اینن بوندن؟» دیدم، اول بی‌امان چیقدی!

تجاهلدن نه‌در مقصد ؟ بنم ای گوکلمك روحی !
بیان ایتدم، عیان اولسون دیدم، دردم نهان چیقدی .

سنك وجهکده اللهك علو صنعنی کوردم ؛
آنی تکبیر ایچون بر نعره آتدم ، بر اذان چیقدی !

نصل بن شمدی وجد وحاله گلمم، ای یوجه طاغلر!
نه‌حال اولدی بکا بیلمم ؛ ایچمدن بر دومان چیقدی !

پراکنده شعرلرندن :

لرزه بخش ایلر قلوبه موجلداوك گبی
ایلمش حسنك قدر تابنده مولا پرچمك

حزمهٔ خورشیده گیرمش ظن ایدردم گوکلمه
انعکاس ایتدرسه ای مهوش مرایا پرچمك

منتظم گوردم ینه شعرم گبی خوشم بودر
اولماسین فکرم گبی تالان مبادا پرچمك

بیمحابا ایلهین عشقکده ای کلرو بنی
بیمحابا پرچمکدر بیمحابا پرچمك

⁂

سنك عشقك ایکن بادیٔ فریادم بنم ای یار
بو گوکلم ایتمسونمی سندن استمداد برکره

مثال اولماز سنك حسنكده‌كی صنع الٰهی‌یه
آنی استاد قدرت ایلمش ایجاد برکره

وفایی کوی نازك فیضیاب ایتمشدی وصلتدن
بنی قورتاردی غربتدن او حسن آباد برکره

بنمچون برموافق چاره وارسه ترك سودادر
فقط سومش سنی طبع وفا معتاد برکره

خسته خانه‌ده

مسکنم دیجور ، دل رنجوردر بن نرده‌یم ؟
سنکسار اوستنده‌یم بسبللی برمقبرده‌یم .
مقبر اولسون اولماسین بیلدم حزین بریرده‌یم
فرق ایدنلر وارمیدر بن هانکی عالملرده‌یم .

* * *

دلسوزدر محبتکك ذوق ومحنتی
برکیمسه گوکلنی سکا ای ماه ویرمه‌سین
سندن آلیرده پارچه‌لارم قلبمی همان
اغیاره یوزویررایسه‌ك الله ویرمه‌سین .

* * *

بر گوزل شکلنه کیرسه املم
اوگوزللك سن اولورسك گوزلم

نه ایسه‌م سن‌ده اوسك بی شبهه
بن ایسه هم ابدم هم ازلم .

* * *

شیوهٔ حسنك ، ادای نازك
بنی بردن بره مفتون ایتدی
گلدی بر حاله که مفتونیت
فرط سودا بنی مجنون ایتدی .

انتها